

KALLELSE

Socialnämnden

Plats och tid för
sammanträdet

Havsörnen, Borgholm, 2026-04-29 , klockan 13:00

Joel Schäfer
Ordförande

/

Therese Åhlander
Sekreterare
0485-880 95

Förslag på justerare:

Torbjörn Nilsson

Förslag på plats och tid för
justeringen:

i Borgholm

	ÄRENDEN		Sid
1	Upprop		
2	Nyttillkomna ärenden		
3	Godkännande av kallelse och dagordning		
4	Anmälan om jäv		
5	Val av justerare		
6	Verksamhetsbesök till socialnämnden, Jeanette Sandström, enehetschef AME informerar om kommande aktivitetsreform, kl 13:00	2026/9 700	
7	Budgetuppföljning mars 2026	2026/13 792	3 - 19
8	Taxor och avgifter 2027	2026/31 706	20 - 31
9	Information från socialchef 2026	2026/1 700	32
10	Sommarbemanning 2026	2026/34 700	33 - 41
11	Information från individ- och familjeomsorg (IFO) samt myndighet, 2026	2026/7 700	42
12	Ny riktlinje för ekonomiskt bistånd	2026/26 700	43 - 103
13	Revidering av riktlinje för beviljande av boendebistånd.	2026/27 700	104 - 127
14	Information från äldreomsorgen hemtjänst samt kommunal primärvård (KPV), 2026	2026/4 700	128

15	Utökning av hemtjänstens bilpark 2026	2026/32 730	129 - 132
16	Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete samt - KIA 2025.	2026/25 700	133 - 144
17	Information från omsorgen om funktionsnedsatta (OFN), 2026	2026/5 700	145
18	Utökning av omsorgen av funktionsnedsattas bilpark 2026	2026/33 730	146 - 149
19	Information från äldreomsorgen, vård- och omsorgsboende, 2026	2026/6 700	150
20	Revidering av socialförvaltningens handlingsplan 2025-2028 för implementering och införande av digitala arbetsätt och tjänster.	2025/49 700	151 - 162
21	Dataskyddsombudets årsrapport 2025	2026/29 700	163 - 171
22	Redovisning över beslutade uppdrag under mandatperioden 2023-2026	2026/28 700	172
23	Redovisning av delegationsbeslut och övrig information 2026	2026/10 700	

Borgholms
kommun

Socialnämnd

Uppföljning mars 2026

Mar 2026

SNAU: 2026-04-15

Innehållsförteckning

1 Förvaltningsberättelse	3
1.1 Händelser av väsentlig betydelse	3
1.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	4
1.2.1 Sammanfattning ekonomisk analys	4
1.2.2 Kommunens verksamheter	4
2 Bilagor.....	14
2.1 Åtgärder och konsekvensanalys.....	14
2.1.1 Specifikation åtgärder	15

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Vård och omsorg

- Arbetsgrupperna inom Kommunal primärvård har genomfört en SDI-utbildning i syfte att stödja gruppens utveckling. Ett fortsatt arbete med gruppdynamik pågår för att skapa goda förutsättningar för en hållbar psykosocial arbetsmiljö med fungerande samarbete och effektivitet.
- Omställning mot ett mer förebyggande arbetssätt har inletts och följs upp månadsvis inom ramen för APT.
- Mars präglades av bemannings utmaningar på grund av heltidspraktik för studerande undersköterskor.
- Arbetet med genomförandeplaner i Norr har stärkts genom införande av tydligare dygns aktiviteter för att säkerställa individanpassad och kvalitetssäkrad omsorg.
- Luftrenare har köpts in för att förbättra arbetsmiljön då omsorgstagare röker inomhus.
- Området Rosenfors–Guntorp har utretts för omvandling till cykelområde. Beslut väntas i början av maj och cykel planeras att köpas in för att frigöra en bil till ytterområdet.
- Hög korttidsfrånvaro och flera vakanta turer i schemalaggnings.
- Arbetstidsförkortning på 90% på Åkerbohemmet.
- Åtgärdsarbete för att minska den obokade resurstiden.

Omsorgen om funktionsnedsatta (OFN)

- Ledningsgruppen för OFN har genomgått "Dela värld" tillsammans med socialförvaltningens övriga verksamheter samt den kommuncernens ledningsgrupp. Som ett resultat av det har rekrytering av tillsvidareanställda stödassistenter/undersköterskor påbörjats för att öka antalet tillsvidareanställda och minska antalet timanställda.
- Ledningsgruppen har börjat se över vissa arbetssätt och metoder som används i verksamheterna. Bland annat har arbete påbörjats med att kvalitetssäkra brukarnas hemmadagar och möjligheter till ett mer självständigt liv.
- Verksamheterna har bjudit in till flera uppskattade sociala aktiviteter som bingo, tipsrunda och efterlängtat kroppkakefest.
- Ledningsgruppen har återupptagit arbetet med bemanningsekonomi och som ett första steg i det har arbetet med bemanningsbalans påbörjats.
- Barnverksamheten har börjat sälja korttidsplatser till andra kommuner.
- Inköp har gjorts till verksamheterna på Johan Söderströms väg (fåtöljer till gemensamma utrymmen för brukarna) samt daglig verksamhet (el rullstol för aktiviteter).

Individ och familjeomsorg (IFO)

- Årliga dialogträffen på familjerådgivningen har ägt rum och både enhetschef och verksamhetschef deltog.
- Flera medarbetare inom stöd och insatser har utbildat sig i metoden "Ledarskapsträning för tonårsföräldrar" (LFT) och startat upp två grupper utifrån metoden i Borgholm respektive Löttorp.
- Arbetsmarknad och vuxenheten jobbar på med processen att flytta integrationsverksamheten till arbetscenter

1.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.2.1 Sammanfattning ekonomisk analys

Socialförvaltningen uppvisar för perioden en budgetavvikelse om - 4,0 mkr.

Avvikelsen härleds till höga kostnader inom vård och omsorg till följd av beviljade hemtjänsttimmar som överstiger budget, tidigt öppnande av avdelning G, projekt minskat arbetsmått på Åkerbohemmet samt höga personalkostnader i form av övertid och sjuklön. Den negativa avvikelsen reduceras av individ- och familjeomsorgen och beror på lägre kostnader av externa placeringar för månaden inom barn, samt tillfälligt vakanta tjänster.

Prognos för helåret uppgår till -9,0 mkr. Prognosen har försämrats med 2,0 mkr sedan föregående månad. En stor del av förändringen härleds till att personalkostnadståslaget (PO-påslaget) har ökat för 2026 till följd av en högre pensionsprognos. Övriga förändringar har främst uppstått på vård- och omsorgsboende samt arbetsmarknads och vuxenheten.

Prognosen i sin helhet härleds främst till beviljade hemtjänsttimmar över budgeterad nivå, kostnader för projekt norr på Åkerbohemmet, högre hjälpmedelskostnader än budgeterat, tidigarelagd öppning av avdelning G, nyinsatt insats med sovande jour, samt bemanning på en gruppboende där omsorgsbehovet överstiger budgeterat behov.

Statsbidrag om 1,2 mkr påverkar prognosen positivt på helår.

1.2.2 Kommunens verksamheter

Ekonomisk analys

Analys av avvikelse för perioden

Socialförvaltningen uppvisar för perioden en avvikelse om - 4,0 mkr. Avvikelsen har försämrats med 1,8 mkr under mars. Nedan presenteras avvikelse per verksamhet.

Centralt

Verksamhetsområdet uppvisar en avvikelse om - 0,1 mkr för perioden och härleds till inköp av utbytesdatorer.

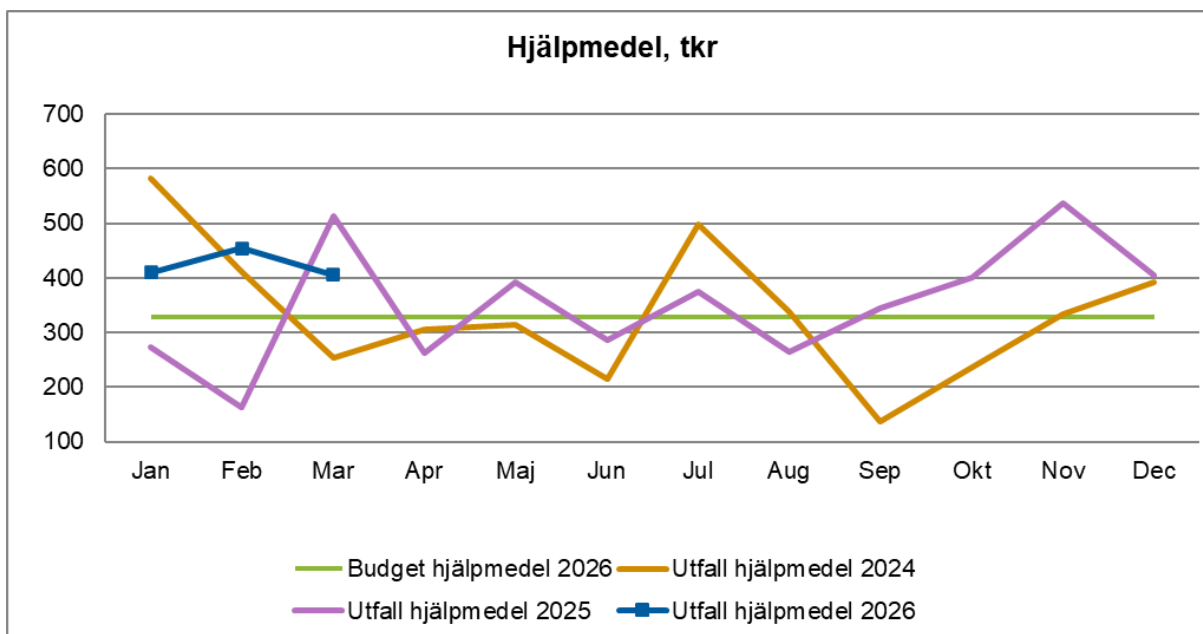
Vård och omsorg

Verksamheten uppvisar för månaden en avvikelse på -1,6 mkr och för hela perioden - 4,2 mkr. Utfallet förklaras främst av höga personalkostnader på natten, högre antal hemtjänsttimmar än budgeterat, ökade hjälpmedelskostnader samt projektet med minskat arbetstidsmått i Norr.

Resultatet belastas därutöver av höga kostnader för sjuklön och övertid om totalt 1,3 mkr. Kostnader för obokad resurstid uppgår till 0,2 mkr, vilket innebär en minskning med 0,1 mkr jämfört med föregående period.

Kommunal Primärvård

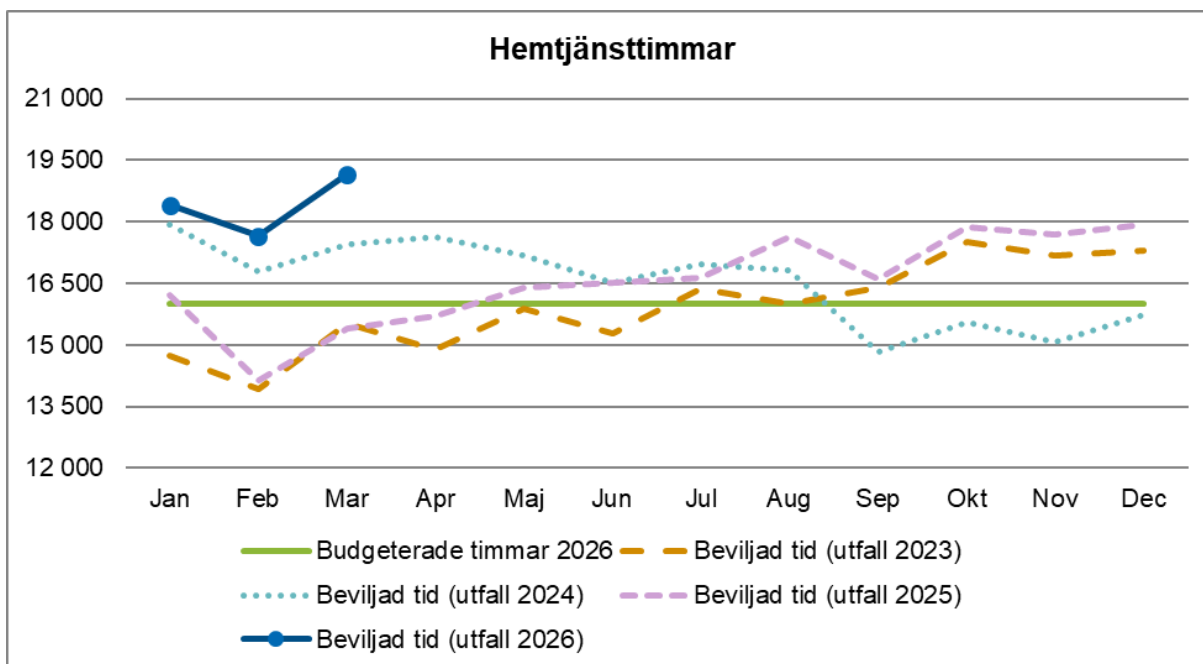
Verksamheten redovisar för månaden ett negativt resultat om -0,2 mkr. Avvikelsen förklaras främst av högre hjälpmedelskostnader än vad som budgeterats. Lägre personalkostnader inom sjuksköterskeorganisationen bidrar samtidigt till att dämpa den totala avvikelsen. Kostnader för sjukfrånvaro och övertid uppgår sammantaget till 0,2 mkr.

Ordinärt boende

Månadens resultat uppgår till -0,7 mkr. Den negativa avvikelsen beror främst på att antalet beviljade hemtjänsttimmar överstiger budgeterad nivå med 3 158 timmar, vilket motsvarar en kostnad om 1,4 mkr. Under månaden har både hemtjänst- och HSL-timmar ökat med sammanlagt 1 510 timmar. Följsamheten till beslutad tid har förbättrats något men ligger fortfarande under 85 procent, vilket medför ett avdrag som påverkar enhetens resultat negativt.

Därutöver belastas resultatet av höga kostnader för sjukfrånvaro och övertid om 0,7 mkr. Dessa kostnader har dock minskat jämfört med föregående månad.

Vård och omsorgsboende

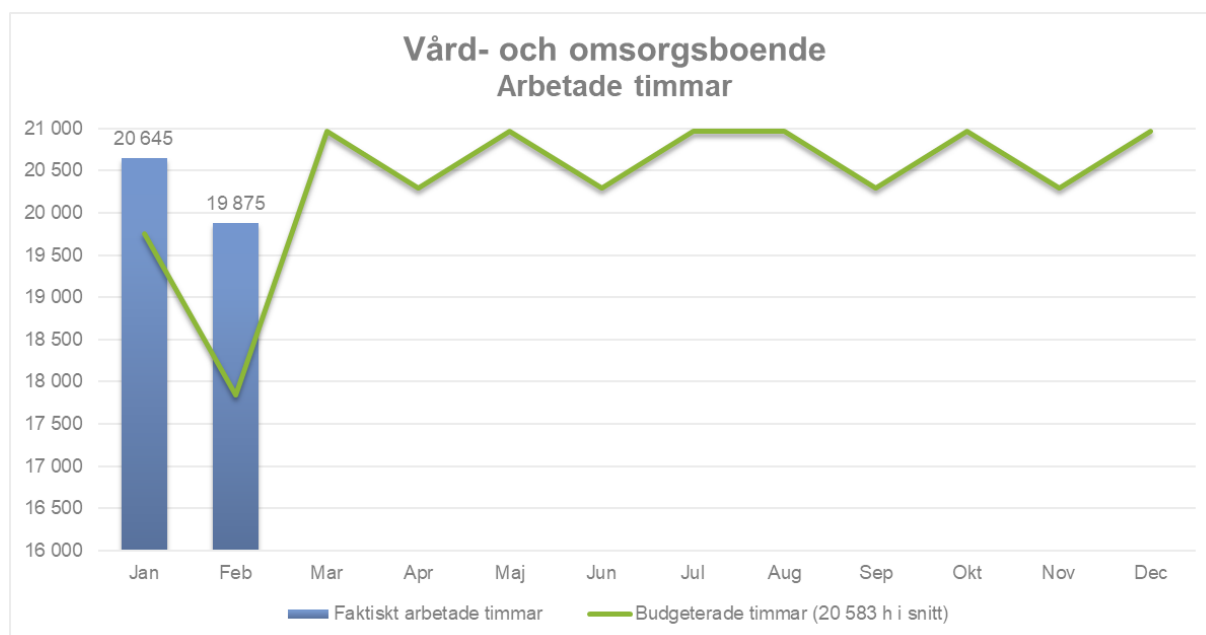
Mars månads budgetavvikelse uppgår till -0,7 mkr, och periodens avvikelse uppgår till -2,1 mkr.

Månadens negativa avvikelse är något lägre än föregående månad men visar fortfarande underskott. Det som främst påverkar månadens resultat negativt är höga personalkostnader för timvikarier och övertid på natten, på grund av mycket vak, vikariebrist och höga sjuktal, både för personal och omsorgstagare. Detta gäller för både norr och centrum. Även den nyöppnade avdelningen G påverkar resultatet negativt och beror på dubbelbemanning vid överlämning till nyanställda, samt lägre intäkter än budgeterat då enheten inte är fullbelagd.

Projektet med minskat arbetstidsmått norr har beräknats påverka verksamhetsområdets avvikelse med ca -150 tkr/ månad. Under perioden är den faktiska avvikelsen -0,8 mkr, där sjuklöner och övertidskostnader står för 0,2 mkr. Även personalbrist under hela perioden påverkar avvikelsen negativt.

Övertid och sjuklönekostnader för hela verksamheten uppgår till 0,4 mkr för mars månad och 1,2 mkr för hela perioden. Kostnad för obokad resurstid uppgår till 0,1 mkr för månaden och totalt genererar den obokade resurstiden en kostnad på 0,6 mkr.

Nedan tabell visar totalt antal arbetade timmar för samtliga boenden, dag och natt. För februari månad är 17 846 timmar budgeterade.

Omsorgen om funktionsnedsatta

Verksamheten uppvisar för månaden en avvikelse på +0,1 mkr och för hela perioden +0,3 mkr.

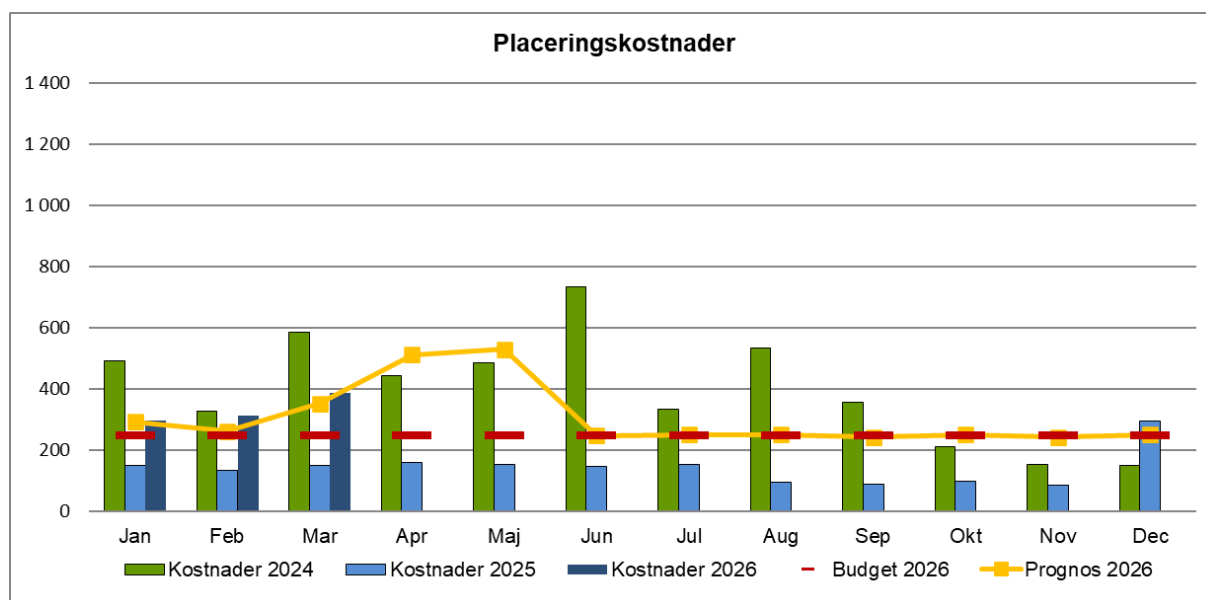
Månadens positiva avvikelse beror på högre ersättning från Försäkringskassan, samt lägre personalbehov än budgeterat på korttid barn, Muraregatan och boendestödet. Avvikelsen reduceras av högre personalkostnader på övriga gruppboende, samt kostnader som tillkom vid tillfällig evakuering av en gruppboende i februari.

Den totala positiva avvikelsen beror främst på lägre kostnader inom barnverksamheten på grund av en senarelagd flytt till de nya lokalerna.

Individ- och familjeomsorg / Arbetsmarknad och vuxenenheten

Verksamheten uppvisar för månaden en avvikelse på -0,2 mkr och för hela perioden +0,1 mkr. Månadens avvikelse beror till största delen på lägre intäkter från Migrationsverket än budgeterat samt pågående vuxenplacering LVM.

I diagrammet nedan visas kostnader för externa placeringar för perioden jämfört med föregående år. Periodens kostnad för placeringar uppgår till 1,0 mkr jämfört med föregående års kostnad för perioden som var 0,4 mkr.

	Januari 2026	Februari 2026	Mars 2026	Summa
7 Socialnämnd	126	-2 338	-1 789	-4 001

Analys av årsprognos

Prognos för helåret uppgår till -9,0 mkr.

Prognosen har försämrats sedan föregående rapportering med 2,0 mkr. En stor del av förändringen härleds till att personalkostnadspåslaget (PO) för pensionskostnader har ökat för 2026, och är därmed högre än budgeterat, detta har korrigerats inför mars månads prognos. Detta gäller för hela kommunen, men påverkar hela socialförvaltningens prognos på årsbasis med ca 2,3 mkr. Övriga förändringar har främst uppstått på vård- och omsorgsboende, och härleds bland annat till försämrad prognos på natten, där fortsatt personalbrist kommer påverka övertid och timvikariekostnader. Även arbetsmarknads och vuxenenheten har försämrat sin prognos och beror dels på prognostiserat lägre intäkter för återkrav inom ekonomiskt bistånd.

Prognosen baseras fortsatt på högre antal hemtjänsttimmar än budgeterad nivå, kostnader för projekt norr på Åkerbohemmet, högre hjälpmedelskostnader än budgeterat, samt tidigarelagd öppning av avdelning G. Omsorgen och funktionsnedsattas prognos baseras på en nyinsatt insats med sovande jour för att tillmötesgå brukarnas behov av akuta insatser nattetid, samt ökat bemanning på en gruppboende där omsorgsbehovet överstiger budgeterat behov. Individ och familjeomsorgens prognos har förbättrats sen föregående rapportering och beror på tilldelat statsbidrag för förebyggande av brottslighet.

Socialförvaltningen har fått besked om ca 20 mkr i statsbidrag som kan sökas/rekvireras för

2026. Dessa kan påverka årsprognosen positivt när beslut om hur medlen ska användas har tagits. I nuläget är det statsbidrag om 1,2 mkr som påverkar prognosen positivt och är fördelade mellan följande verksamhetsområden:

Hälso- och sjukvården: 0,1 mkr (Kompetensförsörjning Hälso- och Sjukvård)

Individ och familjeomsorg: 1,1 mkr (Socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet, Subventioner placeringar inom den sociala barn- och ungdomsvården)

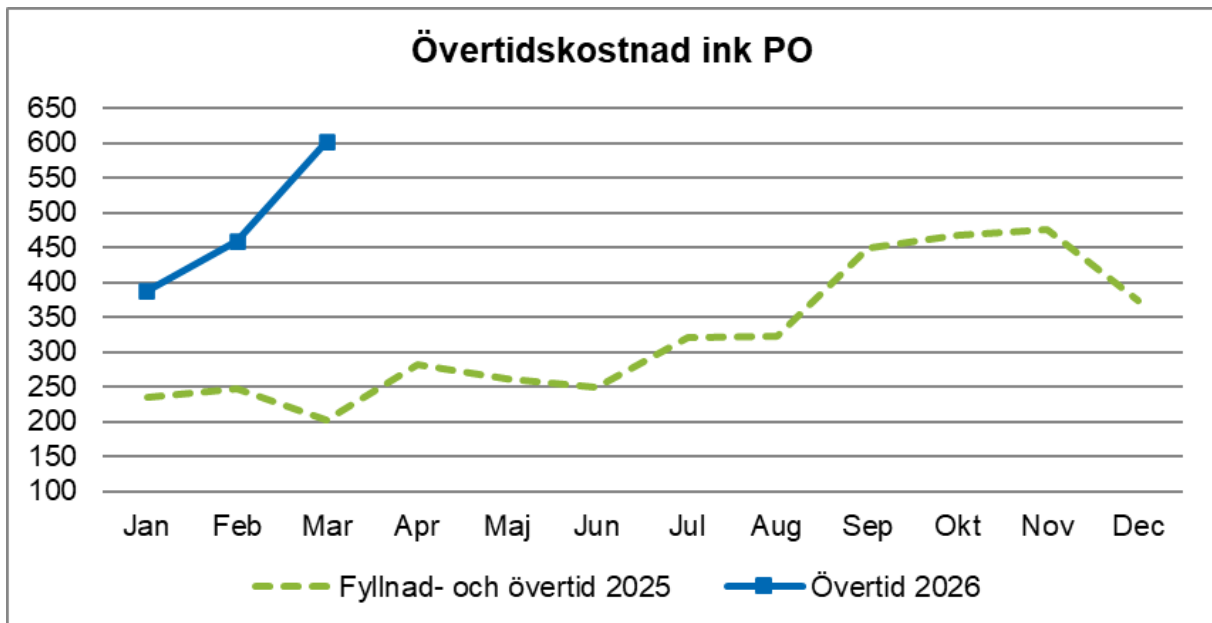
	Prognos jan	Prognos feb	Prognos mar
7 Socialnämnd	-3 000	-7 000	-9 000

Tabell

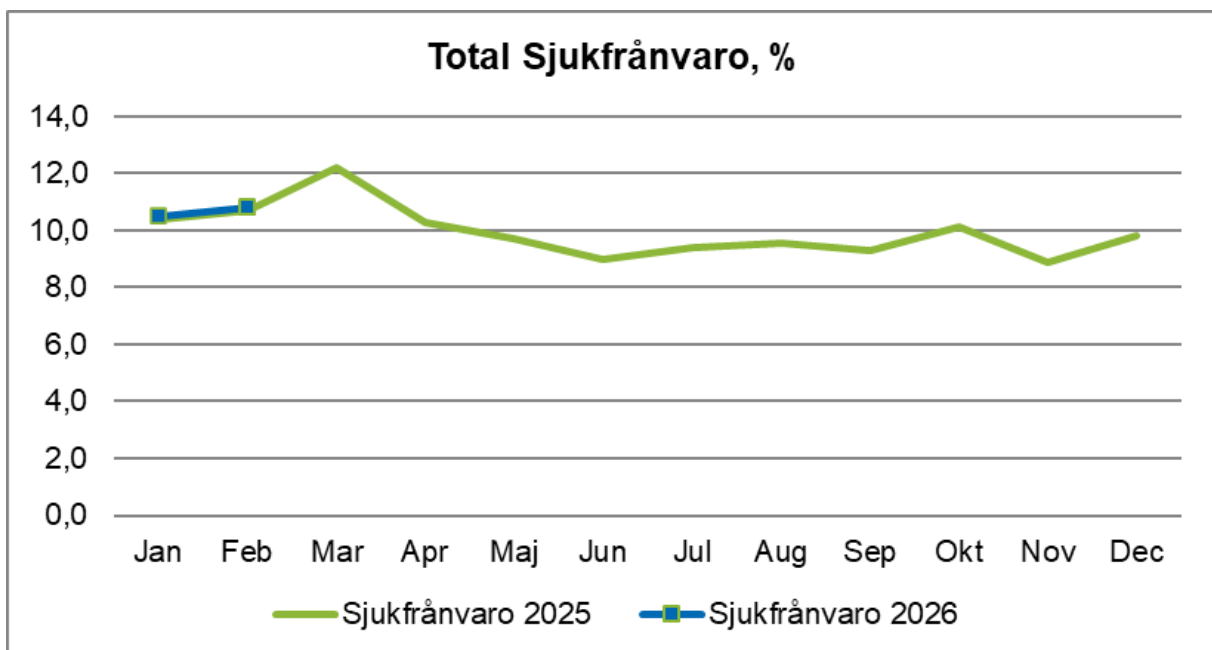
	Periodens budget	Periodens utfall	Avvikelse ack.	Årsbudget	Årsprognos	Budgetavvikelse
70 Centralt	6 579	6 724	-145	27 069	27 069	0
72 Hälso- och sjukvård	9 102	9 322	-220	37 033	37 583	-550
73 Vård- och omsorgsboende	27 584	29 643	-2 059	116 197	119 547	-3 350
74 Ordinärt boende	26 539	28 477	-1 938	112 566	117 266	-4 700
75 Omsorgen om funktionsn.	15 494	15 494	261	63 196	64 196	-1 000
76 Individ- och familjeoms	9 752	9 124	628	39 661	38 861	800
77 Arbetsmarknad och vuxenhet	3 117	3 693	-576	14 721	14 921	-200
79 Projekt SN	0	0	0	0	0	0
	98 167	102 169	-4 049	410 443	419 443	-9 000

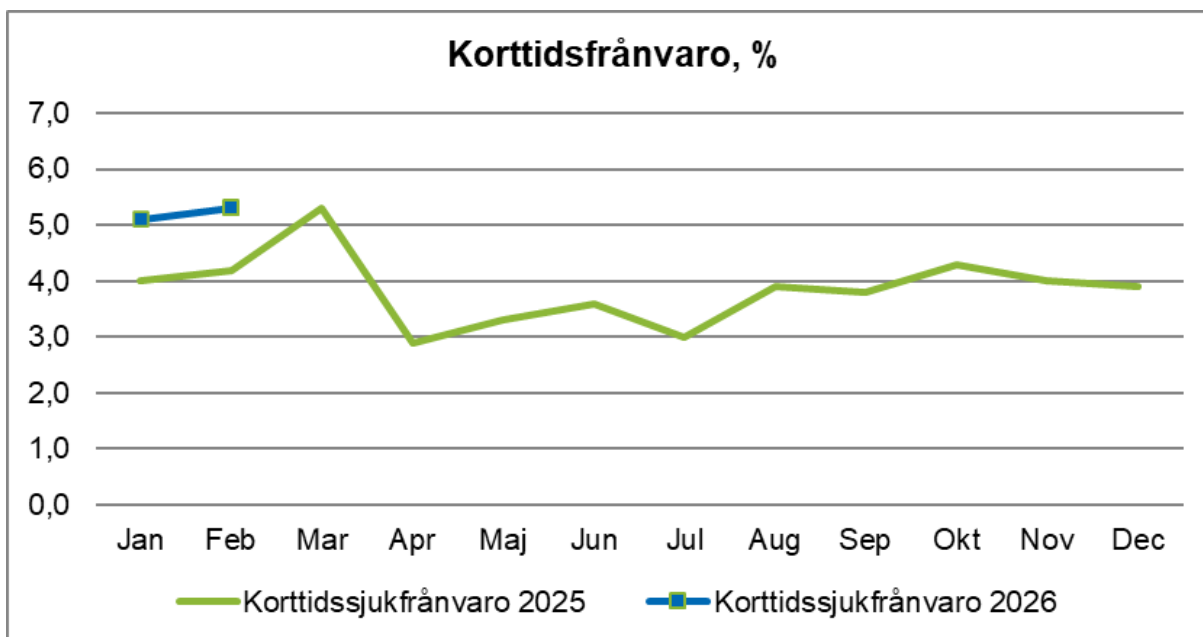
Personalstatistik

Övertidskostnaden för perioden uppgår till 1,4 mkr. Det är en ökning med ca 0,7 mkr jämför med samma period föregående år då kostnaden var 0,7 mkr.

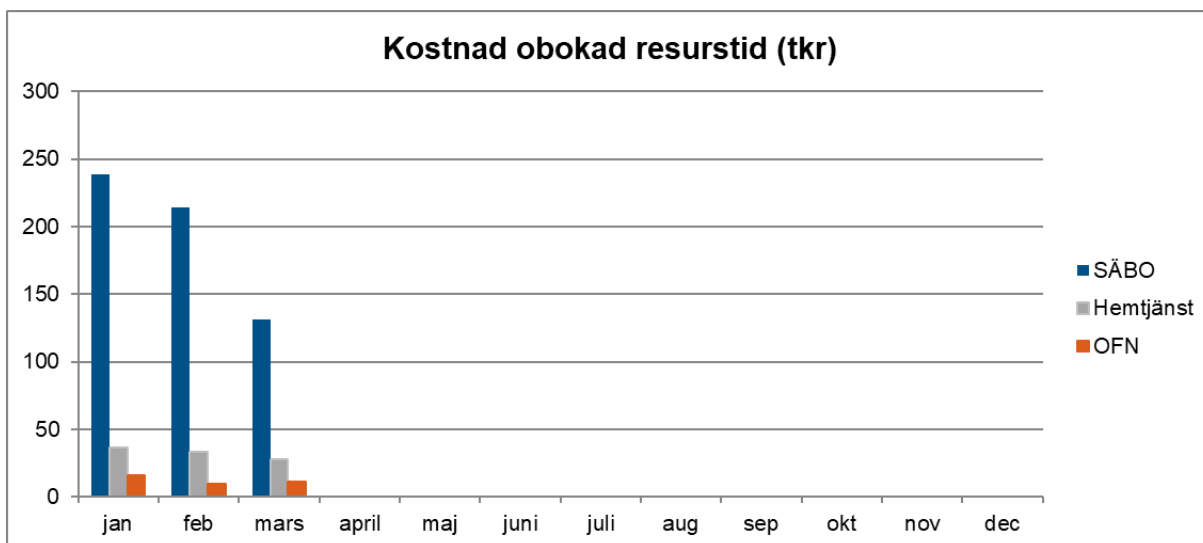

Den totala sjukfrånvaron är på samma nivå som föregående år. Korttidsfrånvaron är däremot högre än samma period föregående år.

Kostnaden för den obokade resurstiden för hela förvaltningen uppgår till 718 tkr för perioden. det är en ökning med 195 tkr jämfört med samma period föregående år då kostnaden uppgick till 523 tkr.

	2022	2023	2024	2025
Årsarbetare	437	448	481	473
Årsarbetare timavlönade	53	59	63	46
Övertid arbetade timmar	14 124	12 018	6 185	6 844
Fyllnad arbetade timmar	5 757	3 731	1 930	383

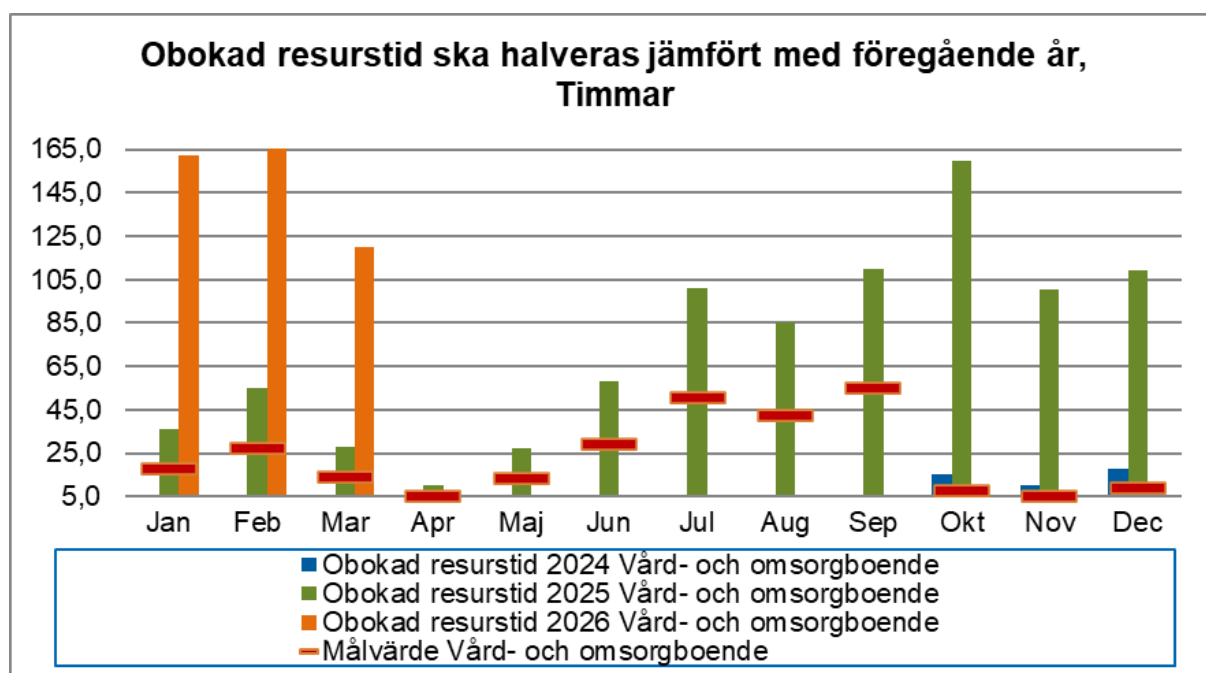
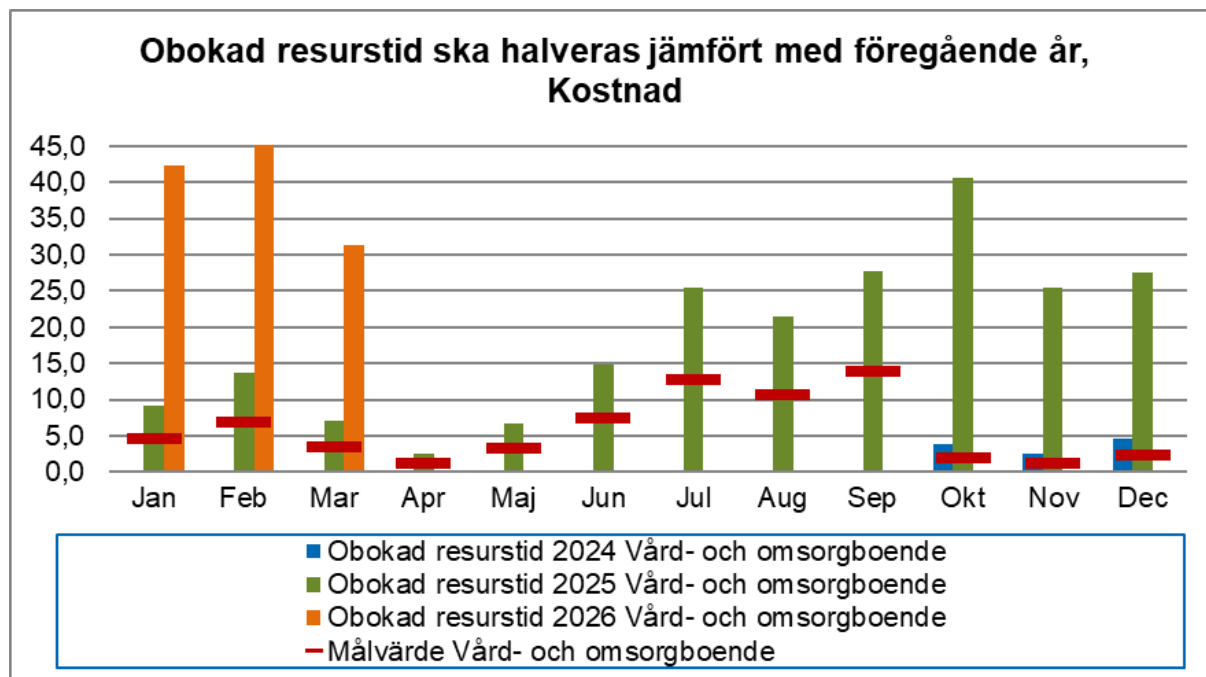
Projekt Norr - Minskat arbetsmätt

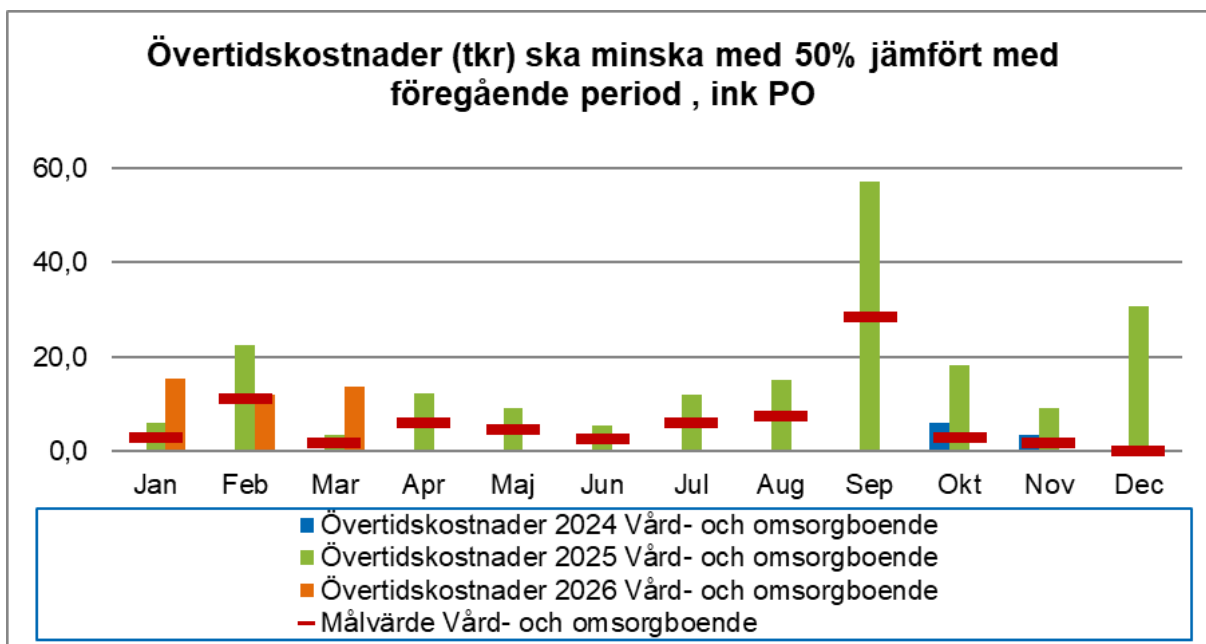
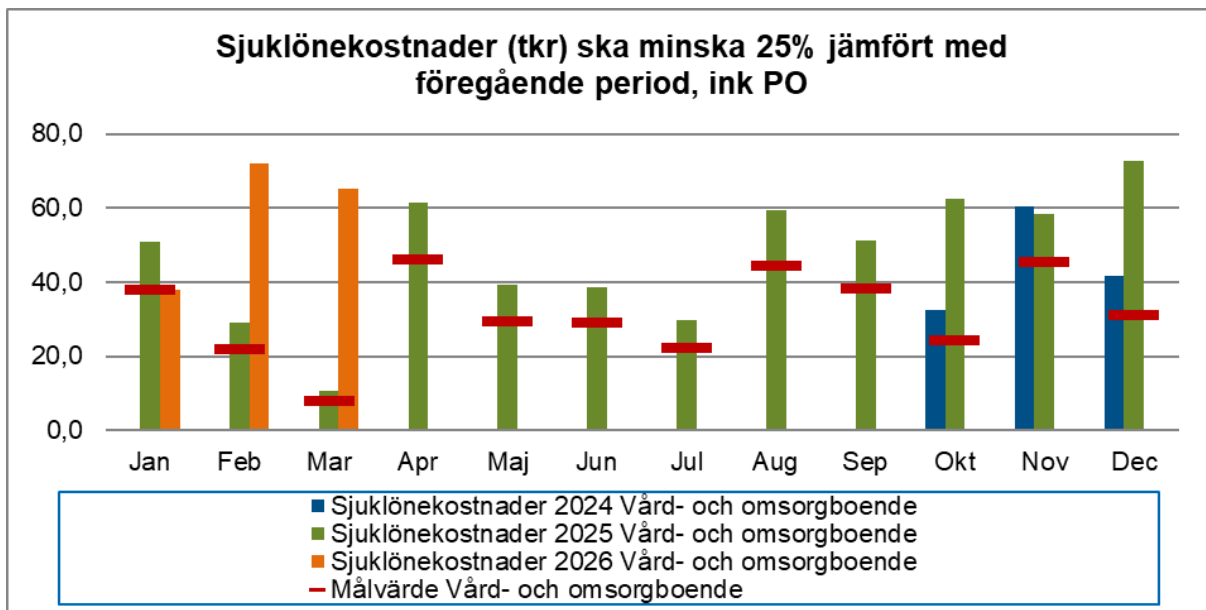
Vård- och omsorgsboende

Sjukfrånvaron är fortsatt högre än önskat och brist på timvikarier vid Åkerbohemmet har dessutom medfört att övertid har behövts tas ut med kort varsel för att täcka korttidsfrånvaron.

Obokad resurstid har minskat under mars månad men ligger fortsatt mycket högt och åtgärdsarbete med att minska den obokade resurstiden pågår.

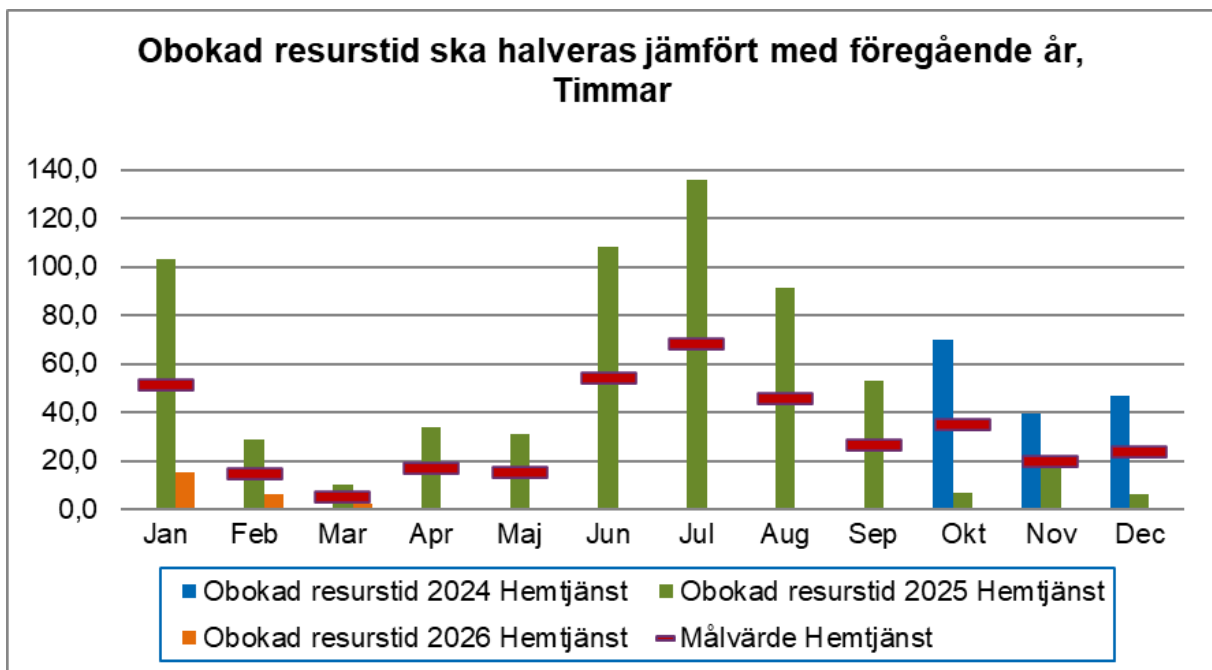
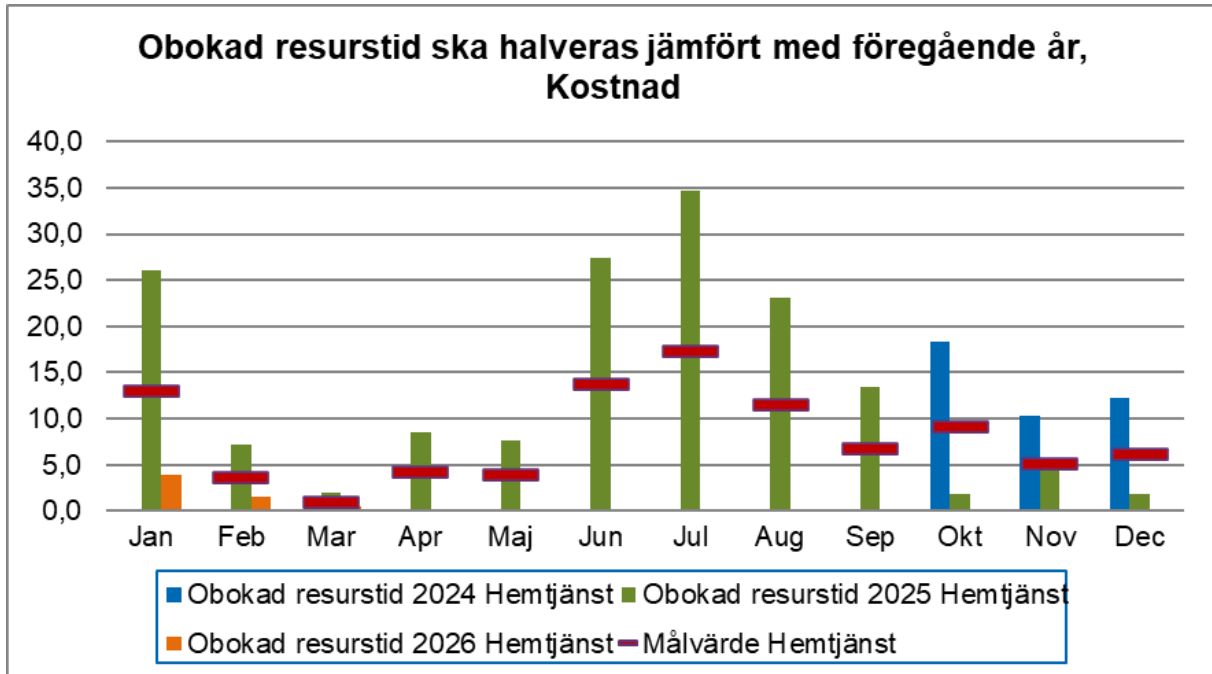
De åtgärder som finns för schemakorrigeringsa behöver implementeras mer för att ge effekt.

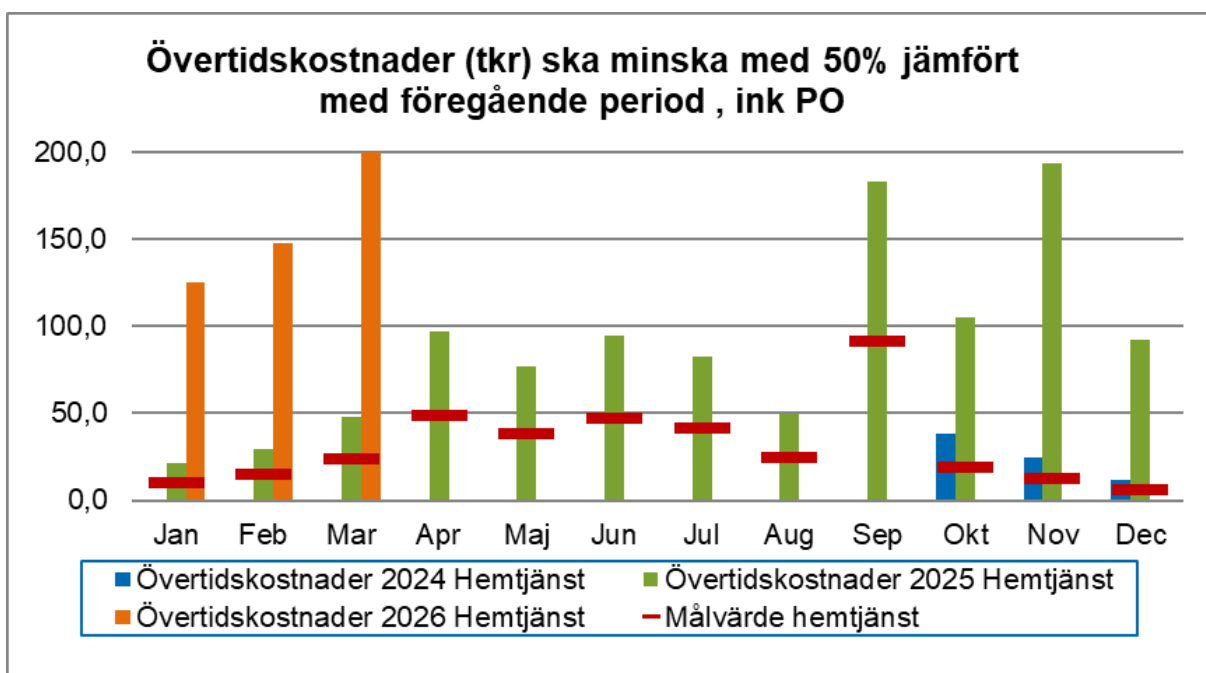
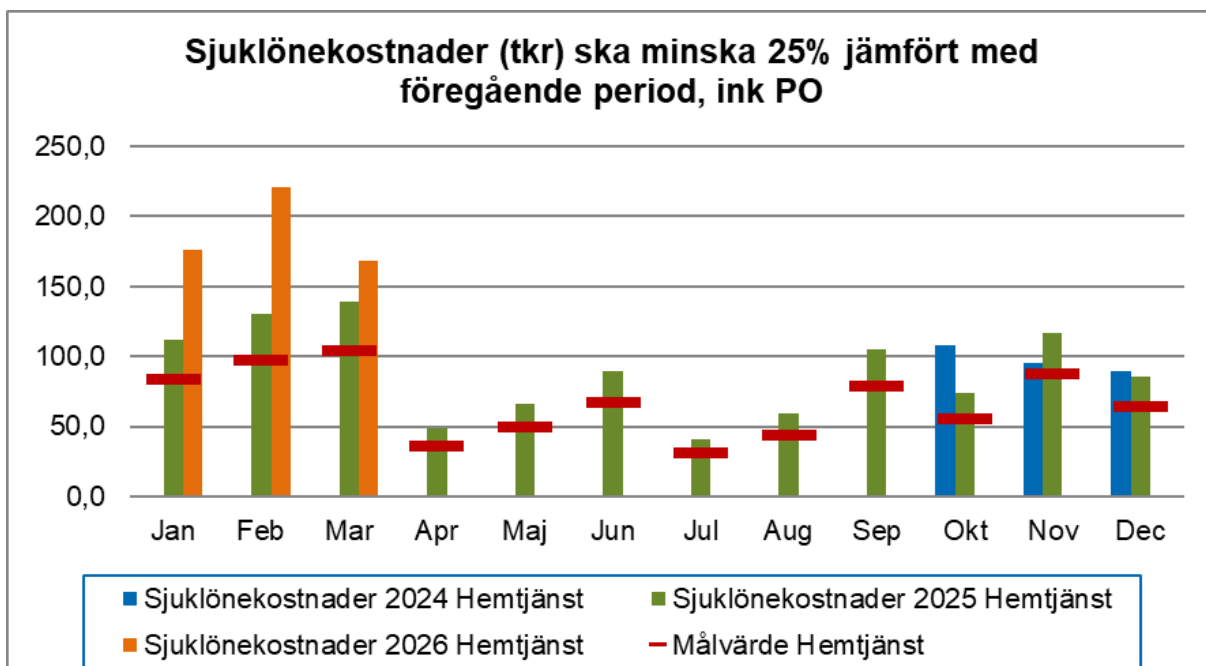

Ordinärt boende

Den obokade resurstiden ligger i stort sett på noll och motsvarar därmed uppsatt mål. Sjuklönekostnaderna kvarstår på en hög nivå, vilket påverkar övertidskostnaderna. Grund bemanningen på norr är ännu inte fullt uppnådd, vilket har betydelse för både sjukfrånvaro och övertidsarbete.

2 Bilagor

2.1 Åtgärder och konsekvensanalys

Vård och omsorg

- Ledningsgruppen för Kommunal Hjälpmedelssamverkan (KHS) kommer se över förskrivningsanvisningarna under 2026. Detta kan påverka vilka ISO-koder som kommer vara förskrivningsbara och då även våra hjälpmedelskostnader.
- Se över lokala tillägg till förskrivningsanvisningarna för att se över förskrivningsbara hjälpmedel/ISO-koder i Borgholms kommun.
- Arbeta mer framöver för att minska användandet av timvikarier och övertidskostnader. En viss del av övertiden kommer inte kunna arbetas bort då det gäller sjukdom på jourtid (kväll/natt/helg) då grundminimumbemanning behöver säkerställas.
- Obokad resurstid har identifierats som ett prioriterat förbättringsområde. För att minska den obokade resurstiden så har en tillfällig schemaplanerare på Åkerbohemmet. Därutöver kommer verksamhetsbesök genomföras Kalmar i syfte att ta del av kompetenshöjande arbetssätt kopplade till hållbar schemaläggning.
- Samtidigt innebär nuvarande bemanningshandbok, med arbetade pass över en fyra veckorsperiod samt fortsatt schemaläggning med rygg- mot-rygg- pass, begränsningar i möjligheten att minska den obokade resurstiden.
- En halvering av den obokade resurstiden vid Åkerbohemmet, som i genomsnitt uppgått till 128 timmar de senaste 5 månaderna (sep-jan), skulle innebära en minskning till 64 timmar per månad. Detta bedöms ge en besparing om ca 16, 6 tkr per månad.
- För övriga enheter inom vård och omsorgsboende uppgår den obokade resurstiden till 762 timmar per månad under samma period. En minskning om 25 procent, motsvarande cirka 190 timmar per månad, bedöms medföra en besparing om ca 49,3 tkr per månad.
- Nästa steg för att minska övertidskostnader är att anställa personal för att minska vakanta turer i schemaläggningen.

Omsorgen om funktionsnedsatta

- Budgetuppföljning för tre gruppboendestäder; Johan Söderströms väg, Västra Järnvägsgatan samt Norra Långgatan utifrån stort budgetunderskott. Analys av bemanningsgraf, tilldelad budget samt bedömt behov hos brukarna av handläggarna är grunden för åtgärder som sätts in.
- Samma gruppboendestäder har infört rutinen att inte bevilja semester i låst schema, de har också påbörjat samplanering av hemmadagar för att minska bemanningskravet per brukare på de dagarna.
- Medarbetare som tidigare gått utöver tilldelad budget i schema med anledning av rehabilitering kan nu börja jobba och erbjuds tillsvidare tjänst på annan gruppboendestad.
- Samtliga enheter har fått i uppdrag att arbeta med bemanningsbalansen och införa en buffert på minst 7% innan bemanningskravet sätts för nästkommande schemaperiod. Denna buffert ska sedan användas för att täcka sjukfrånvaron istället för att ta in timvikarie eller övertid i samma utsträckning som tidigare.

Individ- och familjeomsorg

- Föräldraledighet på deltid ersätts inte med vikarie.
- Hemmaplanslösningar istället för institutionsplaceringar i den utsträckning som är möjlig.

2.1.1 Specifikation åtgärder

Förvaltn ing	Verksa mhet	Beskrivning	Effekt/summa (tkr)	Period	Bedömn ing av effekt
SN	IFO	Deltidsledigheter ersätts ej med vikarier.	150	jan-dec	
SN	IFO	Hemmaplanslösningar i den mån det är möjligt framför externa placeringar	-	helår	
SN	Vård och omsorg	Vakant chefstjänst	281	sep-dec	
SN	Vård och omsorg	Minska obokad resurstid	600	apr-dec	
SN	Vård och omsorg	Anställa personal för att minska övertidskostnader	-	apr-dec	
SN	Vård och omsorg	Minskning av övertidskostnader	37	maj-jun	
SN	OFN	Försäljning av korttidsvistelse	700	mar-dec	
SN	OFN	Minska antalet timvikarier, tillsvidare anställa personal	-	apr-dec	
SN	OFN	Buffert i schema för att använda egen bemanning vid sjukfrånvaro	-	apr-dec	
SN	OFN	Erbjuda medarbetare på rehabilitering anställning på annan enhet	-	apr-dec	
SN	OFN	Se över hemmadagarnas bemanning så att fler brukare kan vara hemma samtidigt som en personal jobbar	-	apr-dec	

§ 56

Budgetuppföljning mars 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna budgetuppföljningen för mars månad 2026.

att ge uppdrag till socialchefen att redovisa åtgärder för att få en budget i balans.

Ärendebeskrivning

Den preliminära budgetuppföljningen för mars 2026 är framtagen av enhetschefer, verksamhetschefer och förvaltningschef tillsammans med ekonom.

Beslutsunderlag

Preliminär budgetuppföljning för mars 2026.

Dagens sammanträde

Isabelle Eriksson, controller redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

§ 60

Taxor och avgifter 2027

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att anta redovisat förslag på taxor och avgifter för 2027.

Ärendebeskrivning

Therese Åhlander, avgiftshandläggare och Isabelle Eriksson, controller föreslår följande justeringar av avgifterna inför år 2027:

Att följa de rekommenderade justeringarna från Socialstyrelsen gällande minimibelopp, högkostnadsskydd samt högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Att måltider i samband med korttidsvistelse och Bostad med särskild service för barn och unga följer de rekommenderade justeringarna från Socialstyrelsen gällande Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader gällande livsmedel, se Meddelandeblad från Socialstyrelsen.

Att måltider i samband med korttidsvistelse (stödfamilj och korttidsboende) är omgjord inför 2027 och baseras på ålder, samt heldag eller reducerad dag, och fördelas enligt följande:

0–6 år	95 kr / 45 kr
7–12 år	105 kr / 55 kr
13–15 år	125 kr / 65 kr
16 år och uppåt	145 kr / 75 kr

Att måltider i samband med korttidstillsyn för skolungdom över 12 år innefattar frukost för 30 kr, att middagsavgiften ökar från 44 kr till 50 kr samt att mellanmålsavgiften ökar från 20 kr till 25 kr.

Att avgift för rollator dubbelförskrivning utgår 2027.

Att avgiften som brukare betalar för hemtjänst i Borgholms kommun höjs från 590 kr/h till 600 kr/h.

Att avgiften som Borgholms kommun betalar då brukare erhåller hemtjänst i annan kommun höjs från 680 kr/h till 697 kr/h.

--	--	--	--	--

Att hemtjänsttimme per område vilken är den avgift som extern utförare har rätt att debitera Borgholms kommun vid utförande av hemtjänst enligt Lagen om Offentlig Upphandling (LOU), blir:

Böda	632 kr/h
Löttorp/Källa/Persnäs	563 kr/h
Köpingsvik/Föra	601 kr/h
Långlöt/Rälla	616 kr/h
Borgholm Centrum Söder	522 kr/h
Borgholm Centrum Norr	540 kr/h

Att månadsavgiften för hemsjukvård och hemrehabilitering är samma belopp som kostnaden för en hemtjänsttimme.

Att avgiften för mat ökar från 153 kr/dag till 160 kr/dag.

Att avgiften för mat på dagverksamhet ökar från 61 kr/dag till 64 kr/dag.

Att avgiften för frukost och fika på dagverksamhet (Klockargården) läggs till och blir 16 kr/dag.

Att avgiften för lägervistelse beräknas för varje enskilt läger.

Att avgift per timme för provisorisk dödsboförvaltning och handläggning i samband med gravsättning blir 0,58% av Prisbasbeloppet för 2027, exkl moms.

Att omsorgsavgiften på korttidsboende är 1/30 del av årets gällande maxtaxa.

Beslutsunderlag

Rekommenderade justeringar från Socialstyrelsen gällande minimibelopp, högstakostnads-skydd samt högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Beräkningsunderlag för hemtjänsttaxa finns i bilaga 1 Hemtjänsttaxa.

Tjänsteskrivelse – Taxor och avgifter för 2027

Konsekvensanalys

Föreslagna avgifter för hemtjänst, hemsjukvård samt hemrehabilitering ryms inom maxtaxan.

För att balansera förvaltningens intäkter mot kostnaderna bör en höjning genomföras.

Dagens sammanträde

Isabelle Eriksson, controller redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Yrkande

Tomas Zander (C) yrkar bifall.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Kommunfullmäktige

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - Taxor och avgifter 2027 Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden som föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta redovisat förslag på taxor och avgifter för 2027.

Ärendebeskrivning

Therese Åhlander, avgiftshandläggare och Isabelle Eriksson, ekonom föreslår följande justeringar av avgifterna inför år 2027:

Att följa de rekommenderade justeringarna från Socialstyrelsen gällande minimibelopp, högkostnadsskydd samt högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Att måltider i samband med korttidsvistelse och Bostad med särskild service för barn och unga följer de rekommenderade justeringarna från Socialstyrelsen gällande Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader gällande livsmedel, se Meddelandeblad från Socialstyrelsen.

Att måltider i samband med korttidsvisstelse (stödfamilj och korttidsboende) är omgjord inför 2027 och baseras på ålder, samt heldag eller reducerad dag, och fördelas enligt följande:

0–6 år	95 kr / 45 kr
7–12 år	105 kr / 55 kr
13–15 år	125 kr / 65 kr
16 år och uppåt	145 kr / 75 kr

Att måltider i samband med korttidstillsyns för skolungdom över 12 år innefattar frukost för 30 kr, att middagsavgiften ökar från 44 kr till 50 kr samt att mellanmålsavgiften ökar från 20 kr till 25 kr.

Att avgift för rollator dubbelförskrivning utgår 2027.

Att avgiften som brukare betalar för hemtjänst i Borgholms kommun höjs från 590 kr/h till 600 kr/h.

Att avgiften som Borgholms kommun betalar då brukare erhåller hemtjänst i annan kommun höjs från 680 kr/h till 697 kr/h.

Att hemtjänststimme per område vilken är den avgift som extern utförare har rätt att debitera Borgholms kommun vid utförande av hemtjänst enligt Lagen om Offentlig Upphandling

(LOU), blir:

Böda	632 kr/h
Löttorp/Källa/Persnäs	563 kr/h
Köpingsvik/Föra	601 kr/h
Långlöt/Rälla	616 kr/h
Borgholm Centrum Söder	522 kr/h
Borgholm Centrum Norr	540 kr/h

Att månadsavgiften för hemsjukvård och hemrehabilitering är samma belopp som kostnaden för en hemtjänsttimme.

Att avgiften för mat ökar från 153 kr/dag till 160 kr/dag.

Att avgiften för mat på dagverksamhet ökar från 61 kr/dag till 64 kr/dag.

Att avgiften för frukost och fika på dagverksamhet (Klockargården) läggs till och blir 16 kr/dag.

Att avgiften för lägervistelse beräknas för varje enskilt läger.

Att avgift per timme för provisorisk dödsboförvaltning och handläggning i samband med gravsättning blir 0,58% av Prisbasbeloppet för 2027, exkl moms.

Att omsorgsavgiften på korttidsboende är 1/30 del av årets gällande maxtaxa.

Beslutsunderlag

Rekommenderade justeringar från Socialstyrelsen gällande minimibelopp, högkostnads-skydd samt högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Beräkningsunderlag för hemtjänsttaxa finns i bilaga 1 Hemtjänsttaxa.

Tjänsteskrivelse – Taxor och avgifter för 2027

Konsekvensanalys

Föreslagna avgifter för hemtjänst, hemsjukvård samt hemrehabilitering ryms inom maxtaxan.

För att balansera förvaltningens intäkter mot kostnaderna bör en höjning genomföras.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Kommunfullmäktige

Isabelle Eriksson
Controller

Taxor 2027

2027

SNAU 2026-04-15

1 Taxor

1.1 Socialnämnden

OBS! Belopp markerade med --- kommer att justeras efter den rekommendation som Socialstyrelsen föreslår gällande minimibelopp, högkostnadsskydd samt högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Inkomstbegrepp Avgiftsunderlaget beräknas utifrån de aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen. Bostadsbidrag och särskilt bostadstillägg räknas som inkomst. Vid avgiftsberäkningen för makar läggs makarnas inkomst samman och fördelas därefter till hälften på vardera maken. Detta gäller även om makarna bor åtskilda, t.ex. om en av makarna bor på särskilt boende. För sammanboende görs avgiftsberäkning på samma sätt som för gifta makar om inte särskilda skäl föreligger.

Minimibelopp Minimibeloppet för 2027 är för ensamstående --- kr och för makar sammanboende ---- kr / person. Detta ska täcka normalkostnader för följande poster: Livsmedel, kläder, skor, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet kan höjas om den enskilde av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel. Behovet ska vara regelbundet. Exempel på höjning av minimibeloppet kan vara fördyrande matkostnader, underhållskostnader för barn, samt kostnader för god man.

Minimibeloppet kan sänkas i de fall den enskilde inte har en utgiftspost som ingår i det angivna minimibeloppet därför att kostnaden ingår i kostnaden för vård och omsorg, socialt stöd enligt socialtjänstlagen, SoL, hälso- och sjukvårdslagen, HSL, eller ingår i avgift/hyra i särskilt boende. Exempel på sänkning av minimibeloppet är hushållsel, kostnader för möbler och förbrukningsartiklar.

Minimibeloppet i särskilt boende sänks med 600 kr då den enskilde inte har utgiftsposter för hushållsel samt förbrukningsvaror.

Bostadskostnad Med bostadskostnad avses kostnad för hyrd lägenhet eller kostnad för ägd bostad man stadigvarande bor i. För alla boendetyper tillämpas Försäkringskassans regler för bostadstillägg för pensionärer. För hus beräknas boendekostnaden efter Försäkringskassans schablon per m². Det finns två former av bostadstillägg som du kan söka hos Försäkringskassan:

- bostadstillägg för pensionärer (BTP)
- särskilt bostadstillägg för pensionärer (SBTP)

Förbehållsbeloppet Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp och den faktiska bostadskostnaden. Förbehållsbeloppet ska räcka till för att bekosta normala levnadskostnader som ej inryms i kommunens åtagande. Kommunens förbehållsbelopp är knutet till prisbasbeloppet.

Högekostnadsskydd / Maxtaxa Högekostnadsskydd för 2027 är --- kr. Syftet med högekostnadsskyddet / maxtaxan är att säkerställa att den enskilde skyddas mot alltför höga avgifter. I högekostnadsskyddet / maxtaxan ingår följande poster: Hemtjänst, larm, besökskostnad för dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård samt personlig omsorg under korttidsboende och i särskilt boende.

Hemtjänst Den högsta möjliga avgiften begränsas av högekostnadsskyddet som beskrivs ovan. Hemtjänst debiteras månatligen. Endast vid varaktig förändring (nytt bostadsbeslut) av omsorgsbehovet ändras avgiften efterföljande månad.

Taxan / avgiften avser	Taxa 2026	Taxa 2027	Förändring kronor	Förändring procent
*Ingår i högkostnadsskyddet				
Hemtjänst				
Hemtjänst* (kr/timme)	590 kr	600 kr	10 kr	2%
Larm				
Installation*	700 kr	700 kr	0 kr	0%
Månadskostnad* (kr/månad)	260 kr	260 kr	0 kr	0%
Service och underhållsavgift på vissa hjälpmedel				
Rollator dubbelförskrivning	500 kr	0 kr	-	-
Tillbehör såsom korg och bricka lämnas ut vid ett tillfälle. Vid förlust eller om bricka/korg går sönder får patienten köpa en ny.				
Korg	300 kr	300 kr	0 kr	0%
Bricka	300 kr	300 kr	0 kr	0%
Eldriven rullstol för utomhusbruk (kr/månad)	100 kr	100 kr	0 kr	0%
Dagverksamhet (Klockargården)				
Dagverksamhet* (kr/dag)	60 kr	70 kr	10 kr	17%
Matavgift (kr/dag)	61 kr	64 kr	3 kr	5%
Frukost/Fika (kr/dag)	-	16 kr		
Korttidsboende (enligt socialtjänstlagen)				
Personlig omsorg* (kr/dag)	Omsorgsavgiften på korttidsboende är 1/30 del av årets gällande maxtaxa.			
Mat (kr/dag)	153 kr	160 kr	7 kr	5%
Vård och omsorgboende				
Hyra				
Hyran varierar mellan de särskilda boendena beroende på storlek och standard för det aktuella boendet. Bostadsbidrag kan sökas. Högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen är följer årets förslag till avgifter från socialstyrelsens meddelandeblad.				
Mat (kr/dag)	153 kr	160 kr	7 kr	5%
Sänglinne (kr/månad)	300 kr	320 kr	20 kr	7%
Den boende kan välja att ha eget sänglinne och handdukar och själv ombesörja tvätten.				
Servicepaket Tullgatan 40 (kr/månad)	256 kr	256 kr	0 kr	0%
Sjukhusvistelse				
Avdrag görs som motsvarar kostnaden från sjukhuset				
Vistelse hos annan utförare				
Vid placering hos annan utförare än kommunen debiteras en egenavgift för mat, hyra och omsorg, där avgiften för omsorg ingår i maxtaxan.				
Kostnad per besök för visstidare inom hemsjukvård ska följa Riksavtalet utomlänsprislistan för Sydöstra sjukvårdsregionen 2026.				
Kostnad för bårtransport från särskilt boende debiteras dödsboet enligt bårtransportörens avgift.				
Egenavgift inom socialpsykiatri, beslut enligt socialtjänstlagen - extern placering				

Taxan / avgiften avser	Taxa 2026	Taxa 2027	Förändring kronor	Förändring procent
Mat (kr/dygn)	153 kr	160 kr	7 kr	5%
Omsorgsavgift (maxtaxa)	Följer årets förslag till avgifter från socialstyrelsens meddelandeblad			
Kommunal primärvård				
Hembesök av sjuksköterska*	130 kr/besök	140 kr/besök	10 kr	8%
Beviljad hemsjukvård*	Enligt hemtjänst-timme	Enligt hemtjänst-timme		
Avgift för utprovning av hjälpmedel*	350 kr	350 kr	0 kr	0%
Hemrehabilitering*	Enligt hemtjänst-timme	Enligt hemtjänst-timme		
Vid behov av flytt av möbler kan personal vara behjälplig att boka flyttfirma	Enligt flyttfirmans kostnad	Enligt flyttfirmans kostnad		
Hämtning av hjälpmedel	500 kr	500 kr	0 kr	0%
Intyg för bostadsanpassning	350 kr	450 kr	100 kr	29%
* Ingår i högkostnadsskyddet				
Måltider i samband med korttidsvistelse (stödfamilj och korttidsboende) (kr/dag)				
Ålder				
0-6 år	-	**95 kr / 45 kr		
7-12 år	-	**105 kr / 55 kr		
13-15 år	-	**125 kr / 65 kr		
16 år och uppåt	-	**145 kr / 75 kr		
**Taxa vid heldag samt vid reducerad dag. Reducerad dag tas ut när vistelse inte omfattar lunch och middag				
Måltider i samband med korttidstillsyn för skolungdom över 12 år				
Frukost (kr/måltid)	-	30 kr		
Middag (kr/måltid)	44 kr	50 kr	6 kr	14%
Mellanmål (kr/måltid)	20 kr	25 kr	5 kr	25%
Måltider i bostad med särskild service för barn och unga				
De rekommenderade justeringarna från Socialstyrelsen gällande Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader gällande livsmedel följs. För årets gällande Meddelandeblad från Socialstyrelsen.				
Egenavgift i samband med korttidsvistelse i form av lägervistelse				
Lägervistelse är en form av insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 p LSS. För barn och ungdomar samt vuxna som är på lägervistelse, tar Borgholms kommun ut en ersättning som beräknas för varje enskilt läger eftersom lägerarrangemangen ser olika ut med bl.a. resor och externa aktiviteter. Ersättning tas ut per dygn och omfattar kost, förbrukningsvaror samt resor och eventuella entrébiljetter för externa aktiviteter. Ersättningen beräknas utifrån kostnadsuppgifter från varje lägerarrangör.				
För resor inom SoL och LSS				
Resa ensam (kr/km)	2,50 kr	2,50 kr	0 kr	0%
Resa samåkning (kr/dygn)	240 kr/dygn	240 kr/dygn	0 kr	0%

Taxan / avgiften avser	Taxa 2026	Taxa 2027	Förändring kronor	Förändring procent
<p>Familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar. För barn och ungdomar under 18 år som bor i familjehem enligt 9§8p LSS, beräknas ersättningen till kommunen utifrån föräldrarnas ersättningsskyldighet. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med per månad får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta understödsbeloppet. Föräldrars ersättning till kommunen ska, enligt 6 kap. 2 § socialtjänstförordningen, beräknas på samma sätt som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem, enligt lagen (1996:1030) om underhållsstöd.</p>				
<p>Ungdomar som fyllt 18 år samt vuxna. När den unge fyllt 18 år upphör föräldrarnas ersättningsskyldighet till kommunen. Föräldrarna har istället en direkt underhållsskyldighet enligt föräldrabalken gentemot den unge, för dennes omkostnader om ungdomen fortfarande går i skola.</p>				
Prvisorisk dödsboförvaltning				
Timtaxa provisorisk dödsboförvaltning, inkl moms	429 kr/timme	Justerat utifrån prisbasbelopp för 2026		
<p>Avgift per timme för handläggning av provisorisk dödsboförvaltning samt gravsättning är 0,58% av prisbasbeloppet plus moms. Taxan gäller för ett kalenderår och justeras årligen efter prisbasbeloppet i samband med att Riksdagen beslutar om det.</p>				

Bilaga 1: Hemtjänsttaxa

1. Beräkningsunderlag Hemtjänsttaxa inom Borgholms Kommun

Beräkning för timtaxa baseras på SKR:s modell för resursfördelning av hemtjänst. I avgiften som brukare betalar för hemtjänst i Borgholms kommun ingår följande:

- Lönekostnader för hemtjänstpersonal
- Lönekostnader för ledning (chefer) & samordnare
- Lokalkostnader för personal
- Materialkostnader
- Fordonskostnader
- Övrig drift
- Kringtid & Indirekt Brukartid
- Restidstillägg
- Kostnad för stödfunktioner (ekonomiavdelning, personalavdelning, IT-avdelning)

2. Beräkningsunderlag för avgift när brukare erhåller hemtjänst i annan kommun

Beräkning för timtaxa baseras på SKR:s modell för resursfördelning av hemtjänst. Om hemtjänsttagare önskar hemtjänst i annan kommun, del av året debiterar utförarkommunen Borgholms kommun en avgift. I avgiften ingår följande:

- Lönekostnader för hemtjänstpersonal
- Lönekostnader för ledning (chefer) & samordnare
- Lokalkostnader för personal
- Materialkostnader
- Fordonskostnader
- Övrig drift
- Kringtid & Indirekt Brukartid
- Restidstillägg
- Kostnad för stödfunktioner (ekonomiavdelning, personalavdelning, IT-avdelning)
- OH-kostnader för de centrala funktionerna på socialförvaltningen

3. Beräkningsunderlag för avgift per område som extern utförare har rätt att debitera Borgholms kommun

Beräkning för timtaxa baseras på SKR:s modell för resursfördelning av hemtjänst. I avgiften som extern utförare har rätt att debitera Borgholms kommun vid utförande av hemtjänst enligt LOU, ingår följande:

- Lönekostnader för hemtjänstpersonal
- Lönekostnader för ledning (chefer) & samordnare
- Lokalkostnader för personal
- Materialkostnader

Borgholms kommun

- Fordonskostnader
- Övrig drift
- Kringtid & Indirekt Brukartid
- Restidstillägg
- Kostnad för stödfunktioner (ekonomiavdelning, personalavdelning, IT-avdelning)

Skillnaden i timpris mellan områdena härleds till olika medellöner samt olika restidstillägg.

Avgiften höjs från 2026 års avgift som var följande:

Böda	624 kr/h
Löttorp/Källa/Persnäs	559 kr/h
Köpingsvik/Föra	603 kr/h
Långlöt/Rälla	614 kr/h
Borgholm Centrum Söder	515 kr/h
Borgholm Centrum Norr	529 kr/h

§ 61

Information från socialchef 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att tacka för informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Jens Odevall, tf. socialchef ger följande information;

- Att en annons är ute för tjänsten som kompetensförsörjningsstrateg.
- Att annonsen för socialchef är på gång.
- Att en genomlysning av äldreomsorgen ska göras.

Ordförande tackar för informationen.

--	--	--	--	--

§ 72

Sommarbemanning 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Rekryteringen för sommarbemanningen 2026 pågår inom socialförvaltningen för att säkerställa att det finns personal inom alla områden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Fredagsrapport Rekryteringen

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV informerar om ärendet.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Kommunstyrelsen för kännedom

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Sommarbemanning 2026

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Rekryteringen för sommarbemanningen 2026 pågår inom socialförvaltningen för att säkerställa att det finns personal inom alla områden.

Beslutsunderlag

Fredagsrapport Rekryteringen

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Kommunstyrelsen för kännedom

Jens Odevall
Tf. socialchef

Mathilda Hjelm
Nämndsekreterare

§ 62

Information från individ- och familjeomsorg (IFO) samt myndighet, 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att tacka för informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Johanna Karlsson, verksamhetschef IFO och myndighet ger följande information;

- Att MBL förhandlingen är klar gällande midsommarhelgen, så som förra året. Detta gäller förebyggande teamet.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

§ 57

Ny riktlinje för ekonomiskt bistånd

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på ny riktlinje för ekonomiskt bistånd som ersätter tidigare riktlinje som fastställdes 2021-02-22.

Ärendebeskrivning

En ny riktlinjen för ekonomiskt bistånd har upprättats utifrån förändringar i gällande lagstiftning. Riktlinjen har ett förtydligat innehåll, kortats ned för att bli mer överskådligt och användarvänlig i handläggningen och den enskildes ansvar har kompletterats.

Då riktlinjen har kortats ner och kompletterats görs bedömningen att den istället för revidering behöver antas som ny riktlinje.

Riktlinjen utgår från Socialtjänstlagen (2025:400) samt Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät och ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Målsättningen är att den enskilde ska uppnå egen försörjning, och bistånd prövas när behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Förslag till riktlinje för ekonomiskt bistånd

Bedömning

Socialförvaltningens bedömning är att den nya riktlinjen tydliggör förutsättningarna för rätten till ekonomiskt bistånd och därmed stärker rättssäkerheten i handläggningen. Den ska bidra till likvärdiga bedömningar samt en kompetens- och kunskapsbaserad handläggning med respekt för den enskildes självbestämmande. Revideringen bedöms inte medföra ökade kostnader. Den förväntas bidra till en mer effektiv, rättssäker och likvärdig handläggning.

Konsekvensanalys

Barnrättsperspektivet har särskilt beaktats, där barnets bästa ska uppmärksammas och dokumenteras i alla ärenden som rör hushåll med barn. Även socialnämndens ansvar för särskilt utsatta grupper, såsom personer med skuldsättning, tydliggörs.

--	--	--	--	--

Dagens sammanträde

Jeanette Sandström, enhetschef redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Yrkande

Tomas Zander (C) yrkar bifall.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef IFO
Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - Ny riktlinje till ekonomiskt bistånd Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på ny riktlinje för ekonomiskt bistånd som ersätter tidigare riktlinje som fastställdes 2021-02-22.

Ärendebeskrivning

En ny riktlinjen för ekonomiskt bistånd har upprättats utifrån förändringar i gällande lagstiftning. Riktlinjen har ett förtydligat innehåll, kortats ned för att bli mer överskådligt och användarvänlig i handläggningen och den enskildes ansvar har kompletterats.

Då riktlinjen har kortats ner och kompletterats görs bedömningen att den istället för revidering behöver antas som ny riktlinje.

Riktlinjen utgår från Socialtjänstlagen (2025:400) samt Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät och ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Målsättningen är att den enskilde ska uppnå egen försörjning, och bistånd prövas när behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Beslutsunderlag

Förslag till riktlinje för ekonomiskt bistånd

Bedömning

Socialförvaltningens bedömning är att den nya riktlinjen tydliggör förutsättningarna för rätten till ekonomiskt bistånd och därmed stärker rättssäkerheten i handläggningen. Den ska bidra till likvärdiga bedömningar samt en kompetens- och kunskapsbaserad handläggning med respekt för den enskildes självbestämmande. Revideringen bedöms inte medföra ökade kostnader. Den förväntas bidra till en mer effektiv, rättssäker och likvärdig handläggning.

Konsekvensanalys

Barnrättsperspektivet har särskilt beaktats, där barnets bästa ska uppmärksammas och dokumenteras i alla ärenden som rör hushåll med barn. Även socialnämndens ansvar för särskilt utsatta grupper, såsom personer med skuldsättning, tydliggörs.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef IFO
Socialnämnden

Johanna Karlsson
Verksamhetschef IFO

Riktlinje för ekonomiskt bistånd

Antaget av Socialnämnden 2026-04-29 § [xx]

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Socialtjänstens uppgift och vägledande principer	3
2	Syfte och mål med riktlinjen.....	3
3	Ekonomiskt bistånd	3
3.1	Definition av ekonomiskt bistånd.....	3
3.2	Sökandes ansvar.....	4
4	Förebyggande arbete	4
5	Barnrättsperspektivet.....	4
6	Särskilt utsatta grupper att beakta.....	5

1 Inledning

Borgholms kommuns riktlinjer utgår från socialtjänstlagen (2025:400) och Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd.

1.1 Socialtjänstens uppgift och vägledande principer

De övergripande mål och principer för Socialtjänstens samtliga verksamheter regleras i 2 kapitlet 1 § Socialtjänstlagen. Socialtjänsten ska med utgångspunkt i demokrati och solidaritet främja enskildas:

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlika och jämställda levnadsvillkor, och
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Verksamheten ska bygga på respekt för enskildas självbestämmanderätt och integritet. Verksamhetens inriktning regleras i 2 kapitlet 2 - 4 §§ Socialtjänstlagen och menar att socialtjänsten ska inriktas på att utveckla enskildas och grupperns egna resurser och samtidigt beakta den enskildes ansvar för sin och andras sociala situation.

Socialtjänsten ska inriktas på att enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lättillgänglig. Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att hjälpa den enskilde att i framtiden vara självförsörjande. I väntan på att detta ska bli möjligt provas rätten till ekonomiskt bistånd.

2 Syfte och mål med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att vara ett vägledande dokument för handläggning av ekonomiskt bistånd för att fler individer ska nå egen försörjning.

Riktlinjen avser kommunens handläggning av ärenden gällande personer som är i behov av ekonomiskt bistånd. Handläggningen utförs enligt gällande lagstiftning och rättspraxis. Utförandet ska vara kompetens- och kunskapsbaserat, jämlikt, jämställt och likvärdigt samt bygga på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet.

Målet med riktlinjen är att säkerställa en rättssäker handläggning av ärenden avseende ekonomiskt bistånd som utgår från likabehandlingsprincipen.

3 Ekonomiskt bistånd

3.1 Definition av ekonomiskt bistånd

Det åligger var och en att försörja sig själv och sin familj samt att planera för sin egen försörjning. Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och kan träda in vid försörjningsproblem när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det ekonomiska stödet ska ge enskilda personer och familjer en skälig levnadsnivå (12 kapitlet 1 § Socialtjänstlagen).

Ekonomiskt bistånd ska tillgodose hushållets regelbundna månadsutgifter och består av två delar.

- Försörjningsstöd, som avser riksnormen, där kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, hälsa och hygien (personliga kostnader) samt dagstidning och telefon ingår.
- Levnadskostnader i övrigt, som innefattar exempelvis kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Regeringen anger en norm (riksnorm) för hur skäligena kostnader enligt första stycket i 12 kapitlet 7 § Socialtjänstlagen ska beräknas. Riksnormen gäller i hela landet och sätts utifrån officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Riksnormen för försörjningsstöd fastställs av regeringen inför varje nytt kalenderår och gäller som miniminivå i landet för de behov som den ska täcka.

3.2 Sökandes ansvar

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd åligger det den sökande att lämna korrekta och fullständiga uppgifter om sin ekonomiska situation samt medverka i utredningen och delta i samtal samt planering till egen försörjning. Bedömning kring rätten till ekonomiskt bistånd görs utifrån vad den sökande har gjort för att närma sig egen försörjning och dennes ekonomiska situation.

Den enskilde förväntas att stå till arbetsmarknadens förfogande och att aktivt söka arbete, delta i praktik, utbildning eller andra insatser, om det inte finns särskilda skäl. Finns särskilda skäl som förhindrar den enskilde att stå till arbetsmarknadens förfogande förväntas den sökande styrka detta med underlag. Den sökande ansvarar för att följa uppgjorda planeringar och överenskommelser med socialtjänsten och andra aktuella aktörer.

Den sökande ansvarar för att informera om förändringar som kan påverka rätten till bistånd och kan bli tvungen att betala tillbaka ekonomiskt bistånd som denne fått felaktigt. Om den sökande medvetet har lämnat felaktiga uppgifter kan det betraktas som ett misstänkt bidragsbrott och leda till polisanmälan.

4 Förebyggande arbete

Socialtjänsten i Borgholms kommun ska arbeta för att tidigt identifiera riskfaktorer och erbjuda råd och stöd innan behovet av ekonomiskt bistånd uppstår. Socialtjänsten ska samverka med andra aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Regionen.

5 Barnrättsperspektivet

Om det finns barn och ungdomar i hushållet ska deras situation alltid uppmärksammas i biståndsbedömningen och av dokumentationen ska det gå att utläsa hur barnets intressen beaktats.

Barnets bästa ska alltid tas i beaktan i utredningar. Vid beslut som påverkar barn ska konsekvenserna för barnet alltid övervägas innan beslut fattas. Socialnämnden ska

dokumentera hur barnets intresse beaktats, vilka övervägande som gjorts och hur detta påverkar beslutet, oavsett om bedömningen resulterar i att ekonomiskt bistånd beviljas eller inte.

Socialnämnden ska särskilt beakta barnen i familjer med långvarigt försörjningsstöd. Utgångspunkten ska dock vara att föräldrarna, inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser, bär huvudansvaret för att säkerställa att deras barn har skäliga levnadsvillkor.

6 Särskilt utsatta grupper att beakta

Socialnämnden har ett särskilt ansvar för olika grupper i samhället. Socialnämnden ska erbjuda budget- och skuldrådgivning om en skuldsatt person behöver vägledning för att hitta långsiktiga lösningar på sina ekonomiska svårigheter (13 kapitlet 2 § Socialtjänstlagen).

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Lagrum: SoL	Version 7	Riktlinje för försörjningsstöd	
Ansvarig för dokumentet: Enhetschef AME		Fastställd av Socialnämnd	Fastställt 210324
Nästa revidering senast 220331		Diariernr: 2021/24 700 SN	
Plats Insidan: Arbetsmarknad/Ekonomiskt bistånd			

SOCIALNÄMNDENS

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd 2021

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Lagtext	6
1 KAP SOCIALTJÄNSTENS MÅL.....	6
2 KAP KOMMUNENS ANSVAR	7
4 KAP RÄTTEN TILL BISTÅND.....	8
11 KAP HANDLÄGGNING AV ÄRENDEN.....	11
FÖRVALTNINGSLAG (2017:900).....	12
Riktlinjer.....	13
AKTIVT ARBETSSÖKANDE.....	13
ARBETSKONFLIKT	13
ARBETSLÖSHETSKASSA OCH FACKFÖRENINGSAVGIFT	14
ARBETSRESOR/BUSSKORT	14
BANKLÅN.....	15
BANK- OCH KORTAVGIFTER	15
BARNNS TILLGÅNGAR OCH INKOMSTER	15
Barns inkomst	15
Extra tillägg till studiebidraget från CSN	16
BARNPERSPEKTIVET	16
Fritidsaktiviteter:.....	17
BARNOMSORGSavgift SAMT SKULD	17
BEGRAVNINGSKOSTNADER.....	17
BEROENDEPROBLEMATIK.....	18
BIDRAGSBROTT	18
BOENDE	19
Skälig boendekostnad.....	19
Högsta godtagbara hyreskostnad	20
Inneboende.....	20
Ungdomars boende	21
Hemlösa	22
Hyreslägenhet.....	22

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331	Fastställd 210324	
Bostadsrättslägenhet		22
Egen fastighet		22
Hyrd fastighet		22
Vandrarhus/Hotell		22
BUDGET-OCH SKULDRADGIVNING		22
CYKLAR		23
DATOR OCH INTERNETUPPKOPPLING		23
DEKLARATION		23
DISKMASKIN		23
EGNA MEDEL/FÖRMEDLINGSMEDEL		23
ELSKULDER		24
EU/EES-MEDBORGARE		24
FLYTTKOSTNADER	Fel! Bokmärket är inte definierat.	
FLYTT		25
FÖRETAGARE		26
FÖRÄLDRAPENNING		27
FÖRSÄKRINGAR		27
GLASÖGON		27
HEMMAVARANDE VUXET BARN		28
HEMUTRUSTNING		28
HYRESGÄSTFÖRENINGEN		29
HEMTJÄNST		29
HUSDJUR		29
HUSHÅLLSEL OCH UPPVÄRMNING		29
HYRESGARANTI		29
HYRESSKULDER OCH AVHYSNING		30
Utgångspunkter för bedömning av akut situation		30
ID-HANDLINGAR		30
INHIBITION		31
INKOMSTER		31

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331	Fastställd 210324	
Habiliteringsersättning.....		31
Vårdbidrag		31
INKOMST- OCH BERÄKNINGSPERIOD.....		31
INTERNET		32
JOBBSTIMULANS.....		32
JURIDISKA KOSTNADER.....		32
Advokatkostnader/Rättshjälpkostnader		32
KLÄDER.....		33
KURSLITTERATUR.....		34
KÖRKORT.....		34
LÅN		35
MIGRANTER.....		35
Migranter med nedsatt arbetsförmåga		36
NÖDSITUATION.....		36
PAPPERSLÖSA		37
PERSONER 65 ÅR OCH ÄLDRE		37
PONTIBUS		37
REDUCERAD RIKSNORM.....		38
SEMESTER OCH REKREATION		38
SJUKHUSVÅRD		39
SJUKVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSKOSTNADER.....		40
SKADESTÅND		40
SKATT.....		40
SKULDER		41
SOCIALT KONTRAKT.....		41
SPÄDBARNsutrustning.....		42
STUDENT OCH SKOLAVSLUTNING I ARSKURS 9		42
STUDIER.....		42
Vuxenstuderande på grundskolenivå och SFI		43
Vuxenstuderande på gymnasie- och högskolenivå.....		43

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331	Fastställd 210324	
Ferier.....		44
STÖLD		44
TANDVÅRD.....		45
TILLGÅNGAR.....		46
Fritidshus/Egen fastighet/Bostadsrätt		47
Bankmedel, aktier, obligationer.....		47
Bosparande.....		47
Pensionssparande		47
TURISTER		47
TVÄTTMASKIN		48
UNDERHÅLLSSTÖD.....		48
UMGÄNGESKOSTNADER.....		48
UPPEHÅLLSTILLSTÅND.....		49
UTBETALNING AV EKONOMISKT BISTÅND		49
UTLANDSVISTELSE		49
VÅLD I NÄRA RELATION.....		49
VÅRDBIDRAG.....		50
ÅTERKRAV		50
ÅTERSÖKNING TILL MIGRATIONSVERKET		51
ÖVERKLAGAN.....		51
ÖVERSKOTT VID BERÄKNING		52

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Lagtext

1 KAP SOCIALTJÄNSTENS MÅL

1 §

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Denna bestämmelse kallas portalparagrafen. I den anges socialtjänstens övergripande mål och grundläggande värderingar vilka skall vara vägledande i socialtjänstens alla verksamheter.

2 §

Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande. Med barn avses varje människa under 18 år.

I bestämmelsen anges att alla under 18 år i denna lags mening är barn. Begreppet underårig används inte längre utan har genomgående ändrats till barn.

Barnperspektivet måste beaktas. Av bestämmelsen framgår att barns bästa särskilt skall beaktas. Detta svarar mot artikel 3 i FN:s barnkonvention. Bestämmelsen syftar till att stärka barnens ställning inom socialtjänsten. Det innebär att vid åtgärder som rör barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Varje beslut som rör ett barn måste grunda sig på en bedömning av vad som är bäst för just det barnet. I en beslutssituation behöver olika lösningar analyseras och vägas mot varandra. Barnets bästa är inte alltid avgörande för vilket beslut som fattas, men skall alltid beaktas, utredas och redovisas. (prop. 1996/97:124 sid. 100).

Barnperspektivet står ibland i motsatsförhållande till ett vuxenperspektiv. Föräldrar och barn kan dock inte ses isolerade från varandra. Genom att de vuxna får bästa möjliga stöd av socialtjänsten tillgodoses också barnets intresse. Vid en intressekonflikt mellan barnet och de vuxna måste dock barnets intresse ha företräde.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Barnperspektivet innebär också att barnets situation skall uppmärksammas även i andra sammanhang t ex när föräldrar vänder sig till socialtjänsten med en ansökan om ekonomiskt bistånd till familjen. För att kunna följa upp hur socialtjänsten har beaktat barnperspektivet måste det finnas en skriftlig dokumentation. Den ska visa att sådana överväganden har skett och hur detta påverkat bedömningen i ärendet. (prop. 1996/97:124 sid. 98, 163, 167 samt 1996/97. SoU 18 sid. 70).

2 KAP KOMMUNENS ANSVAR

1 §

Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Bestämmelsen anger att varje kommun ansvarar för att det finns och tillhandahålls sociala tjänster för den som bor i kommunen och även för andra som vistas där.

2 §

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta ansvar innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl finns särskilda bestämmelser i den lagen. 13 § och 16 kap 2 § finns föreskrifter om ansvar i vissa fall för annan kommun än den som den enskilde vistas i.

Vistelsekommunens ansvar

Huvudregeln är att vistelsekommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får sina behov tillgodosedda. Ansvaret gäller både de som är bosatta där och de som vistas i kommunen. Vistelsekommunens skyldighet att pröva behovet av bistånd påverkas inte av vistelsetidens längd. Ansvaret gäller således även om en person vistas helt tillfälligt i kommunen. Den tid den enskilde vistas där och under vilka förhållanden kan däremot påverka omfattningen av det bistånd som vistelsekommunen kan ha skyldighet att ge.

Biståndsbedömning

En biståndsbedömning innebär att nämnden prövar den enskildes ansökan mot rekvisiten i SoL 4 kap 1 §. Nämnden kan aldrig vägra bistånd med hänvisning till att den inte tillhandahåller insatser för en viss typ av behov som faller inom socialtjänstens ansvarsområde. Visar utredningen att den enskilde har ett sådant behov och det inte kan tillgodoses på annat sätt så skall erforderliga insatser beviljas.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Den enskilde har alltid rätt att få sin begäran prövad och få ett beslut utvisande om nämnden bifallit eller avslagit begäran. Om beslutet går den enskilde emot helt eller delvis skall beslutet motiveras, vilket framgår av 11 kap 8 § SoL och då skall besvärshänvisning lämnas.

Utredning och beslut

En ansökan om bistånd skall alltid utredas. Utredningsskyldigheten framgår av 11 kap 1 §.

4 KAP RÄTTEN TILL BISTÅND

Beslut om bistånd sker enligt delegation och efter av socialnämnden antagna riktlinjer. Delegationen är i huvudsak baserad på 4 kap 1-6 §§ SoL.

1 §

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande. Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (2016:654).

Skälig levnadsnivå kan inte definieras på ett generellt sätt och preciseringar saknas i lagstiftning. Vad som är skälig levnadsnivå förändras över tid och utgångspunkten för skäliga kostnader bedöms utifrån vad en låginkomsttagare har råd med. Det måste alltid göras individuella bedömningar.

1 a §

Följande inkomster ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §

- 1. Hemmavarande barns inkomster av eget arbete**
- 2. Hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.**

Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning. Ekonomiskt bistånd kan utgå av särskilda skäl, t.ex. vid planering i samråd med AF. Och då studiefinansiering inte är möjlig på annat sätt.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Inkomster som avses i första stycket får dock beaktas vid tillämpning av 1 § till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2013:421).

1 b §

För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §. Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen.

Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som anges i 1 a §. Lag (2013:421).

2 §

Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Bestämmelsen ger kommunen befogenhet, men ingen skyldighet, att utge bistånd i andra fall än vad som omfattas av 1 §.

Nämnden får således bevilja bistånd utöver skälig levnadsnivå. Ekonomiskt bistånd som beviljats med stöd av denna paragraf kan återkrävas av den enskilde. Detta förutsätter dock att det av beslutet framgår att biståndet getts under villkor om återbetalning. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla uppgifter om de omständigheter som utgör grunden för återbetalningsskyldigheten.

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för

- 1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon,**
- 2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.**

Skäliga kostnader enligt första stycket 1 ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, ska socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta. Lag (2018:1894).

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Det är regeringen som årligen fastställer nivån på riksnormen. Den gäller lika för alla i hela riket. Riksnormen regleras i lag och skall därför inte beslutas av kommunfullmäktige. Riksnormens nivå är uppdelad på olika hushållstyper och i åldersintervaller. Beloppen grundar sig på de konsumtions- och prisstudier som konsumentverket gör. De för året aktuella beloppen redovisas i socialtjänstförordningen. Riksnormen för ett hushåll per månad utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga personer i hushållet och deras gemensamma hushållskostnader.

En vuxen person som inte är att anse som samboende, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, har lägre kostnader för det gemensamma hushållet än om han bott ensam. Normen beräknas då som personlig kostnad för ensamstående samt dennes andel av hushållets gemensamma kostnader. Detta beräknings sätt tillämpas även när det gäller vuxna barn som bor kvar i hemmet.

4 §

Socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Socialnämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket.

Socialnämnden kan inte anvisa en enskild till praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet innan ansökan om ekonomiskt bistånd har prövats och den enskildes behov av kompetenshöjande verksamhet är utredd.

Den kompetenshöjande verksamheten ska var individuellt utformad och det innebär att socialnämnden inte kan kräva deltagande i sådan verksamhet från första dagen som bistånd ges för.

5 §

Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 kap 4 §, får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om han eller hon utan godtagbart skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten.

6 §

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Den som deltar i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet enligt 4 kap 4 § skall därvid inte anses som arbetstagare.

11 KAP HANDLÄGGNING AV ÄRENDEN

1 § Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Vad som har kommit fram vid utredning och som har betydelse för ett ärendes avgörande ska tillvaratas på ett betryggande sätt.

5 § Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden skall förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

6 § Dokumentationen skall utformas med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde bör hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om honom eller henne. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig skall detta antecknas.

7 § Socialnämnden ska i alla ärenden tillämpa 26 § förvaltningslagen (2017:900). *Lag (2018:812)*.

8 § I ärenden hos socialnämnden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 10 § om partsinsyn,
- 11 och 12 §§ om åtgärder om handläggningen försenas,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Bestämmelserna i 10 och 25 §§ förvaltningslagen tillämpas dock inte i fråga om uppgifter som rör någon annan sökande i ett ärende om ett sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket eller om någon annan liknande social tjänst.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Vad som sägs i första stycket gäller också när det är fråga om en ansökan eller ett yttrande till en annan myndighet i ett mål eller ärende som rör myndighetsutövning mot enskild hos denna.

9 § Den som enligt 8 § ska underrättas och ges tillfälle att yttra sig enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) har rätt att få företräde inför nämnden, om inte särskilda skäl föranleder annat.

Den som ges tillfälle att yttra sig ska underrättas om sin rätt att få företräde inför nämnden.

11 § Socialnämnden har rätt att ta del av uppgifter om förmån, ersättning eller annat stöd åt enskild hos Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och arbetslöshetskassorna. Om det finns skäl för det ska dessa myndigheter och arbetslöshetskassorna på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas ut enligt första stycket.

Lag (2009:1005).

11 a § Socialnämnden har rätt att ta del av uppgifter om enskilda hos Arbetsförmedlingen. Om det finns skäl för det ska Arbetsförmedlingen på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

11 b § Socialnämnden har rätt att hos Skatteverket ta del av uppgifter om enskilda som avser inkomstslaget kapital enligt inkomstskattelagen (1999:1229) eller återbetalning av skatt enligt skatteförfarandelagen (2011:1244). Om det finns skäl för det ska Skatteverket på eget initiativ lämna sådana uppgifter till socialnämnden.

12 § Vid delgivning med enskild i mål eller ärende enligt denna lag som avser myndighetsutövning får 34-38 och 47-51 §§ delgivningslagen (2010:1932) inte tillämpas. *Lag (2010:1972).*

FÖRVALTNINGSLAG (2017:900)

9 §

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Handläggningen ska vara skriftlig. Myndigheten får dock besluta att handläggningen helt eller delvis ska vara muntlig, om det inte är olämpligt.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Riktlinjer

AKTIVT ARBETSSÖKANDE

Begreppet aktivt arbetssökande enligt socialnämnden innebär att den enskilde ska:

- Vara inskriven på Arbetsförmedlingen.
- Dagligen vara arbetssökande via t.ex. Platsbanken, andra internetsajter samt tidningar.
- Gå på samtliga möten Arbetsförmedlingen kallar till.
- Söka alla lediga lämpliga arbeten, inte bara de som Arbetsförmedlingen anvisar. Söka de jobb som kompetens finns för men även jobb där det inte ställs krav på utbildning eller erfarenhet.
- Söka arbete inom 12 timmars pendelavstånd inklusive arbetstiden, d.v.s. jobb man tar sig till och från inom 12 timmar.
- Redovisa de sökta jobben skriftligt vid besök hos socialsekreteraren. Uppge när ansökan gjordes och vem/vart ansökan ställts till.
- Följa upp de ansökta jobben, gärna både före och efter att ansökningstiden gått ut för att öka chanserna och för att få vetskap om läge.
- Även söka jobb som inte utannonserats genom att själv kontakta arbetsgivare via t.ex. telefon och hemsidor där man kan göra intresseanmälan.
- Kunna visa upp CV och personligt brev för socialsekreteraren. Hjälpt att skapa dessa handlingar kan fås av Arbetsförmedlingen.
- Gå på trepartsträffar, vilka kan komma att hållas med Arbetsförmedlingen, den enskilde och socialsekreteraren, ett samarbete som sker för att öka förutsättningarna för självförsörjning.

ARBETSKONFLIKT

Personer indragna i arbetskonflikt har rätt till ekonomiskt bistånd på samma grunder som andra sökanden. Det ekonomiska biståndet är emellertid förenat med återbetalningsskyldighet.

Beslutet skall vara skriftligt och innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningen.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

ARBETSLÖSHETSKASSA OCH FACKFÖRENINGSAVGIFT

Arbetslösa skall i första hand försörja sig genom ersättning från A-kassa eller Alfabakassa i de fall de är berättigade till sådan ersättning. I annat fall kan man ha rätt till ekonomiskt bistånd. Den som kan arbeta är därför skyldig att söka arbete.

Ekonomiskt bistånd till fackföreningsavgift eller arbetslöshetskassa skall utgå med det belopp som gäller för den organisation den enskilde tillhör. I det fall det är möjligt att få avgiftsbefrielse eller delvis reducerad avgift skall i första hand sådan ansökan göras.

Man behöver inte vara ansluten till Alfabakassan för att kunna söka ersättning från densamma. Om man inte är ansluten eller om man varit ansluten i mindre än 12 månader, kan man ansöka om grundersättning.

Om man är ansluten till Alfabakassan och betalar en månadsavgift, kan man efter 12 månader ansöka om inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet.

Om den arbetslöse har blivit arbetslös på grund av att han/hon har sagt upp sig själv, är huvudprincipen, att försörjningsstöd inte ska kompensera för den avstängning från arbetslöshetsersättning, som det medför att säga upp sig på egen begäran. Om den arbetslöse i övrigt uppfyller förutsättningarna, är han/hon berättigad till försörjningsstöd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning inträder. För sökande som utan synnerliga skäl sagt upp sig ska stora krav ställas på planering angående försörjningen i avvaktan på utbetalning av arbetslöshetsersättningen. Om den sökande åberopar synnerliga skäl för att säga upp sig, ska han/hon alltid uppmanas att i första hand försöka få avstängningen från arbetslöshetsersättning hävd. En individuell bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet.

ARBETSRESOR/BUSSKORT

Vad gäller ekonomiskt bistånd till arbetsresor avses möjlighet att resa till och från arbetsplatsen. I begreppet arbetsresor innefattas även behovet att resa för att aktivt kunna söka arbete eller delta i andra åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar. Resor bör kunna verifieras. Kostnaden för allmänna kommunikationer skall i första hand användas som underlag vid beräkning av skäligena kostnader för arbetsresor. Vid program resor anordnade av Arbetsförmedlingen köper den enskilde ett busskort och får i efterhand från Arbetsförmedlingen återbetalat det belopp som överstiger egenavgiften á 600 kr per månad. Den enskilde kan beviljas bistånd till hela kostnaden för första månads busskort, månaden därefter kan bistånd utgå till egenavgiften.

Om den enskilde är i behov av bil för arbetsresor, beviljas endast bränslekostnader. Undersök alltid möjligheten om att söka arbetsresor genom Arbetsförmedlingen. Skäligena kostnader för avgift till färdtjänst är en godtagbar utgift. Övrigt -se bilnehav

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

BANKLÅN

Banklån är inte en godtagbar utgift. Den enskilde skall i första hand söka anstånd med amortering och ränta. Hänvisa till budgetrådgivning vid svåra ekonomiska situationer.

Avseende boräntor se Boende/fastighet.

BANK- OCH KORTAVGIFTER

Avgifter till bank avseende bankkort, internetbank o dyl. anses vara godtagbara.

BARNES TILLGÅNGAR OCH INKOMSTER

Barn är aldrig försörjningsskyldiga gentemot sina föräldrar. Däremot kan ett barns tillgångar komma att beaktas när det gäller barnets del av ekonomiskt bistånd eller en ansökan om ekonomiskt bistånd som avser barnet. En individuell bedömning måste dock alltid göras. Barn upp till 18 år har rätt att ha ett sparande upp till 15 % av prisbasbeloppet utan att det påverkar det ekonomiska biståndet.

Barns *tillgångar och sparande* i form av kapital, fastighet eller dylikt ska inte räknas om de står under överförmyndarens kontroll, om inte överförmyndaren ger sitt samtycke till uttag. Uttag ska i så fall göras för barnets försörjning enligt norm. Hyresdel ska inte räknas.

Barns tillgångar som är satta under s.k. överförmyndarspärrens utgör i sig inte ett definitivt hinder mot att tillgångarna skall få tas i anspråk för barnets försörjning. Tillgångar som inte kan disponeras bör dock inte tas med i bedömningen. Det kan vara fråga om försäkringsersättningar som är avsedda att täcka framtida inkomstbortfall, bankmedel eller fast egendom som inte är möjlig att förfoga över p.g.a. bestämmelse i gåvobrev eller testamente.

Är barnets ägodel en inte relevant ägodel för ett barn, så som t.ex. en bil, skall övervägande göras om detta skall anses vara en tillgång som föräldrarna disponerar över och räknas som en tillgång.

Barns inkomst

Om barn har *inkomster* i form av exempelvis barnpension eller inkomst av kapital, som ränta och avkastning, ska de avräknas mot hela familjens försörjningsstödsbehov.

Beträffande barns arbetsinkomster måste en individuell bedömning göras. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd skall en kontoöversikt för samtliga familjemedlemmar begäras in. Arbetsinkomsten för hemmaboende ungdomar bör anses tillkomma familjen upp till den del som motsvarar ungdomens del i familjens kostnader, således även boendekostnaden. I de

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

fall den unges inkomster inte kommer upp i dennes del i familjens kostnader, bör han ändå alltid själv få disponera en viss del av sin inkomst för egen räkning. Denna del skall minst vara i nivå med underhållsstödet.

Studera ungdomar upp till 21 år som arbetar under ferier skall ges möjlighet att behålla ett prisbasbelopp per kalenderår utan att det påverkar familjens ekonomiska bistånd. Det är nettoinkomsten efter skatteavdrag som ska beaktas. För att kunna tillämpa bestämmelsen och för att kunna göra en bedömning avseende ansökan om ekonomiskt bistånd, behöver socialnämnden begära in uppgifter om den unges inkomster. Nämnden behöver då den unges sammanlagda inkomster efter avdrag för skatt från början av kalenderåret och fram till ansökningstillfället.

Vid situationer där barn har tillgångar och samtidigt har behov av särskilda utgifter utöver vad som ingår i ekonomiskt bistånd, exempelvis möbler vid flytt till egen bostad, dyrare fritidsaktivitet eller rekreation skall barnets sparade medel i första hand användas.

Extra tillägg till studiebidraget från CSN

För hushåll med låg inkomst är det möjligt att söka och beviljas extra tillägg till studiebidraget från CSN. Detta tillägg skall inte räknas med som inkomst i beräkningsunderlaget vid ansökan om försörjningsstöd.

BARNRÄTTSPERSPEKTIVET

Finns det barn och ungdomar i hushållet ska deras situation alltid uppmärksammas i biståndsbedömningen och av dokumentationen ska det gå att utläsa hur barnets intressen beaktats. I beslut ska hänsyn tas till barns bästa där både långsiktiga och kortsiktiga konsekvenser har övervägts. När det gäller beslut om ansökningar om försörjningsstöd är barnens kortsiktiga behov generellt sett tillgodosedda genom riksnormen.

I beslut som kan komma att ha direkta och väsentlig påverkan på barnet ska en barnkonsekvensanalys göras. Detta kan till exempel vara i situationer när ansökan gäller en hyresskuld, el-skuld, våldsärenden, umgängesärenden eller ekonomiskt bistånd utöver norm. I barnkonsekvensanalysen utreds möjliga konsekvenser för barn utifrån barnkonventionen och där en viktig aspekt är att väga in hur beslutet på lång sikt påverkar barnets rättigheter,

När det gäller att uppmärksamma barns livssituation och behov är centrala punkter ålder, vårdnad och umgänge, boende, förskola/skola, hälsa och eventuell funktionsnedsättning, fritidsaktiviteter samt kontakter med andra verksamheter och myndigheter angående barnet. Det kan även vara andra områden med betydelse för barnet som lyfts fram av föräldrarna.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Fritidsaktiviteter: Barn bör ges förutsättningar att kunna delta i organiserade fritidsaktiviteter. Barns fritidsaktiviteter anges i Socialstyrelsens allmänna råd om försörjningsstöd som ett exempel på när det kan vara aktuellt att beräkna kostnaden till en högre nivå än riksnormen. Exempel som kan vara aktuella är kostnader för cykel eller olika sportaktiviteter.

Socialtjänsten ska följa upp situationen för barn i familjer med ekonomiskt bistånd, särskilt vid långvarigt biståndsberoende. Uppföljningen sker genom samtal med föräldrarna vid ansökan om bistånd. Hembesök kan erbjudas. Uppföljningen ska dokumenteras.

Socialtjänsten ska aktivt verka för att undvika avhysning av barnfamiljer. När socialnämnden får kännedom om att en barnfamilj riskerar att avhysa ska kontakt tas med föräldrarna.

BARNOMSORGSavgift SAMT SKULD

Barnomsorgsavgift är en godtagbar kostnad, dock inte skulder. Här hänvisas till avbetalningsplan, respektive undersöka förutsättningarna att erhålla avskrivning via utbildningsförvaltning/nämnden. Innevarande månads faktura är inte att betrakta som skuld. Den enskilde skall vid inkomstförändring lämna uppgifter om sin inkomst till utbildningsnämnden för att om möjligt få sin barnomsorgskostnad korrigerad. Om den enskilde efter en månad inte har korrigerat sin barnomsorgskostnad görs beräkning på den lägsta barnomsorgskostnaden.

BEGRAVNINGSKOSTNADER

Ansökningar om bistånd till begravningskostnader handläggs av assistent.

Begravningskostnader täcks i första hand av tillgångarna i dödsboet. Om dödsboet helt eller delvis saknar tillgångar bör nämnden ge ekonomiskt bistånd som möjliggör en värdig begravning.

Tillgångar i boet skall i första hand täcka kostnaderna för begravningen. Skulder i boet, t.ex. obetalda räkningar som hyra, telefon, el, hemtjänst, skall inte avräknas från tillgångarna. Socialförvaltningen skall tillskriva Skatteförvaltningen för erhållande av eventuell överskjutande skatt till dödsboet som ersättning för ekonomiskt bistånd. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella behov. Kostnaderna bör motsvara kostnaderna för en begravning i Sverige.

Av delegationsförteckning framgår att följande kostnader är godtagbara:

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

- Kostnad i samband med begravning upp till 50% av prisbasbeloppet.
- Kostnad i samband med gravsten upp till 21% av prisbasbeloppet.
- Kostnad för textkomplettering upp till 10% av prisbasbeloppet.

Om kostnader utöver dessa beslutar socialnämndens utskott.

Tips! Bra information finns hos Sveriges Begravningsbyråers Förbund. www.begravningar.se

BEROENDEPROBLEMATIK

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för människor som har allvarliga missbruksproblem. Socialtjänsten kan inte ställa krav på att en person med allvarligt missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Däremot kan det ställas krav på personer som visserligen har pågående missbruk, men som inte visar att de av medicinska skäl är arbetsoförmögna, för att ha rätt till ekonomiskt bistånd. Krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL kan tillämpas på personer med lindrigare missbruksproblem men ska inte ersätta vård och behandling för missbruk. Däremot kan deltagandet vara förebyggande vid begynnande missbruk eller utgöra komplement till andra insatser mot missbruket.

De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling. Kravet på deltagande i en viss praktik eller arbetsträning ska alltid föregås av ett övervägande av om den enskildes medverkan vid en arbetsplats är lämplig. När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk bör försörjningsstödet reduceras om det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål. I undantagsfall kan rekvisition till mat beviljas. Vid de fall biståndet ska reduceras tas beslut om avslag enligt 4 kap. 1§ SoL och bifall enligt 4 kap. 3§ SoL.

BIDRAGSBROTT

Bidragsbrottslagen gäller bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna och arbetslöshetskassorna. Socialnämnden är skyldig att göra polisanmälan vid misstanke om att någon begått brott enligt bidragsbrottslagen.

Den som lämnar oriktiga uppgifter och därmed orsakar risk för att en ekonomisk förmån felaktigt betalas ut, eller betalas ut med ett för högt belopp, kan begå ett brott mot bidragsbrottslagen. Det kan också vara ett brott att i vissa fall låta bli att anmäla ändrade förhållanden om uppgiften är av betydelse för biståndet.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

För att det ska vara fråga om brott krävs att man har haft uppsåt, dvs. agerat med vett och vilja, eller att man har varit grovt oaktsam, dvs. uppenbart vårdslös eller slarvig.

För belopp under 5000 kr utkrävs inte straffansvar.

Anmälan ska göras enligt instruktioner från kammaråklagaren.

BOENDE

Socialtjänsten bistår i grunden inte till sökandet eller förmedlandet av bostäder. Det är den enskilde individens ansvar att sörja för sitt eget boende.

Skälig boendekostnad

Nämnden bör vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad utgå från den enskildes faktiska kostnad och behov av boende samt möjligheten att få en lägenhet. Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att bekosta. Då bostad hyrs måste giltigt hyreskontrakt föreligga. Bostadsbidrag räknas som inkomst.

Vid bedömning av skälig boendekostnad skall hänsyn tas till barns behov av utrymme också då den som uppbär ekonomiskt bistånd enbart har barnet hos sig under umgängestid.

Behovet av utrymme skall ställas i relation till omfattningen av umgänget. Barn som vistas hos umgängesföräldrarnas oregelbundet eller sällan har inte samma behov av utrymme som barn som vistas hos föräldern ofta eller regelbundet.

Om boendekostnaden överstiger den av socialnämnden fastställda högsta godtagbara hyreskostnaden, ges skälig tid för bostadsbyte om fyra månader att söka billigare boende.

Om den sökande efter denna period sökt men inte funnit billigare boendalternativ kan fortsatt bistånd utgå till den faktiska boendekostnaden. Om den sökande däremot väljer att inte söka billigare boende utgår endast bistånd till högsta godtagbara hyreskostnad redan från den första månaden.

Bostadsbyte

Socialtjänsten kan medverka till bostadsbyte om den enskilde eller familjen har svårigheter att få annan bostad. De krav som kan ställas på att den enskilde ska flytta till annan bostad måste utgå från en individuell bedömning och ske med hänsynstagande till de sociala konsekvenser som kan uppstå för hushållet, framför allt när det gäller familjer med barn då barnperspektivet måste beaktas.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att det är motiverat ur sociala eller medicinska skäl ska den tidigare lägre hyran beviljas.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Om det finns starka sociala och/eller medicinska skäl som talar mot flyttning kan hushållet erhålla ekonomiskt bistånd till boendet utöver nedanstående högsta godtagbara boendekostnad.

Ekonomiskt bistånd till högre boendekostnad efter flyttning under pågående bidragsperiod utgår normalt inte såvida inte flyttning är nödvändig för att den enskilde skall uppnå skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla följande situationer:

- Då det finns medicinska och/eller starka sociala skäl som styrker behovet att flyttning.
- Då det har uppstått svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmar.

Hushåll med behov av ekonomiskt bistånd som flyttar till nytt boende och hushåll som kan bli i behov av ekonomiskt bistånd efter en flyttning har ett ansvar att planera sitt boende så att hushållet får minsta möjliga behov av ekonomiskt bistånd. Om den enskilde kan förväntas vara i behov av ekonomiskt bistånd efter flyttningen har han/hon skyldighet att välja det billigaste boendet som tillgodoser hushållets behov.

Om det kan anses rimligt att den enskilde flyttar till billigare bostad, men han eller hon ändå inte gör det, ska ekonomiskt bistånd för boendekostnaden fastställas till ett skäligt belopp utan beaktande av den faktiska boendekostnaden.

Högsta godtagbara hyreskostnad

Summor är beroende på hyra exklusive och inklusive uppvärmning

	Exklusive	Inklusive
Ensamstående eller sammanboende	4441 kr	5742 kr
1-2 vuxna samt 1 barn	5849 kr	6933 kr
2-3 barn	6174 kr	7906 kr
400:- extra per barn vid fler barn		

Kostnader för såväl hushållsel, vatten som sopor är godtagbara utgifter utöver hyreskostnaden. Vid anmärkningsvärt höga kostnader ska samråd ske med enhetschef.

Inneboende

Med inneboende menas en eller flera personer som enbart disponerar del av hus eller lägenhet. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den står i rimlig proportion till den totala lägenhetshyran, antal boende i lägenheten och därtill inte bedöms vara oskälig.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Vid hushållsgemenskap med den som individen bor inneboende hos beräknas hyran utifrån Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9) om beräkning av boendekostnad i ärenden om bostadsbidrag och familjebidrag. Se sida 57 i Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd.

Ungdomars boende

För ungdomar under 25 år utan egna barn gäller särskilda regler.

1. Ekonomiskt bistånd till eget boende för ungdomar under 20 år beviljas i normalfallet inte. Beträffande ungdomar under 18 år gäller att yttrande och bedömning från barn- och familjeenheten alltid skall inhämtas. Särskilda skäl som visar att eget boende är nödvändigt för att den unge skall uppnå skälig levnadsnivå skall då finnas.

Ungdomar i åldern 18-19 år kan beviljas ekonomiskt bistånd till boende vid allvariga relationsproblem i familjen. En särskild utredning skall då göras av handläggare. Utredningen skall normalt innefatta samtal med föräldrarna.

2. Ungdom i åldern 20 till och med 24 år kan erhålla ekonomiskt bistånd till hyreskostnad i eget boende om han/hon dessförinnan har bott i eget boende i en sammanhängande tid av minst tre månader.

3. Ekonomiskt bistånd till boendekostnad i föräldrahemmet utgår normalt inte. Ett hemmavarande barn i åldern 20-25 år som uppbär ekonomiskt bistånd är dock berättigad till ekonomiskt bistånd till del av boendekostnaden i föräldrahemmet om föräldrarna går miste om bostadsbidrag genom att det vuxna barnet bor hemma. Ekonomiskt bistånd utgår då högst med det belopp som föräldrarna förlorar i bostadsbidrag.

Ekonomiskt bistånd till boendekostnad i föräldrahemmet kan också utgå om ungdomen under sammanhållande period av minst sex månader har varit självförsörjande och då betalt del av boendekostnaden i föräldrahemmet. Ekonomiskt bistånd skall då högst utgå enligt socialstyrelsens rekommendationer och allmänna råd för beräkning av boendekostnad.

I de fall föräldrahemmet fått fördyrande boendekostnader avseende t.ex. uppvärmning och vatten på grund av att ett vuxet barn flyttat hem igen, kan bistånd utgå enligt socialstyrelsens rekommendationer och allmänna råd för beräkning av boendekostnad.

Vid beräkning av boendekostnaden enligt socialstyrelsens rekommendationer räknas varje rum som två enheter och köket som en enhet. Boendekostnaden beräknas efter den andel av bostaden som det hemmavarande barnet förfogar över. Exempel: person som förfogar över ett rum i en lägenhet om fyra rum och kök skall betala 2/9 (två niondelar) av familjens totala hyra. (RFFS 1998:9)

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Hemlösa

För personer som är eller riskerar att bli hemlösa gäller i första hand det egna ansvaret, dock ska kommunens yttersta ansvar vägas in i bedömningen. Socialnämnden har en lista över fastighetsägare och hyresvärdar i kommunen som bör delas ut. Denna finns i receptionen.

Hyreslägenhet

Vid beräkning av ekonomiskt bistånd till bostadskostnad gäller som huvudregel att biståndet beräknas enligt den faktiska kostnaden för bostaden, d.v.s. hyra och i de fall uppvärmningen inte ingår i hyran, även uppvärmningskostnaden. Se Skälig boendekostnad.

Bostadsrättslägenhet

Bostadskostnaden utgörs av månadsavgiften till bostadsrättsföreningen samt räntekostnaden för bostadslånet då bostadsrätten förvärvades. Lån som tillkommit därefter skall medräknas endast om det kan styrkas att det avser nödvändig förbättring av lägenheten. Enskilda med lån på bostad ska alltid uppmanas söka skattejämkning för räntekostnaden. Inte i något fall ska amortering på lån räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning. Med hänsyn till jämkning av skatteavdraget godtas 70% av räntekostnaden, i de fall den enskilde har andra beskattningsbara inkomster utöver försörjningsstödet. Skälig boendekostnad se Boende -allmänt.

Egen fastighet

Enskilda med lån på bostad ska alltid uppmanas söka skattejämkning för räntekostnaden. Inte i något fall ska amortering på lån räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning. Vid beräkning av boendekostnaden skall räntekostnad och driftskostnad godtas. Med hänsyn till jämkning av skatteavdraget godtas 70% av räntekostnaden, i de fall den enskilde har andra beskattningsbara inkomster utöver försörjningsstödet. Driftskostnaden beräknas enligt verifierade uppgifter.

Hyrd fastighet

Ekonomiskt bistånd till boendekostnad för hyrd fastighet skall utgå med de faktiska skäliga kostnaderna för boendet. Se skälig boendekostnad.

Vandrarhem/Hotell

Vandrarhem/hotell skall endast beviljas i nödläge och restriktivt. Beviljas dag till dag och i undantagsfall max en vecka.

BUDGET- OCH SKULDRÅDGIVNING

Budget- och skuldrådgivning erbjuds via Kalmar kommuns budget- och skuldrådgivare.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

CYKLAR

Ekonomiskt bistånd till cykel kan beviljas om den enskilde behöver cykel för att ta sig till arbete, daglig sysselsättning, skjutsa barn till förskoleverksamhet eller av medicinska eller sociala skäl. Om ansökan avser ekonomiskt bistånd till barns cykel bör barnperspektivet vägas in. Godtagbar kostnad är upp till 1000 kr.

DATOR OCH INTERNETUPPKOPPLING

Enligt allmänna råd bör dator med internetuppkoppling ingå i en hemutrustning och nämnden bör särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. För de barn och ungdomar som går i skola och lever i hushåll med långvarigt biståndsbehov ska nämnden i samband med uppföljning kring barnens situation särskilt uppmärksamma behovet av dator och internetuppkoppling. Vägledande nivå för bistånd till dator är 10 % av prisbasbeloppet. De flesta typer av program som behövs för att använda en dator finns i gratisversioner varför bistånd till programvara inte inkluderas. Bistånd kan beviljas till en dator per hushåll om det inte föreligger särskilda skäl att bevilja ytterligare bistånd, vilket till exempel kan vara att det finns flera skolbarn i familjen.

Med hänsyn tagen till detta kan nämnden pröva behovet på samma sätt som för övrig utrustning till hemmet, dvs. i förhållande till om behovet kan tillgodoses på annat sätt och inom rimlig tid.

Bistånd kan utgå till skäligen kostnader avseende internetanslutning motsvarande lägsta möjliga kostnad som marknaden erbjuder, för närvarande 200 kr. Se avsnitt Internet.

DEKLARATION

Vid ansökningar om bistånd för maj månad ska senaste självdeklaration inges, även för enskilda som söker bistånd löpande.

DISKMASKIN

Bistånd till inköp av diskmaskin beviljas endast undantagsvis, under förutsättning att det finns starka medicinska skäl, styrkta av läkarintyg eller annan professionell bedömning. Vidare ska det utredas huruvida behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis handikappersättning, att det finns annan boende i hushållet eller hemtjänst.

EGNA MEDEL/FÖRMEDLINGSMEDEL

Egnamedelkonto är ett bistånd som kan beviljas enligt 4 kap. 1§ SoL då det bedöms lämpligt utifrån den enskildes behov. Kontots syfte är att den enskilde så småningom ska återta

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

ansvaret för sin ekonomi. I utredningen ska det framgå vad som ska uppnås med insatsen. Det kan t.ex. vara nödvändigt för att en skuldsanering ska vara genomförbar. Vid överskott på 10 000 kr eller mer ska den enskilde rekommenderas att öppna bankkonto så att den enskilde inte förlorar ränteinkomster. Vid behov av längre tids egna medel eller om ett stort överskott uppstår bör ansökan om god man övervägas och diskuteras med den enskilde.

ELSKULDER

Information från elbolagen inkommer till socialnämnden då hot om avstängning av elförsörjningen föreligger. Socialnämnden skickar då hem ett dokument till den enskilde med information om rätten att få sin situation prövad.

När den enskilde blivit delgiven hot om avstängning har denne tre veckor på sig att reglera sin skuld innan avstängning av elförsörjningen sker. Om den enskilde väljer att bestrida elskulden, sänder elbolaget ärendet vidare till Tingsrätten för beslut. Avstängning sker i sådana fall inte förrän efter en eventuell fällande dom i Tingsrätten.

Den enskilde kan vara berättigad till ekonomiskt bistånd till elskuld som uppstått under sådan tid då den enskilde inte haft ekonomiskt bistånd till kostnaden, men hade beviljats ekonomiskt bistånd om ansökan gjorts. Detta avser dock högst tre månader tillbaka.

Ekonomiskt bistånd kan även beviljas i vissa fall då delbetalning av skulden inte är möjlig. Vid bifall skall inbetalning ske direkt till det aktuella elbolaget.

Om den enskilde inte har månadsvis fakturering av el bör denne uppmanas att begära detta hos sitt elbolag för att få en jämnare elkostnad.

Av dokumentationen skall bedömning och prioritering utifrån barnperspektivet framgå.

EU/EES-MEDBORGARE

EU-medborgare och deras familjemedlemmar ska behandlas som svenska medborgare vid tillämpningen av socialtjänstlagen, under förutsättning att de har uppehållsrätt. Under de första tre månaderna har EU-medborgaren och dennes familjemedlemmar en ovillkorlig uppehållsrätt. Den enskilde har dock generellt sett inte rätt till bistånd annat än i nödsituationer och till eventuell hemresa under de första tre månaderna, då värdlandet enligt EU-rätten inte är skyldigt att bevilja bistånd till icke yrkesverksamma EU-medborgare.

För vistelse i högst tre månader ställs inga andra krav än att personen kan identifiera sig med giltigt pass eller annan id-handling. En EU-medborgare kan dock enligt 8 kap 9 § utlänningslagen (2005:716) avvisas från Sverige under de tre första månaderna efter inresa om han eller hon visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Efter tre månaders vistelse åligger det socialtjänsten att självständigt bedöma om en person har uppehållsrätt vid tidpunkten för ansökan om ekonomiskt bistånd. Upphållsrätten prövas främst utifrån 3 a kap i utlänningslagen (2005:716) och 3 a kap i utlänningsförordningen (2006:97).

Om den enskilde har uppehållsrätt ska socialtjänstlagen tillämpas fullt ut, dvs. likabehandling. Detta betyder t.ex. att en bedömning av om Borgholm är vistelse- eller bosättningskommun enligt 2 a kap ska göras och även i övrigt ska samma krav ställas som gäller för svenska medborgare eller andra personer bosatta i Borgholms kommun. Saknar den enskilde uppehållsrätt ska han eller hon bedömas som papperslös.

För mer information i handläggningen gällande EU/EES-medborgare, se Socialstyrelsens handbok Ekonomiskt bistånd sidan 38ff samt Socialstyrelsens "Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare".

FLYTT

Utgångspunkten är att de flesta människor själva organiserar sin flyttning med hjälp av släkt och vänner.

Biståndet ska prövas utifrån följande:

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

- Behov av och orsak till flyttningen (arbetsmarknadsskäl, hälsa, sociala eller ekonomiska omständigheter)
- Egen förmåga att ordna flytt med hjälp av vänner och anhöriga.
- Vid flytt av arbetsmarknadsskäl bör man undersöka om arbetsförmedlingen kan ge bidrag till flytten.

Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av släp eller lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring.

Endast om särskilda skäl föreligger anlitas flyttfirma. I de fall den enskilde av medicinska skäl inte kan ombesörja flytten själv får han/hon inhämta skriftligt kostnadsförslag från flyttfirma och sedan göra en framställan om bistånd till flyttkostnader. Läkarintyg måste styrka de medicinska skälen. Särskilda skäl ska även finnas för flyttning till annan ort i Sverige. Bistånd till kostnad för flyttning till utlandet beviljas inte. Ansökan om ekonomiskt bistånd ska göras före flytten. Den enskilde ska planera inför flytten för att själv om möjligt kunna finansiera de kostnader den medför.

Om flytt sker till annan kommun och om behov av ekonomiskt bistånd beräknas föreligga även efter flytt, är praxis att utflyttningskommunen står för uppehälle och hyra första månaden.

FÖRETAGARE

Ekonomiskt bistånd skall inte utgå till att finansiera affärsverksamhet varken direkt eller indirekt, inte heller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet. Driver den enskilde ett företag som inte är lönsamt och ansöker om ekonomiskt bistånd till sin försörjning kan ansökan avslås efter en månad om den enskilde valt att inte ta ut avtalsenlig lön, avregistrera sitt företag eller ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Under en övergångsperiod kan det vara skäligt att komplettera med ekonomiskt bistånd, om det rör sig om tillfälliga problem. Perioden bör inte överstiga tre månader.

Sökande med fria yrken (konstnärer, författare, musiker, artister, frilans etc.) har ofta F- skattesedel, eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa, d.v.s. de ska vara inskrivna på Arbetsförmedlingen och söka alla tillgängliga lämpliga arbeten.

- Dagsaktuell balans-och resultaträkning.
- Senaste årsbokslut i kontoform.
- Senaste årsredovisning (om det är AB) samt revisionsberättelsen.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

- De två senaste årens deklARATIONER med komplett näringsbilaga. Dessa ska vara bestyrkta av bolagets revisor alternativt av företagets redovisningsbyrå.
- Registreringsbevis, ange näringsidkarens alternativa bolagsmän i handels-och kommanditbolag. För aktiebolag bestyrkt utdrag ur aktieboken.
- F-skattesedel

FÖRÄLDRAPENNING

Med stöd av 4 kap 1 § är det rimligt att kräva att den enskilde fullt ut utnyttjar sina rättigheter enligt socialförsäkringssystemet. Avseende föräldrapenningen innebär detta att den enskilde i första hand skall ta ut sina SGI-grundade ersättningsdagar sju dagar per vecka för att därutöver vid behov beviljas kompletterande ekonomiskt bistånd.

Den enskilde ska dock kunna spara upp till 28 dagar föräldrapenning per barn fram till det år då föräldrapenningen senast kan tas ut. (handboken s. 98)

Garantinivån i föräldrapenningen utgår i 360 dagar och baseras på den sjukpenninggrundande inkomsten.

FÖRSÄKRINGAR

Hem- och villaförsäkringar är godtagbara utgifter. Observera att i vissa fackföreningsavgifter ingår hemförsäkring. Försäkringen skall om möjligt delas upp månadsvis, i annat fall kvartalsvis. Fordonsförsäkring, se rubrik Bil- och fordonsinnehav.

Tips: <https://www.konsumenternas.se/>

Konsumenternas Försäkringsbyrå är en opartisk rådgivningsbyrå.

GLASÖGON

Enligt allmänna råd bör socialnämnden ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för glasögon, om behovet styrks av legitimerad optiker eller läkare. Bistånd utgår till billigaste alternativ, vilket socialsekreterare bör hänvisa den enskilde till. Nämnden bör godta skäliga kostnader för kontaktlinser endast i de fall linser är det enda alternativet och behovet styrks av läkare. Den enskilde ska vid ansökan om bistånd till glasögon inkomma med kostnadsförslag från optiker. Skälig kostnad för glasögon är de paketpris som optiker erbjuder.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

HEMMAVARANDE VUXET BARN

Föräldrar är underhållsskyldiga mot barn till dess barnet fyllt 18 år. Om den unge fortfarande studerar på gymnasienivå, kvarstår underhållsskyldigheten till dess grundutbildningen är avslutad, dock längst tills den unge fyllt 21 år (FB 7 kap 1 §). Från höstterminen det år den unge fyllt 20 år och går i gymnasiet kan studiemedel sökas. Se vidare under kapitlet: studier. Hemmavarande vuxna barn inkomst skall bidra till den egna försörjningen.

När en omyndig själv söker ekonomiskt bistånd skall kontakt tas med föräldrarna. Vid behovsprövningen bör hänsyn tas till hela familjens ekonomiska situation.

Om den unge ingår äktenskap övertar Äktenskapsbalken Förädrabalkens ansvar.

HEMUTRUSTNING

Det ingår i skälig levnadsnivå att ha ett hem som fungerar tillfredsställande, men det finns ingen allmän rätt för den som får en bostad och har dålig ekonomi att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. De flesta får därför hänvisas till att klara av situationen på det sätt som människor i allmänhet gör, d v s genom planering, sparande, lån och gåvor från nätverket etc. Detta gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flyttning till eget boende. Se handbok för ekonomiskt bistånd från Socialstyrelsen. Hembesök bör alltid göras och den individuella bedömningen ska ta hänsyn till de saker som redan finns i hemmet.

Nämnden bör ge ekonomiskt bistånd till hemutrustning utan villkor om att särskilda inköpsställen skall användas. Den enskilde skall själv specificera ansökan. Avseende hemutrustning, kan efter behov och bedömning, upp till 20% av prisbasbeloppet per hushåll beviljas av socialsekreterare men 10% anses vara skäligt att bevilja i normalfallet. Ytterligare 5% kan beviljas för varje ytterligare familjemedlem.

Den hemutrustning som avses kan gälla behov som t.ex. matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Även radio, TV/dator med internetuppkoppling kan ingå i en hemutrustning. Bistånd till TV kan utgå med max 1500 kr. Vid bedömning av behovet av dator med internetuppkoppling bör nämnden särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. (Se avsnittet "Dator och internetuppkoppling"). Hemutrustningslån från CSN kan beviljas till flyktingar och vissa invandrare som har uppehållstillstånd och omfattas av det kommunala flyktingmottagandet. Ansökan om hemutrustningslån görs i regel via flyktingsamordnaren i kommunen. Bistånd till återbetalning av hemutrustningslån beviljas ej.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

Medlemsavgiften är en godtagbar utgift.

HEMTJÄNST

Avgiftstaxan för hemtjänst är konstruerad så att den enskildes egen ekonomi skall täcka denna utgift. Vid oklarheter och frågor, kontakta avgiftshandläggare.

HUSDJUR

Generellt beviljas inte ekonomiskt bistånd till kostnad för husdjur. Särskild prövning sker vid tex kostnader för avlivning, utackordering p.g.a. institutionsvistelse eller motsvarande.

HUSHÅLLELSE OCH UPPVÄRMNING

Bistånd ska beviljas om kostnaden bedöms skälig,

Tips:

Kan elleverantören underlätta betalning av el genom att fakturera månadsvis och/eller fördela kostnaderna jämnare över året? Kan avbetalningsplan göras? Kan energisparrådgivare konsulteras? Har elbolaget, vid nyinflyttning, rätt uppgift om familjesammansättning för att kunna göra en bedömning av elförbrukningen. Kan sökanden minska sina kostnader genom att byta elleverantör?

Innevarande månads elfaktura är inte att betrakta som skuld. Se vidare under elskulder.

Tips för oberoende vägledning: <http://energimarknadsbyran.se/>

HYRESGARANTI

Hyresgaranti bör i första hand tillämpas som en tidsbegränsad lösning när en familj eller enskild förlorat fastighetsägarens förtroende angående betalningsförmåga samt är, eller löper risk att bli bostadslös. Den eller de boende som berörs skall innan socialtjänsten ikläder sig något betalningsansvar undersöka möjligheten att lösa sin situation på annat sätt. Exempelvis genom arrangemang med privat borgenär och/eller avbetalningsplan av hyresskuld.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

HYRESSKULDER OCH AVHYSNING

Skulder är generellt inte godtagbara utgifter för ekonomiskt bistånd.

Inför bedömningen om eventuell rätt till ekonomiskt bistånd måste den enskilde själv först ta ansvar för sin situation bl.a. genom att förhandla med hyresvärderna om avbetalningsplan, försöka ordna bostad osv. Borgensmäns ansvar är alltid att beakta som grundläggande vid bedömningar av ansökningar om ekonomiskt bistånd. Av dokumentationen skall det tydligt framgå bedömning och prioritering utifrån barnperspektivet. Om den enskilde under tiden hyresskulden uppstått varit berättigad till boendekostnad inom ramen för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap SoL, men inte ansökt, har han/hon rätt till ekonomiskt bistånd till den del av skulden om han/hon på så sätt kan återvinna sin hyresrätt.

Vid bifall till hyresskuld skall det ekonomiska biståndet inbetalas direkt till hyresvärd. För hushåll som är aktuella för ekonomiskt bistånd och tidigare erhållit ekonomiskt bistånd till hyresskuld skall hyran fortlöpande inbetalas direkt till hyresvärderna.

Om ett meddelande om avhysning (utslagsbeslut) inkommer till socialnämnden från kronofogdemyndigheten tillsändes den eller de berörda omgående ett informationsbrev. I de fall det handlar om att en barnfamilj skall avhysas och inget skäligt, alternativt boende finns tillgängligt kan socialnämnden vara behjälplig med att ordna ett tillfälligt boende för familjen.

Utgångspunkter för bedömning av akut situation

Tidpunkten för den akuta nödsituationen är när den enskilde står eller kommer att stå utan bostad på grund av avhysning. Innan dess måste denna faktor vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd vägas samman med konsekvensen av avhysning för den enskilde.

Följande ska beaktas:

- Vilken möjlighet finns till annan likvärdig bostad vid en avhysning?
- Är det av rehabiliteringsskäl olämpligt med avhysning?
- Hur drabbar en avhysning barn i en barnfamilj med utgångspunkt från barnets behov av sin "vanliga" barnomsorg/skola?
- Information om möjligheten till budget- och skuldrådgivning bör alltid ges i dessa ärenden.

ID-HANDLINGAR

Kostnad för ID-handling ingår i skälig levnadsnivå. Gratis legitimation kan erhållas via ungdomskonto i bank. Ekonomiskt bistånd till pass eller andra resedokument beviljas generellt sett inte.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

ID-kort till barn ingår i skälig levnadsnivå från att barnet fyllt 13 år enligt Kammarrätten i Göteborg 2018-02-21, mål nr 94-18.

INHIBITION

Om den som överklagar ett beslut begär inhibition (att beslutet tills vidare inte ska gälla) ska ärendet omedelbart sändas över till den domstol som prövar överklagandet och inhibitionsyrkandet. Omprövning kan ej göras av socialnämnden.

INKOMSTER

Grunden är att alla inkomster den enskilde kan förfoga över räknas med vid beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

Exempel på inkomster som räknas med är lön, A-kassa, aktivitetsstöd, etableringsersättning, sjukpenning, bostadsbidrag, föräldrapenning, pension, skatteåterbäring, underhållsstöd, barnbidrag, studiebidrag och efterlevandestöd. För undantag, se Socialstyrelsens handbok om Ekonomiskt bistånd.

Habiliteringsersättning

Habiliteringsersättning är en inkomst som betalas ut till deltagare i daglig verksamhet. Habiliteringsersättningen ska räknas med som en inkomst.

Vårdbidrag

Vårdbidrag är en ersättning från Försäkringskassan som inte längre går att ansöka om, men det är fortfarande vissa personer som har kvar ersättningen sedan tidigare.

Omkostnadsdelen i vårdbidraget räknas som regel inte med som inkomst vid ansökan om ekonomiskt bistånd, dock räknas arvodesdelen med.

Den person som inte tidigare haft vårdbidrag kan ansöka om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning vilka är ersättningar som ersätter vårdbidraget.

Omvårdnadsbidraget räknas med som en inkomst. Merkostnadsersättningen räknas inte med som en inkomst.

INKOMST- OCH BERÄKNINGSPERIOD

Socialnämnden bör i regel beräkna ekonomiskt bistånd utifrån de inkomster hushållet hade kalendermånaden före den månad som beräkningen avser. Inkomster som hushållet har fått tidigare bör i regel inte vid nybesök påverka beräkningen, om de inte var mycket höga eller avsedda för en viss längre tidsperiod, t.ex. ett avgångsvederlag. Det åligger den enskilde att planera och ansvara för sin ekonomi. Hänsyn skall tas till om den enskilde i förväg kunnat förutse inkomstbortfallet.

Om ansökan om ekonomiskt bistånd avser en annan period än en kalendermånad, bör

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

biståndet i regel beräknas från och med den dag den enskilde kontaktade socialnämnden. Om den enskilde har angivit ett senare datum i ansökan, bör detta gälla.

INTERNET

Ekonomiskt bistånd till internet kan beviljas med max 200 kr/månad. I det fall den ansökta internetkostnaden ingår i ett mobilabonnemang bör detta anses ingå i riksnormen.

JOBBSTIMULANS

För den som har uppburit försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 % av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd. Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha mottagits under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen. Bestämmelsen finns i 4 kap. 1b§ SoL.

Bestämmelsen omfattar inte sådana inkomster som träder i stället för eller grundas på anställningsinkomster, såsom sjukpenning, sjukersättning, föräldrapenning, pension eller livränta. Inte heller omfattas till exempel inkomst av kapital eller näringsverksamhet eller ersättningar i form av skadestånd. Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd räknar man på den enskildes faktiska inkomst, dvs. inkomst efter skatteavdrag.

Jobbstimulansen innebär att det skapas ett utrymme för den enskilde att öka sin konsumtion eller att spara en del av sin inkomst. Om den enskilde väljer att spara inkomsten ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräkningsregeln gäller.

JURIDISKA KOSTNADER

Advokatkostnader/Rättshjälpkostnader

Rättshjälpslagen från 1996 har starkt förändrat förutsättningarna för rättshjälp. Den enskilde skall enligt lagen i första hand utnyttja rättsskyddet i sin försäkring. Endast om den enskilde inte har ett rättsskydd som täcker behovet kan rättshjälp beviljas. Rättshjälp skall normalt föregås av rådgivning hos en jurist. Tre olika typer av avgifter kan bli aktuella för person med behov av juridiskt stöd, nämligen självrisk till försäkring, rådgivningsavgift vid rådgivning och rättshjälpsavgift för den som beviljats rättshjälp.

Föräldrar med behov av samtal för att nå enighet i frågor om vårdnad och umgänge skall i första hand hänvisas till familjerätten. Om samtal vid familjerätten inte leder till avtal eller annan överenskommelse kan ekonomiskt bistånd till juridisk hjälp beviljas med kostnad för självrisk alternativt avgift för rådgivning eller rättshjälp.

Ekonomiskt bistånd till juridisk hjälp i familjerättsärenden som inte berör barn skall normalt ej beviljas. Vid ansökan om skilsmässa kan bistånd till ansökningsavgift vid tingsrätten beviljas.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Kostnader i samband med rättegång såsom exempelvis resor, kost och logi kan den enskilde begära ersättning för vid aktuell domstol.

KLÄDER

Kostnader för kläder ingår i norm. Särskild prövning kan göras om ett hushåll vid enstaka tillfälle har ett omfattande behov av inköp av kläder och skor. Detta gäller i första hand barnfamiljer.

KONTOUTDRAG

Vid en första ansökan om ekonomiskt bistånd skall ekonomisk översikt (vid vissa banker benämnt kontoöversikt eller engagemang) samt kontoutdrag från samtliga bankkonton för de senaste **tre** månaderna inges. Detta gäller för samtliga familjemedlemmar, även barn. Vid löpande ansökningar skall kontoutdrag lämnas för den senaste månaden. Kontoutdrag skall tas från och med den dag som föregående månads kontoutdrag avslutades med. Den enskilde skall i första hand själv ta ut och inge kontoutdrag via till exempel bank, egen dator eller bibliotek.

KOMPETENSHÖJANDE VERKSAMHET

Socialnämnden får j m l 4 kap 4-6 §§ begära att den som uppbär ekonomiskt bistånd och som inte kunnat beredas lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, under viss tid skall delta i en av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Socialnämnden kan inte anvisa en enskild till praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet innan ansökan om ekonomiskt bistånd har prövats och den enskildes behov av kompetenshöjande verksamhet är utredd. Den kompetenshöjande verksamheten ska var individuellt utformad och det innebär att socialnämnden inte kan kräva deltagande i sådan verksamhet från första dagen som bistånd ges för.

För anvisning till praktik eller kompetenshöjande verksamhet skall samråd ske med Arbetsförmedlingen.

Enskilda som deltar i praktik och kompetenshöjande verksamhet kan under den tid som verksamheten pågår uppbära ekonomiskt bistånd om dennes behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Enskilda som väljer att inte delta i anvisad praktik eller kompetenshöjande verksamhet riskerar avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

KOSTTILLÄGG

Då någon av medicinska skäl har behov av särskild kost som är dyrare än vanlig kost skall tillägg göras. Förutsättningen för att bistånd skall utgå till särskild kost är att det finns intyg från läkare alternativt dietist som styrker merkostnaden.

Vid beslut om förhöjt bistånd på grund av sjukdom eller funktionsnedsatta skall hänsyn tas till om de merkostnaderna helt eller delvis täcks av vårdbidrag eller handikappersättning.

KRIMINALVÅRDADE/HÄKTADE

Under fängelsevistelse upp till sex månader kan ekonomiskt bistånd utgå för hyran om den dömda annars löper risk att förlora sin bostad. Om hyresvärd godkänner bör lägenheten hyras ut i andra hand under strafftiden. I övrigt kriminalvårdens ansvar.

Det är folkbokföringskommunen som har ansvar för ekonomiskt och eventuellt annat stöd och hjälp som den enskilde behöver under första månaden efter avtjänat straff. Om den kriminalvårdade inte är folkbokförd i Sverige, gäller vistelsekommunens ansvar efter avtjänat straff.

KRONOFOGDEMYNDIGHETEN

Den enskilde skall i första hand kontakta Kronofogdemyndigheten för att kontrollera att de har införsel med rätt belopp. Införsel av skuld genom Kronofogdemyndigheten är inte en godtagbar utgift. Vid införsel som redan är avdragen från inkomsten skall den enskilde fortsättningsvis söka uppskov/anstånd med skulden via Kronofogdemyndigheten. Anstånd kan beviljas t.ex. vid omfattande tandvård och vid inköp av glasögon.

KURSLITTERATUR

Studier skall i första hand finansieras på annat sätt. Om socialnämnden godkänner studier, vilket främst gäller studier på grundskolenivå, är kurslitteratur en godtagbar utgift. Den enskilde skall i första hand undersöka möjligheten att låna eller köpa begagnad kurslitteratur.

KÖRKORT

Ekonomiskt bistånd beviljas normalt sett inte för körkort. För det krävs att det finns särskilda skäl i det enskilda fallet, som gör att körkort är nödvändigt för att den enskilde ska kunna bli självförsörjande eller att det finns andra mycket starka skäl.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Hos CSN finns möjligheten till att ta körkortslån. För att få detta ställer CSN vissa villkor. Villkoren är olika beroende på ålder men det grundläggande villkoret är att den enskilde ska vara arbetslös. Mer information: <https://www.csn.se/bidrag-och-lan/korkortslan.html>

LÅN

Lån är inte en godtagbar utgift.

LÅNGVARIGT EKONOMISKT BISTÅND

När ett hushåll uppburet ekonomiskt bistånd under tre månader eller längre definieras det som långvarigt biståndsberoende.

MAGASINERINGSKOSTNAD

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinering av egna tillhörigheter beviljas efter individuell prövning. Beslutet ska vara tidsbegränsat (i normalfallet 3 månader) och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman. Vid bedömningen ska också följande beaktas:

- Möjligheten för den sökande att inom överskådlig tid erhålla egen bostad eller magasinering genom egna kontakter
- Kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning
- Bohagets innehåll och skick
- Konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget

MIGRANTER

Asylsökande flyktingar omfattas av LMA (Lagen om Asylsökande) och skall vid kommunplacering ha sin försörjning i form av introduktionsersättning administrerad via kommunens flyktingsamordnare. För asylsökande som kommunplacerats finns möjlighet att hos CSN ansöka om hemutrustningslån.

Utländska medborgare, som inte omfattas av LMA, vilka är bosatta i Sverige och beviljats uppehållstillstånd/arbetstillstånd, kan ha samma rätt till ekonomiskt bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare skall dock inte ligga värdlandet till last och kan därför få

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd under sina två första månader i landet.

Utomeuropeiska medborgare som inte beviljats uppehållstillstånd/arbetstillstånd betraktas av Migrationsverket som turister och skall för sin försörjning hänvisas till sitt lands ambassad.

Generellt gäller för denna kategori att ansökan om uppehållstillstånd söks via utlandsambassad och att det under utredningstiden inte föreligger rätt att vistas i Sverige på annat sätt än som turist.

Alla som vill besöka Sverige måste ha giltigt pass och pengar för sitt uppehälle här och för sin hemresa. De som behöver visum måste dessutom ha individuell medicinsk reseförsäkring som täcker kostnader som kan uppstå i samband med akut läkarhjälp, brådskande sjukhusvård samt transport till hemlandet av medicinska skäl. Sådan försäkring skall täcka kostnader på minst 30 000 euro.

För utländska medborgare vilka beviljats uppehållstillstånd i egenskap av egenföretagare gäller samma villkor som för andra egenföretagare. I Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. under rubriken Ersättning till kommuner för särskilda kostnader anges i §§ 16-21 ett antal situationer där socialtjänsten haft kostnader för vilka möjlighet finns att återkräva dessa från Migrationsverket.

För mer information se dokument om EU-rätt.

Migranter med nedsatt arbetsförmåga

För migranter som beviljats UT och av Arbetsförmedlingen bedömts ha nedsatt arbetsförmåga, kan återsökning göras från Migrationsverket för utbetalat bistånd. Bedömning i nedsatt arbetsförmåga måste ske innan de har slutfört etableringsprogrammet.

NÖDSITUATION

Vid nödsituation där den enskilde saknar såväl kontanta medel som mat, kan bistånd i form av livsmedelsnorm beviljas efter särskild prövning vid enstaka tillfälle. Detta gäller dock främst till barn. Om den enskilde vid upprepade tillfällen försätter sig i nödsituation kan ansökan avslås. Bistånd kan även beviljas vid akut behov av receptbelagda läkemedel.

Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning.

Är tiden mycket knapp bör ändå följande överväganden göras:

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom hos den sökande som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får hjälp?
- Har den sökande medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation?
- Känner den sökande till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han eller hon tidigare fått information om dem?
- Kan den sökande få hjälp från familj eller vänner?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Bistånd till personer som regelmässigt har egna inkomster över riksnorm skapövas restriktivt och endast beviljas om den sökande bedöms ha svårigheter att själv ta ansvar för sin ekonomi och livssituation.

Vid nöd och beviljad matpeng betalas det ut genom rekvisition. Om det är en stor summa används flera rekvisitioner.

PAPPERSLÖSA

Med papperslös avses en person som befinner sig i Sverige utan tillstånd. I denna grupp ingår personer som har fått ett utvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd har löpt ut eller återkallats och personer som aldrig har sökt något uppehållstillstånd. Hit hör också EU-medborgare och deras familjemedlemmar som saknar uppehållsrätt.

Papperslösa saknar legal bosättning i Sverige. Socialtjänstens ansvar är därför begränsat till stöd och hjälp i akuta situationer (nöd) när personen vistas i kommunen (2 kap 1 § SoL).

PERSONER 65 ÅR OCH ÄLDRE

Personer som är 65 år och äldre, som saknar rätten till ålderspension och ansöker om ekonomiskt bistånd, ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd i stället. Om ekonomiskt bistånd beviljas i avvaktan beslut hos Pensionsmyndigheten ska biståndet återsökas enligt bestämmelserna i lagen om allmän försäkring (AFL, 17 kap. 1 § andra stycket).

PONTIBUS

Vid deltagande i arbetsmarknadsinsatsen Pontibus kan kostnad för inköp av tränings skor beviljas om den sökande har rätt till bistånd i övrigt. Maxkostnaden som beviljas är 500 kr.

Under deltagande i Pontibus kan även månadskostnad för gymmedlemskap beviljas om individen kan redovisa utgiften. Om individen avslutar sitt deltagande i Pontibus beviljas inte längre kostnaden för gym.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

REDUCERAD RIKSNORM

Reducering av försörjningsstöd får endast göras utifrån särskilda skäl och i det enskilda fallet. Följande situationer kan bli aktuella:

- Den sökande har kunnat försörja sig men inte gjort det och saknar därför nödvändiga medel. Har t.ex. avstått från arbete eller inte stått till arbetsmarknadens förfogande.
- Den sökande har haft inkomster till sin försörjning men använt dem på annat sätt, tappat eller blivit bestulen på inkomsterna och saknar därför medel till sitt uppehälle.
- Det är uppenbart att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i försörjningsstödet eller att hon/han inte använder biståndet till avsett ändamål.
- Den enskilde, utan giltigt skäl, uteblir från SFI-undervisning eller kompetenshöjande åtgärd.

RÅDRUM

En sökande kan vid ansökningstillfället äga en tillgång, t.ex. en bil eller ett konstföremål, som kan säljas för att på så sätt få pengar för att klara sitt uppehälle. För att ge den sökande möjligheten till att sälja sin tillgång bör ett skäligt rådrum beviljas. Ett rådrum är en tidsfrist för den sökande att sälja tillgången för att få pengar. Under rådrummet beviljas bistånd till uppehållet och livsföringen i övrigt. Om behovet av ekonomiskt bistånd bedöms vara kortvarigt beviljas biståndet mot återbetalning när tillgången är såld. Längden på rådrummet beror på hur pass lång tid som det skäligen kan ta för att sälja tillgången och kan omfatta allt från en till fyra månader.

Om bedömningen är att en boendekostnad inte är skälig, bör kostnaden i regel ändå godkännas under en övergångstid så att den sökande ges skäligt rådrum att förändra sin boendekostnad. Med skäligt rådrum vid för hög boendekostnad, avses en tidsperiod som i regel inte understiger fyra månader från den tidpunkt då den enskilde fick information om socialförvaltningens bedömning. Den faktiska boendekostnaden bör godkännas så länge den sökande aktivt medverkar till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. Ovanstående bör inte tillämpas, om boendet är en särskilt dyrbar nödlösning, t.ex. boende på hotell, och socialförvaltningen kan erbjuda ett billigare alternativ med godtagbar standard i avvaktan på en permanent lösning.

Om den sökande efter information från socialförvaltningen och efter skäligt rådrum väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte är skälig, bör ekonomiskt bistånd beräknas utifrån den boendekostnad som bedöms skälig för en låginkomsttagare på orten.

Beslut om rådrum ska vara formellt fattat och delgett sökande med besvärshänvisning så att den sökande kan överklaga beslutet i vederbörlig ordning.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

SEMESTER OCH REKREATION

Det kan finnas särskilda skäl att bevilja bistånd till semester/rekreation, t.ex. barnfamiljer med långvarigt ekonomiskt bistånd, eller hos vuxna med medicinska eller sociala problem. Ekonomiskt bistånd till rekreation kan avse t.ex. tåg- eller buss resa samt logi och för barn, t.ex. en koloni- eller lägervistelse. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med. Uppllys om möjligheten att söka fondmedel.

SJUKHUSVÅRD

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till kostnader för hälso- och sjukvård. Ekonomiskt bistånd bör omfatta kostnader för sådan vård och behandling som avses i hälso- och sjukvårdslagen och som en region är skyldig att svara för. Vid sjukhusvård skall bistånd motsvarande livsmedel reduceras från riksnormen.

SJUKRESOR

Regionen ersätter sjukresor i efterhand mot inskickande av kvitton och reseblankett till Sjukreseenheten. Allmänna kommunikationer skall användas i första hand men då detta inte är möjligt kan egen bil nyttjas. Buss- och tågbiljett kan fås av den mottagning dit man är kallad.

Vid resor med sjuktaxi kan egenavgiften beviljas i avvaktan på att högkostnadsnivå uppnås.

SJUKSKRIVNA

Nedsatt eller bristande arbetsförmåga skall styrkas med läkarintyg. Den enskilde kan vara berättigad till kompletterande ekonomiskt bistånd om sjukpenningen är otillräcklig. Ekonomiskt bistånd kan även utgå som förskott på förmån j m I 9 kap 2 § SoL, för sjukskrivna som väntar beslut från Försäkringskassan, eller som överklagat beslut om indragen sjukpenning. Se avsnittet Återkrav.

Sjukskrivna ska ansöka om sjukpenning hos Försäkringskassan, oberoende om de har någon aktuell SGI eller inte. Sjukanmälan till Försäkringskassan ska göras samma dag som man sjukskrivs av läkare.

Den som varit sjukskriven mer än ett år ska ansöka om aktivitets- eller sjukersättning hos Försäkringskassan. Om sjukdomen är av sådan art, att sjukskrivande läkare bedömer att personen inte kommer att återfå arbetsförmågan kan ansökan om aktivitets- eller sjukersättning göras tidigare. För att vara berättigad till försörjningsstöd ska personen medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. Arbetslösa som är

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

sjukskrivna på deltid ska delta i arbetssökarverksamhet i förhållande till sjukskrivningens omfattning.

SJUKVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSKOSTNADER

Ekonomiskt bistånd utgår till faktiska läkarvårdskostnader och läkemedelskostnader enligt recept. För att bistånd till läkarvård och läkemedel skall utgå skall den enskilde uppvisa kvitton alternativt fakturor på sina utlägg. Den enskilde skall undersöka möjligheten till delbetalning av sina läkemedelskostnader hos apoteket. ~~Sedvanlig kreditprövning görs.~~ Rätt till bistånd gäller också för behandling som tillhandahålls av annan vårdgivare som är ansluten till Försäkringskassan. Bistånd i andra fall till alternativ behandling/läkemedel och psykoterapi kan beviljas endast om det rekommenderas av läkare och inte kan tillhandahållas av hälso-och sjukvården.

Faktisk kostnad för läkarbesök och andra besök inom sjukvården som ordinerats av läkare beviljas upp till högkostnadsskydd. För aktuella nivåer för frikort och högkostnadsskydd, se www.regionkalmar.se.

Bistånd utgår inte till kostnader för uteblivna besök.

SKADESTÅND

Det finns två slags skadestånd; ideella och ekonomiska. De ideella avser ersättning för bl.a. fysiskt och psykiskt lidande vid personskador och kränkningar av den personliga integriteten. De ekonomiska avser kompensera ekonomiska förluster. Det går inte att generellt bortse från skadestånd vid bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Skadeståndet kan vara avsett att bekosta dyrbar vård och behandling för ett vårdbehov som uppkommit på grund av brottet, vilket det är rimligt att beakta vid biståndsbedömningen.

Den del av mottagna skadeståndet som ska tas med vid beräkning är ideell del för "sveda och värk".

Skadestånd gällande den ekonomiska delen avsett för särskilt ändamål som t.ex. ersättning för läkar- eller tandvårdsbehov som uppkommit av skadan ska inte tas med vid beräkningen. Finns undantag t.ex. om nämnden redan har beviljat dessa kostnader.

SKATT

Överskjutande skatt medräknas som inkomst. Om den överskjutande skatten går direkt till

Kronofogdemyndigheten skall summan inte medräknas. Möjlighet finns i vissa fall att göra förtida utbetalning av överskjutande skatt, om Skattemyndigheten bedömer att det finns starka sociala skäl för detta. Egna företagare har annan utbetalningsperiod än övriga,

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

vanligtvis i december.

Kvarskatt är ej en godtagbar kostnad . Den enskilde skall i första hand söka anstånd/avskrivning av skulden.

SKULDER

Skulder är inte en godtagbar utgift. Det ankommer på den enskilde att i första hand söka uppgörelse med fordringsägaren genom anstånd eller avbetalning. Skulder som bör betalas för att uppnå skälig levnadsnivå kan beviljas i förebyggande syfte, t.ex. a-kasseavgift. Statliga skulder t.ex. skatteskuld, böter, underhållsstöd, studieskuld etc. beviljas generellt sett inte. Andra alternativa lösningar kan prövas, t.ex. skuldsanering enligt skuldsaneringslagen, avskrivningar, ackord och dylikt. Vid skuld till Försäkringskassan ska den sökande hänvisas till Försäkringskassan för att få anstånd med betalningen eller få skulden avskriven. Vid hyresskuld -se avsnitt för detta, likaså elskuld.

Socialekreteraren kan förmedla kontakt med kommunens budget-och skuldrådgivare.

SOCIALT KONTRAKT

Vid ansökningar om socialt kontrakt görs en boendeutredning av socialekreterare. Individen ska kunna uppvisa att hen har sökt i ett brett område på egen hand. Avser i huvudsak barnfamiljer men är i sig inte tillräckligt för att få bistånd till socialt kontrakt. Kontrakten bör enligt tidsplan emellan hyresgäst och bostadsföretag övergå till hyresgästen. Om den enskilde avböjer erbjudande från socialnämnden om bostad kan socialnämnden anses ha uppfyllt sitt uppdrag. Se ytterligare info i *Riktlinje för handläggning av bistånd i form av socialt kontrakt*.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

SPÄDBARNsutrustning

Socialekreterare kan bevilja högst 10% av basbeloppet. Detta gäller främst till första barnet. Det kan även finnas skäl med utrustning till ytterligare barn. I första hand skall behovet tillgodoses genom begagnad utrustning. Den enskilde skall själv uppge vad hen söker till. För barnkläder, se avsnitt Kläder.

STUDENT OCH SKOLAVSLUTNING I ARSKURS 9

Bistånd kan utgå med maximalt 1000 kr till kläder och dylikt vid student och skolavslutning i årskurs 9.

STUDIER

Studerande på grundskole-, gymnasial- och eftergymnasial nivå är inte berättigade till försörjningsstöd. För dessa grupper finns i regel andra finansieringsalternativ.

Ungdomar under 21 år som går i skolan

Försörjningsansvaret åligger vårdnadshavare enligt 7 kap 1 § 2 st till dess att barnet fyller 18 år. Om barnet studerar på gymnasienivå eller lägre efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår dock längst till dess att barnet fyller 21 år. Krav kan dock ställas att ungdomar mellan 18 och 21 år fullföljer sina studier och erhåller studiebidrag. I de fall ungdomen har ogiltig frånvaro och blir av med sitt studiebidrag kan det räknas med som fiktiv inkomst. Om hushållet även blir av med bostadsbidraget på grund av ungdomens uteblivna studiebidrag, kan även bostadsbidraget räknas med som fiktiv inkomst. Kammarrätten i Göteborg mål nr 5946-18.

Anledning till frånvaron ska utredas och samtal bör hållas med föräldrar och ungdomen.

Om vårdnadshavare saknas eller om föräldrarna inte klarar försörjningsansvaret kan försörjningsstöd för gymnasiestudier beviljas fram till dess att den unge har möjlighet att finansiera sitt uppehälle genom lån och bidrag från CSN. Detta ges möjlighet från och med höstterminen det år man fyller 20 år.

Ekonomiskt bistånd kan utgå av särskilda skäl. t.ex. vid planering i samråd med AF. Och då studiefinansiering inte är möjlig på annat sätt.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

När det gäller ungdomar som studerar på annan ort och är inackorderade i elevhem eller liknande, ska inackorderingsbidrag sökas. Detta är olika stort beroende på hur långt avstånd det är mellan skola och hem. Det finns även möjlighet att i vissa fall beviljas ett förstärkt inackorderingstillägg, vilket söks via gymnasieförbundet eller CSN beroende på skola.

Vuxenstuderande på grundskolenivå och SFI

Vuxna som studerar på grundskolenivå eller SFI kan ha rätt till försörjningsstöd i de fall Arbetsförmedlingen bedömer att studierna är en förutsättning för att den enskilde i framtiden ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Beslut om helt eller kompletterande försörjningsstöd fattas för en tidsbegränsad period och omprövas terminsvis. En förutsättning för beviljande av försörjningsstöd är att alla andra bidragsformer är prövade.

Försörjningsstödet bör inte beviljas vid ogiltig frånvaro från studier. Avdrag görs i försörjningsstödet motsvarande det antal dagar den ogiltiga frånvaron pågått. Vid upprepad frånvaro utan giltigt skäl bör ansökan om försörjningsstöd avslås i sin helhet. Vid studier på SFI är det godkänt att studera till och med nivå D. Därefter anses den sökande ha förvärvat tillräckliga kunskaper i det svenska språket för att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Individuell prövning görs om den enskilde kan kombinera SFI med arbete. Vid deltagande på SFI, Alfa CE och motsvarande ska närvarorapport inges månadsvis. Vid ogiltig frånvaro görs avdrag med motsvarande antal dagar.

Det är viktigt att den sökande är informerad om skyldigheten att delta på SFI-undervisningen och att det likställs med att arbeta. Vilket medför att om man inte studerar (arbetar) för man inget försörjningsstöd (lön).

Informationen ska ges vid första besöket och upprepas vid behov. Regeln om avdrag tillämpas från och med första ansökningstillfället efter att informationen har getts till den sökande.

Avdrag på försörjningsstödet

För varje ogiltig frånvarodag görs avdrag med 1/21 av familjens totala norm. En halv dags ogiltig frånvaro innebär avdrag med 0.5/21 av familjens totala norm. Halv dags frånvaro räknas all frånvaro som är mindre än 50 % av dagen. Allt över 50 % räknas som en hel dag.

Ex: familjen AA har en norm för juni på 15.000:-. AA har 1 dags ogiltig frånvaro och hans fru har 0.5 dags ogiltig frånvaro från SFI-undervisningen.

Avdraget blir $1.5/21 \times 15.000 = 1.071:-$.

Vuxenstuderande på gymnasie- och högskolenivå

Vuxna studerande kan endast i undantagsfall anses vara berättigade till bistånd för sin försörjning men ska då ha en planering tillsammans med handläggare och arbetsförmedling.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Normalt bör deras behov vara tillgodosedda genom de stödformer som finns inom studiemedelssystemet.

I hushåll med två vuxna där ena parten studerar och har fullt studiemedel, bidrag och lån, räknas denne bort vid beräkning av försörjningsstöd. Detta gäller inte de fall då vuxenstuderande tillåts studera med kompletterande försörjningsstöd enligt ovan. Den studerande ska genom studiemedlen svara för sin försörjning och utgifter förknippade med studierna. Försörjningsstödet för hushållet i övrigt beräknas utifrån att den studerande bidrar till hälften av nettohyran och hälften av hushållets godkända utgifter i övrigt. Barnperspektivet beaktas i dessa fall på så sätt att bistånd beviljas enligt norm.

Efter prövning kan ekonomiskt bistånd utgå

- i akuta situationer i samband med sjukdom, eller då minderåriga barn finns i familjen och det föreligger nöd.
- när studierna är ett led i förebyggande/rehabiliterande insatser.

Vid studier under ett sammanhängande läsår beräknas studiemedel från CSN under tio månader. Rätt till ekonomiskt bistånd under jul och nyårsperioden utgår som regel inte därför att de studerande genom studiemedel kan tillgodose sina behov. Socialnämnden kan inte ställa krav på att studiestödet ska räcka under en längre period än den som angivits av den utbetalande myndigheten.

Ferier

För att beviljas bistånd under sommarferier ska de studerande sedan vårterminens start varit aktivt arbetssökande (se aktivt arbetssökande) samt kunna verifiera detta. I annat fall riskerar man att ej ha rätt till ekonomiskt bistånd. De som har förvärvsarbete under sommaren skall i första hand ansöka om förskott hos arbetsgivaren.

Om hemmavarande barn feriearbetar, se rubrik Barns tillgångar.

STÖLD

Förlust av pengar p.g.a. stöld eller tappad plånbok ersätts inte förutom med sådant bistånd som är nödvändigt för att undvika en nödsituation. För övrigt hänvisas till sökandens hemförsäkring samt möjligheter till avbetalning av uppkomna skulder. Polisanmälan ska uppvisas. Enskild som upprepat tappar pengar eller blir bestulen ska informeras om att han eller hon har eget ansvar för att på ett betryggande sätt förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Information bör lämnas om olika sätt att använda autogiro och direktöverföringar mellan konton för att undvika att tillhandahålla stora summor kontanter.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

TANDVÅRD

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till skäligen kostnader för akut och nödvändig tandvård. Besök för kostnads- och behandlingsförslag är en godtagbar utgift. Ansökan om tandvård skall om möjligt göras innan besök hos tandläkare företas. I första hand rekommenderas det billigaste alternativet.

Vid bedömningen av om tandvård skall beviljas måste hänsyn tas till den enskildes möjligheter att inom rimlig tid själv bekosta vården. Möjligheten till avbetalning kan finnas. Hos Folktandvården och Specialist- och sjukhustandvården är delbetalning på sex månader möjligt. Regionet gör upp avbetalningsplan med Visma Collectors och det tillkommer en uppläggningsavgift på 170 kr samt 60 kr per betalningstillfälle. Om den enskilde behöver ytterligare vård under avbetalningstiden erbjuds akuttandvård.

Personer som kan bli aktuella är de som under längre tid uppburit ekonomiskt bistånd eller haft motsvarande inkomster och därmed inte haft möjlighet att bekosta erforderlig tandvård. Det kan också gälla personer som till följd av sjukdom eller funktionshinder har behov av återkommande och omfattande tandvård, som inte täcks av tandvårdsförsäkringen eller Regionet (de bekostar nödvändig tandvård efter intyg från läkare, kostnad motsvarande högkostnadsskydd) och som de själva saknar möjligheter att bekosta. Ekonomisk hjälp till tandvård kan också i vissa fall vara av avgörande betydelse för den enskildes möjligheter att kunna komma ut på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Vid behov av mer omfattande tandvård skall behandlings- och kostnadsförslag skickas till förtroendetandläkare för bedömning.

Vid bedömningen av bistånd till tandvård ska särskilt beaktas vid vilken tid den sökande kan beräknas bli självförsörjande. Om biståndsbehovet är kortvarigt bör endast akut tandvård beviljas. Om den sökande kan beräknas bli självförsörjande under den tid tandvårdsbehandlingen ska genomföras, är huvudregeln att rätten till bistånd avseende kostnad för tandvård prövas månadsvis i samband med handläggning av ansökan om fortsatt försörjningsstöd. Tandvårdsfaktura inlämnas i de fallen månadsvis efter varje behandlingstillfälle. Om bistånd beviljas till hela tandvårdskostnaden sker utbetalning till tandläkaren.

TELEFONABONNEMANG

Både fast- och mobiltelefonkostnad ingår i riksnormen. Tecknande av abonnemang godkänns enbart om särskilda skäl föreligger. Depositionsavgift beviljas ej då andra billigare alternativ finns att tillgå.

Kostnader för flytt av telefonabonnemang kan beviljas om flytten anses motiverad.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

TILLGÅNGAR

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan han eller hon har rätt till bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, bostadsrätt, dyrbara konst- eller samlarföremål, häst etc. Eventuella tillgångar framgår av slutskattsedel eller hemförsäkringsbrev.

Bil- och fordonsinnehav

Bil är en realiserbar tillgång och kan betraktas som en möjlig inkomst vid beräkning av försörjningsstöd om inte behovet bedöms som ytterst tillfälligt eller om synnerliga skäl föreligger enligt nedan.

1. Arbetsresor

Då den enskilde inte kan använda allmänna kommunikationer utan måste använda bil/MC för att komma till och från arbetet och/eller barnomsorg. Milkostnad beräknas utifrån den faktiska bensinkostnaden. Den enskilde skall ansöka om skattejämkning för arbetsresor. Är det ekonomiska biståndsbehovet långvarigt bör den enskilde föreslås byta arbete eller bostad.

2. Medicinska skäl

Har bilstöd beviljats från Försäkringskassan kan kostnaderna godtas med beaktande av grad av anpassning. Bilens värde kan överstiga ett basbelopp men värdet bör vara i nivå med erhållit bilstöd. Om någon enskild därutöver åberopar medicinska skäl till att inneha bil, ska läkarintyg inhämtas. Färdtjänst bör sökas i första hand. Även här gäller högsta värde ett basbelopp. Beslut om att ekonomiskt bistånd kan utgå trots bilinnehav. Beslut bör tidsbegränsas.

3. Sociala skäl

Bilen kan i undantagsfall och för en övergångsperiod behövas av sociala skäl för att skälig levnadsnivå skall uppnås. (RA 1989 ref 99). Beslut bör tidsbegränsas.

Om den enskilde inte har behov av bil för att uppnå skälig levnadsnivå och har ett lån som enligt handling i bank eller bilfirma är direkt kopplat till bilinköpet, ska reglering av denna skuld godtas. Eventuellt överskott räknas som tillgång. Privata lån eller andra lån som inte kan visas härröra till bilköpet skall inte godtas.

Om bil godtas får bilens värde inte överstiga ett halvt basbelopp. Om bilinnehav godtas kan kostnader för trafikförsäkring, besiktning, parkeringsplats, garage och fordonsskatt godkännas.

Om den enskilde kunnat förutse den situation han hamnat i, men inte avyttrat tillgångar han har, tex. bilen, och behov av bil inte anses föreligga för att uppnå skälig levnadsnivå, medför

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

bilinnehavet att rätt till ekonomiskt bistånd inte föreligger. Om den enskilde inte kunnat förutse den situation han hamnat i och behov av bil inte anses föreligga för att uppnå skälig levnadsnivå, skall skälig tid ges för att avyttra bilen.

Det har dock betydelse vad det sökta ekonomiska biståndet avser. Om det avser livsuppehållet som för närvarande inte kan tillgodoses på annat sätt, kan det ekonomiska biståndet beviljas i avvaktan på att bilen avyttras. Avser det sökta ekonomiska biståndet annat bistånd j m l SoL, t ex tandvård eller hyresskuld, ska ekonomiskt bistånd inte beviljas i avvaktan på att bilen avyttras och behovet därigenom kan tillgodoses. Det beräknade värdet räknas då som tillgång och behovet kan tillgodoses på annat sätt än genom ekonomiskt bistånd. Om den enskilde väljer att behålla bilen/MC:n kan ekonomiskt bistånd inte beviljas.

Fritidshus/Egen fastighet/Bostadsrätt

Ekonomiskt bistånd till personer, som äger fastighet eller andel av fastighet/bostadsrätt, bör i princip inte beviljas annat än i akuta situationer eller under den tid som behövs för att sälja fastigheten/bostadsrätten, dock högst 6 månader. Fastigheten/bostadsrätten ska omgående lämnas till mäklare för försäljning. Om det finns särskilda skäl, fel säsong, tvist i samband med försäljning, etc. kan rådrum för försäljning förlängas. Biståndet ges med villkor om återbetalning. Även del i fritidshus ska räknas som realiserbar tillgång såvida det inte finns ett skrivet förbehåll som förhindrar försäljning. Om behovet av bistånd bedöms bli kortvarigt (mindre än tre månader) kan inte krav ställas på att fastigheten ska läggas ut till försäljning.

Bankmedel, aktier, obligationer

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte ska beviljas sökande som har tillgångar i form av kontanta medel eller värdepapper. Undantag ska göras för ålderspensionärer som får ha ett sparande uppgående till ett halvt basbelopp för ensamstående och helt basbelopp för sammanboende/äkta makar. Barn får ha sparkapital på upp till 15 % av basbeloppet. Syftet är att detta ska kunna användas för större kostnader för barnets räkning som exempelvis cykel, idrottsutrustning eller lägerverksamhet.

Bosparande

Alla former av bosparande räknas som realiserbar tillgång.

Pensionssparande

Pensionssparande räknas i princip som en tillgång. Möjligheten att ta ut pensionssparande ska alltid prövas. Om detta är omöjligt, ska den enskilde ges bistånd.

TURISTER

Gällande utländska turister ska de i första hand vända sig till respektive ambassad/konsulat för hjälp till hemresa och uppehälle.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Återresa till hemlandet kan beviljas på billigaste sätt. Om den enskilde är helt medellös kan ekonomiskt bistånd utgå till livsmedelsnorm under hemresedagen.

TVÄTTMASKIN

Bistånd till inköp eller reparationer av tvättmaskin beviljas endast till sökande med fysiska eller psykiska hinder som är styrkta av läkarintyg eller annan bedömning som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Om behovet av tvättmaskin uppstått pga. att fastigheten saknar tvättstuga, eller att denna är undermålig, ska sökande hänvisas till hyresvärden.

UNDERHÅLLSSTÖD

Underhållsstöd är inte en godtagbar utgift. När den underhållsskyldige tillfälligt saknar förmåga att betala, skall kontakt tas med Försäkringskassan för nedsättning eller anstånd med betalningen. I de fall utmätning görs bör den enskilde kontakta Kronofogdemyndigheten.

Vid växelvis boende kan ansökan om underhållsstöd vid växelvis boende göras av båda föräldrarna.

UMGÄNGESKOSTNADER

Föräldrar kan själva komma överens om att den förälder som erhåller underhållsstöd betalar en summa direkt till den bidragsskyldige föräldern när denna haft umgänge med barnet.

Full norm skall utgå för umgänge med barn beräknat efter antal dygn för att möjliggöra för barnet att ha ett regelbundet umgänge.

Nämnden bör beakta vad som reglerats genom dom eller genom avtal om umgänge. Det är inte längre möjligt att ansöka om umgängesavdrag hos Försäkringskassan.

Bistånd till umgängeskostnader för perioder som överstiger 5 sammanhängande dygn eller totalt 6 dygn under månaden förutsätter att försäkringskassan meddelas. Sådan längre vistelse hos den underhållsskyldige ska påverka underhållsstödet som vårdnadshavaren får.

UMGÄNGESRESOR

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäligen kostnader för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder som bor på annan ort. Med annan ort kan även avses ort utanför Sverige. Vad som är skälig kostnad för resa och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge bör anpassas till barnets behov. Vid denna bedömning bör nämnden även beakta vad som reglerats genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

- Umgängesresor beviljas med billigaste färdstätt. Bistånd utgår till varannan resa, varannan resa betalar den andre föräldern om denne har ekonomiska förutsättningar.
- Om enbart bil är möjligt färdstätt utgår ersättning enligt faktisk bensinkostnad.

UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Om personen har ett uppehållstillstånd ska beslutet uppvisas och beslutkod kontrolleras. Därutöver ska det beaktas om beslutet är taget med förbehållning att försörjningsansvaret åligger en annan person.

UTBETALNING AV EKONOMISKT BISTÅND

Utbetalning av ekonomiskt bistånd delas mellan de olika parterna i ett förhållande för att främja jämlikhet.

UTLANDSVISTELSE

För att kunna bedömas som aktivt arbetsökande måste man befinna sig i Sverige. Att avbryta arbetspraktik, utbildning eller att ta obetald ledighet bedöms också som att man försvårar möjligheterna till att bli självförsörjande. Med hänvisning till detta kan inte försörjningsstöd beviljas vid utlandsvistelse. Avräkning på riksnorm görs på samma sätt som vid ogiltig frånvaro från SFI.

VÅLD I NÄRA RELATION

Enligt socialtjänstlagen har socialnämnden ett särskilt ansvar för kvinnor som utsätts för våld eller hot om våld.

I en nödsituation är det inte möjligt att på sedvanligt sätt utreda behovet av ekonomiskt bistånd. Den våldsutsatta personen och de eventuella barnens behov av skydd och stöd måste prioriteras.

Förutom mat och hygienartiklar kan det bli aktuellt med bistånd till logikostnader.

Efter det att de mest akuta behoven tillgodosetts kan det vara aktuellt att i normberäkningen godta kostnader för följande: tillfällig adressändring, namnbyte, säkerhetspaket, dubbla boendekostnader, kostnad för äktenskapsskillnad, hemutrustning, kläder m.m.

Se mer information i Socialnämndens "Riktlinje Våld i nära Relation".

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

VÅRDBIDRAG

Finns med under inkomster.

ÅTERKRAV

Enligt 9 kap 1 § SoL får socialnämnden, om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd utgetts obehörigen eller med för högt belopp, återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses ovan tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får även här socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Enligt 9 kap 2 § SoL får socialnämnden, i andra fall än som avses i 1 §, återkräva bistånd som den enskilde fått endast om det har lämnats:

- som förskott på en förmån eller ersättning
- till den som är indragen i arbetskonflikt
- till den som p.g.a. förhållande som denne inte kunnat råda över hindrats att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Om bistånd utgetts i annat fall än som avses i 4 kap 1 §, alltså 4 kap 2 §, får socialnämnden återkräva hjälpen, om den getts under villkor om återbetalning. Beslut om avslag ska alltid fattas enligt 4 kap 1 § SoL för att kunna bevilja enligt 4 kap 2 § med stöd av 9 kap 2 § Socialtjänstlagen.

Om det gäller bistånd som förskott på socialförsäkringsförmån, ska blanketten "Utbetalning för retroaktiv tid från Försäkringskassan" skickas till Försäkringskassan. Detta med begäran att den retroaktiva ersättningen ska utbetalas till nämnden. Observera att den retroaktiva ersättningen ska motsvara samma period för vilken beviljat bistånd betalats ut. Om det visar sig att det retroaktiva belopp som betalas ut är mindre än det ekonomiska biståndet som beviljats, så är resten att betrakta som bistånd. Skulden måste överstiga 1000 kr i dessa fall.

Retroaktivt beviljad ersättning för barnbidrag, assistansersättning, aktivitetsstöd och etableringsersättning betalas inte ut till socialnämnden.

Ett beslut som avser ekonomisk hjälp som kan komma att återkrävas direkt från den enskilde ska vara skriftligt och skrivas under av den enskilde innan utbetalning sker.

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Om biståndet utges till hushåll där två parter är försörjningsskyldiga gentemot varandra, ska båda skriva under blanketten.

Beslutet ska innehålla uppgifter om de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten, samt hur mycket som ska återbetalas vid varje tillfälle och när återbetalningen ska börja gälla. Beslutet ska delges den enskilde.

För handläggning se rutin gällande Återkrav.

Ett av Förvaltningsrätten fattat beslut om ersättningsskyldighet hindrar inte att ersättningsskyldigheten senare av socialnämnden efterges j m l 9 kap 4 § SoL.

ÅTERSÖKNING TILL MIGRATIONSVERKET

Återsökning ska göras av utbetalat ekonomiskt bistånd till utländska medborgare som haft nedsatt prestationsförmåga och ej kunnat delta i etableringsinsatser på heltid och därav varit tvungna att ansöka om försörjningsstöd som ett komplement till etableringsersättningen. Återsökning görs av assistent.

ÖVERKLAGAN

Skriftligt överklagande skall ha inkommit inom tre veckor från det den klagande fått del av beslutet (Förvaltningslagen 44 §). Inledningsvis skall nämnden pröva att besvärshandlingen kommit i rätt tid. Om det har kommit in för sent ska myndigheten besluta att överklagandet inte får tas upp till prövning (avvisning) (FL 45§)

Prövningen sker på nästa delegationsnivå.

Nämnden får, enligt 39 § förvaltningslagen, ändra sitt beslut om anledning där till finns. Dessa anledningar är enligt FL 38 § om nämnden anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och om beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Om nämnden ändrar sitt beslut till förmån för den klagande förfaller överklagandet. Nämnden ska sända skrivelse samt övriga handlingar till Förvaltningsrätten, både om nämnden ändrat beslutet eller om beslut har fattats att skicka överklagan vidare till högre instans.

Enligt beslut av JO 1995/96 anføres att den tid som behövs för att granska och överlämna ett överklagande till Förvaltningsrätten i normalfallet inte bör överstiga en vecka och att det i vissa fall kan krävas en ännu snabbare handläggning. Även om den som klagat begär anstånd med kompletteringar skall handlingarna överlämnas utan dröjsmål. Det är sedan domstolens sak att se till att överklagandet blir fullständigt. (JO:s beslut den 3 mars 1994, dnr 2048-1993:).

Riktlinjer och anvisningar för ekonomiskt bistånd

Riktlinje för försörjningsstöd

Nästa revidering senast 220331

Fastställd 210324

Överklagan skall diarieföras, likaså socialnämndens yttranden samt Förvaltningsrättens dom. Förvaltningsrättens dom skall ges till utskottet för kännedom.

Vid inhibition, se avsnitt Inhibition.

ÖVERSKOTT VID BERÄKNING

Se avsnitt Inkomst-och beräkningsperiod.

Vid löpande ansökningar om försörjningsstöd tas eventuella överskott vid innevarande månads beräkning med som inkomst vid nästa månads beräkning.

Revidering av riktlinje för beviljande av boendebistånd.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på revidering av Riktlinje för beviljande av boendebistånd samt

att Riktlinje för sociala kontrakt 6.3.13 upphör att gälla från och med 2026-04-29

Ärendebeskrivning

Riktlinjen för beviljande av boendebistånd fastställdes 2020-12-16 och bör revideras minst vart annat år eller oftare vid behov.

Socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderad Riktlinje för beviljande av boendebistånd. Riktlinjen syftar till att förtydliga socialtjänstens ansvar, säkerställa en rättssäker och likvärdig handläggning samt utgöra ett stöd i bedömningen av bistånd enligt Socialtjänstlagen.

Riktlinjen tydliggör under vilka förutsättningar bistånd till boende kan beviljas, vilka målgrupper som kan komma i fråga samt vilka krav som ställs på den enskilde. Den omfattar socialt boende i form av andrahandskontrakt, bistånd i akuta situationer samt kommunens ansvar för boende till nyanlända enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

I samband med revidering av riktlinjen har förvaltningen uppmärksammat att vid antagande av ny Riktlinje för beviljande av boendebistånd 2020-12-16 så har det inte fattats beslut om att tidigare riktlinje ska upphöra att gälla.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderad Riktlinje för beviljande av boendebistånd

Bedömning

Den reviderade riktlinjen bedöms bidra till ökad rättssäkerhet, tydlighet och likabehandling i handläggningen av ärenden som rör boendebistånd. Den tydliggör ansvarsfördelningen mellan den enskilde och socialtjänsten samt klargör under vilka förutsättningar bistånd kan beviljas.

--	--	--	--	--

Riktlinjen bedöms även förbättra förutsättningarna för en enhetlig tillämpning inom verksamheten samt ge tydlig information till medborgare och samverkansparter.

Konsekvensanalys

Barnets bästa ska särskilt beaktas vid tillämpning av riktlinjen. Riktlinjen tydliggör vikten av att uppmärksamma barns behov och hur boendesituationen påverkar deras livsvillkor.

Riktlinjen bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser, men kan på sikt bidra till en mer effektiv resursanvändning genom tydligare och mer enhetliga bedömningar.

Dagens sammanträde

Jeanette Sandström, enhetschef redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Yrkande

Tomas Zander (C) yrkar bifall.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef IFO
Socialnämnden

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - Revidering av riktlinje för beviljande av boendebistånd. Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på revidering av Riktlinje för beviljande av boendebistånd samt

att Riktlinje för sociala kontrakt 6.3.13 upphör att gälla från och med 2026-04-29

Ärendebeskrivning

Riktlinjen för beviljande av boendebistånd fastställdes 2020-12-16 och bör revideras minst vart annat år eller oftare vid behov.

Socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderad Riktlinje för beviljande av boendebistånd. Riktlinjen syftar till att förtydliga socialtjänstens ansvar, säkerställa en rättssäker och likvärdig handläggning samt utgöra ett stöd i bedömningen av bistånd enligt Socialtjänstlagen.

Riktlinjen tydliggör under vilka förutsättningar bistånd till boende kan beviljas, vilka målgrupper som kan komma i fråga samt vilka krav som ställs på den enskilde. Den omfattar socialt boende i form av andrahandskontrakt, bistånd i akuta situationer samt kommunens ansvar för boende till nyanlända enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

I samband med revidering av riktlinjen har förvaltningen uppmärksammat att vid antagande av ny Riktlinje för beviljande av boendebistånd 2020-12-16 så har det inte fattats beslut om att tidigare riktlinje ska upphöra att gälla.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderad Riktlinje för beviljande av boendebistånd

Bedömning

Den reviderade riktlinjen bedöms bidra till ökad rättssäkerhet, tydlighet och likabehandling i handläggningen av ärenden som rör boendebistånd. Den tydliggör ansvarsfördelningen mellan den enskilde och socialtjänsten samt klargör under vilka förutsättningar bistånd kan beviljas.

Riktlinjen bedöms även förbättra förutsättningarna för en enhetlig tillämpning inom verksamheten samt ge tydlig information till medborgare och samverkansparter.

Konsekvensanalys

Barnets bästa ska särskilt beaktas vid tillämpning av riktlinjen. Riktlinjen tydliggör vikten av att uppmärksamma barns behov och hur boendesituationen påverkar deras livsvillkor.

Riktlinjen bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser, men kan på sikt bidra till en mer effektiv resursanvändning genom tydligare och mer enhetliga bedömningar.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef IFO
Socialnämnden

Johanna Karlsson
Verksamhetschef, Avdelningsnamn

Riktlinje för beviljande av boendebistånd

Antaget av Socialnämnden [ange datum åååå-mm-dd] § [xx]

Innehåll

1	Inledning	3
2	Syfte	3
3	Socialt boende – andrahandskontrakt	3
3.1	Målgrupp	4
3.2	Socialt utsatta grupper	4
3.3	Regler och förutsättningar vid socialt boende	5
4	Akuta situationer och det yttersta ansvaret	6
5	Boende enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning	6
6	Barnrättsperspektivet.....	6
7	Den enskildes ansvar	6

1 Inledning

Socialtjänsten har inget generellt ansvar att ordna bostad åt individer och det finns inget stöd i Socialtjänstlagen (SoL) när det gäller rätten till bistånd i form av bostad åt bostadslösa i allmänhet. Den enskilde får själv söka bostad via bostadsförmedlingar eller ställa sig i kö för bostad på annat sätt. Det kan dock finnas situationer där socialtjänsten bör bistå den enskilde, om denne har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Innan bistånd till boende kan beviljas ska möjligheterna att tillgodose behovet på annat sätt utredas samt den enskildes egna resurser tillvaratas.

De former av bistånd som regleras i denna riktlinje är;

- Socialt boende, andrahandskontrakt
- Socialt boende, akuta situationer
- Anvisat boende enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

2 Syfte

Syftet med denna riktlinje är att förtydliga socialtjänstens ansvar i samband med bedömning av bistånd till boende. Syftet är också att bidra till likabehandling i kommunen samt vara ett stöd för handläggningen i boendefrågor.

Riktlinjen ger en generell beskrivning av socialtjänstens arbete och ger därmed information till medborgare, allmänhet och hyresvärdar vad de kan förvänta sig av socialtjänsten i Borgholms kommun. Underlag till riktlinjen är i huvudsak hämtade från Socialstyrelsens Kunskapsguide och gällande lagstiftning.

3 Socialt boende – andrahandskontrakt

Socialt boende i form av andrahandskontrakt är en biståndsbedömd insats, riktad till specifika målgrupper. Individen beviljas boende som ett bistånd enligt 11 kap 1 § Sol. Syftet med biståndet är att den enskilde på sikt ska ha möjligheter att själv lösa sin boendesituation.

Beslut om socialt boende ska vara tidsbegränsat i upp till sex månader, om inte särskilda skäl föreligger för längre tid och beslutet fattas enligt socialnämndens delegationsordning. Ett biståndsbeslut kan förlängas i upp till sex månader efter ny utredning och i maximalt tre år sammanlagt. Ett socialt boende i form av kontrakt i andra hand innebär att Borgholms kommun hyr en lägenhet av en fastighetsägare och hyr ut lägenheten i andra hand till den individ som har bedömts ha rätt till insatsen.

Hyresförhållandet mellan den enskilde och socialtjänsten regleras genom ett skriftligt andrahandskontrakt vilket betyder att den enskilde betalar hyra till socialtjänsten i Borgholms kommun. Redan vid tecknandet av förstahandskontraktet med fastighetsägaren ska en överenskommelse göras om att andrahandshyresgästen efter en provtid ska kunna överta

förstahandskontraktet. Andrahandskontraktet ska undertecknas av enhetschef och den enskilde. Innan hyresgästen flyttar in ska en lägenhetsbesiktning upprättas av handläggare inom Arbetsmarknad och Vuxensenheten tillsammans med hyresgästen. När hyresgästen flyttar ut ska en ny lägenhetsbesiktning utföras för att bedöma om hyresgästen har orsakat några skador i lägenheten som den är ersättningskyldig för.

3.1 Målgrupp

Det finns regeringsrättsdomar (RÅ 1990 ref.119 och RÅ 2004 ref. 130) som ger viss vägledning i bedömningen vid ansökan om boende.

För att en individ ska kunna beviljas bistånd enligt 11 kap 1§ SoL i form av boende krävs att följande tre kriterier ska vara uppfyllda:

- Vara helt bostadslös – sakna tak över huvudet
- Ha speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad (avser speciella svårigheter hos den enskilde, att den enskilde saknar förmåga). Det är kombinationen av olika svårigheter och den individuella prövningen som måste ligga till grund för om man har en speciell svårighet. Enbart ekonomiska skulder är inte grund för att beviljas bistånd till boende. En förutsättning är också att det finns en tung social problematik. Om man enbart är drabbad av bostadsbrist tillhör man inte denna målgrupp.
- Tillhöra en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att anskaffa en bostad - Av rättspraxis framgår att vissa grupper i särskilda fall kan omfattas av rätt till bistånd i form av boende med stöd, hjälp till bostadsanskaffning eller stöd i att söka bostad på egen hand.

3.2 Socialt utsatta grupper

Av rättspraxis framgår att vissa grupper särskilt tas i beaktan:

- **Personer med skadligt bruk eller beroende**

Individer där det skadliga bruket eller beroendet medför ett behov av stöd i boendet på sin väg mot tillfrisknande. Det är viktigt att bedöma den enskildes motivation och ansvarstagande. Ett boendebeslut är en del av helhetssynen i rehabiliteringen där boendet kan vara ett stöd för individen att kunna hantera sin situation, Det skadliga bruket i sig utgör ingen rätt till bistånd i form av boende. Finns det inga speciella svårigheter hos individen har man inte rätt till bistånd i form av boende.

- **Personer med funktionsnedsättningar**

Socialtjänsten har ansvar för bostadsanskaffning för individer med vissa funktionsnedsättningar som inte klarar av att bo självständigt enligt Denna grupps rätt till bistånd avseende boende med särskild service utreds av handläggare inom Myndighetsenheten när det gäller stadigvarande boende. När det gäller boende i akuta situationer handläggs ansökningarna av socialsekreterare inom Arbetsmarknads- och vuxenenheten.

- **Barnfamiljer och hemmaboende ungdomar som vill flytta hemifrån**

Att vara förälder utgör i sig ingen rätt till bistånd i form av boende. Förälders förmåga att söka bostad på egen hand måste utgöra en del i prövningen. Har föräldern inga speciella svårigheter att söka bostad på egen hand, har man inte rätt till bistånd i form av bostad. Om en familj har speciella svårigheter kan rätten till bistånd innefatta att få hjälp till att söka bostad samt rätten till bistånd i form av bostad. Rätten till bistånd i form av bostad avgörs huruvida vederbörande behöver bo med stödinsatser eller inte.

Kan en familj sköta ett boende, det vill säga betala hyran i tid, inte störa sina grannar samt sköta en lägenhet på egen hand utan stöd är det en indikation på att rätten till bistånd i form av bostad kan ifrågasättas. Det hindrar inte att bistånd ändå kan utgå grundat i ett barnrättsperspektiv för att förhindra en akut nödsituation eller utifrån en individuell prövning i ärenden med social problematik.

Enligt allmän praxis är det skäligt att den unge bor hemma fram tills denne har egna ekonomiska möjligheter att flytta till egen bostad. För att en ungdom skall beviljas ekonomiskt bistånd till hyra för att flytta hemifrån skall mycket speciella skäl föreligga. I första hand skall man erbjuda stöd genom att arbeta med problematiken som föranleder ansökan.

- **Boendebistånd efter kriminalvård**

Individer som bedöms behöva stöd i att erhålla en bostad efter avtjänat straff för att minska risken för återfall i kriminalitet kan i vissa fall beviljas bistånd till boende. Personer med längre fängelsestraff bakom sig kan ha kommit långt från samhället och därför ha svårare att ordna eget boende. Bostaden skall i de fallen utgöra en del i en rehabiliteringsprocess. Huvudregeln är att en individ ska söka bistånd i den kommun denne var folkbokförd då vården inom kriminalvården startade.

- **Våld i nära relation**

Avser individer där det bedöms finnas behov av skyddat boende.

3.3 Regler och förutsättningar vid socialt boende

För andrahandshyresgästen gäller vanliga hyresrättsliga regler om att sköta sitt boende, betala hyra i rätt tid och att inte störa grannar. Om den enskilde inte följer de krav som är förenade med biståndet kan beslutet omprövas och hyreskontraktet komma att sägas upp.

Hyrestiden skrivs på max sex månader i taget och bör inte löpa längre än totalt tre år. Som andrahandshyresgäst ska individen folkbokföra sig på adressen samt teckna en egen hemförsäkring.

Socialtjänsten kan, enligt rättspraxis, inte ställa krav på att få göra tillsyn i boendet vid beviljande av boendebistånd. Det är viktigt att diskussion förs med andrahandshyresgästen om ansvaret att sköta boendet enligt normal standard. Om det inte görs kan fortsatt boendebistånd komma att nekas.

I god tid inför en eventuell förlängning av hyresavtalet och när hyresavtalet kan komma att överskrida två år som helhet, ska en ansökan om avstående från besittningsrätten

undertecknas och inges till hyresnämnden, särskild blankett finns för detta hos hyresnämnden. Uppföljning av beviljat bistånd ska ske regelbundet utifrån individuella behov.

4 Akuta situationer och det yttersta ansvaret

Vid situationer som personen inte kunnat råda över finns möjlighet att bevilja tak över huvudet under mycket begränsad tid för att den enskilde ska ges skälig tid att på egen hand finna ett annat boende. Den enskilde behöver dock göra vad denne kan för att lösa sin situation samt redogöra för detta vid ansökan om boende.

Uppföljning av beviljat bistånd ska ske regelbundet utifrån individuella behov, men bör genomföras med intervaller om högst två veckor. Bistånd ges för en begränsad tid, en månad i taget, högst tre månader, för att den enskilde ska ges skälig tid att på egen hand finna ett annat boende.

5 Boende enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Personer som anvisas till kommunen enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning har kommunen ett särskilt ansvar för under etableringstiden. För dessa personer är kommunen skyldig att tillhandahålla ett boende.

Vid mottagandet i kommunen ska en lämplig bostad tillhandahållas för den anvisade. Bostaden ska vara möblerad med nödvändiga möbler för ett kortvarigt boende och som lånas ut till den anvisade.

Andrahandshyreskontrakt ska upprättas med den/de nyanlände för ett år, vilket kan komma att förlängas i maximalt tre år. Avstående från besittningsrätten ska upprättas innan tvåårsgränsen har uppnåtts.

6 Barnrättsperspektivet

Barnperspektivet ska alltid beaktas i ärenden om bistånd enligt SoL. Det innebär att socialtjänsten ska värdera vilka följder olika beslut får för barnet, utan att för den sakens skull ta över föräldrarnas ansvar. Det ska särskilt beaktas om det finns några speciella behov hos barnen och hur det i så fall påverkar boendesituationen och vardagen, exempelvis om det finns barn med funktionsnedsättning.

7 Den enskildes ansvar

Den enskilde ska själv ta ansvar för sin egen livssituation. När den enskilde vänder sig till socialtjänsten för att söka bistånd i form av boende kommer denne att behöva redogöra för vad hen själv har gjort för att lösa sin situation.

Beviljande av boendebistånd

Lagrum SoL 4:1	Version 1	Riktlinje för socialförvaltningen	
Ansvarig för dokumentet EC arbetsmarknadsenheten		Fastställd av Socialnämnd	Fastställt 201216 § 108
Nästa revidering senast 230830		Diariernr 2020/93-752	
Plats Insidan: Arbetsmarknad/ Ekonomiskt bistånd			

Riktlinje för beviljande av boendebistånd

Antagen av socialnämnden 2020-12-16, § 108

Innehåll	1
1. Inledning.....	3
2. Syfte.....	3
3. Socialt boende – andrahandskontrakt	3
3.1 Målgrupp	4
3.1.1 Stöd och resursboende.....	4
3.1.2 Socialt utsatta grupper	4
3.2 Regler och förutsättningar	6
3.2.1 Boendestöd	7
4. Boende i akuta situationer.....	7
4.1 Jourboende	7
4.1.1 Potten-lägenhet	7
4.2 Akutboende	8
4.3 Regler och förutsättningar	8
5. Boende enligt boställningslagen	8
6. Arbetsplan.....	9
7. Organisation inom socialförvaltningen.....	9
8. Barnperspektivet	9
9. Den enskildes ansvar	10

1. Inledning

Socialtjänsten har inget generellt ansvar att ordna bostad åt individer och det finns inget stöd i Socialtjänstlagen (SoL) när det gäller rätten till bistånd i form av bostad åt bostadslösa i allmänhet (jfr prop. 1979/80:1 s. 200 och 356 samt prop. 2000/01:80 s. 92). Den enskilde får själv söka bostad via bostadsförmedlingar eller ställa sig i kö för bostad på annat sätt. Det kan dock finnas situationer där socialtjänsten bör bistå den enskilde om hen har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Innan bistånd till boende kan beviljas ska möjligheterna att tillgodose behovet på annat sätt utredas samt den enskildes egna resurser tillvaratas.

De former av bistånd som regleras i denna riktlinje är;

- Socialt boende, andrahandskontrakt
- Socialt boende, akuta situationer
- Anvisat boende enligt bosättningslagen

2. Syfte

Syftet med denna riktlinje är att förtydliga socialtjänstens ansvar i samband med bedömning av bistånd till boende. Syftet är också att bidra till likabehandling i kommunen samt vara ett stöd för handläggningen i boendefrågor. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan.

Riktlinjen ger en generell beskrivning av socialtjänstens arbete och ger därmed information till medborgare, allmänhet och hyresvärdar vad de kan förvänta sig av socialtjänsten i Borgholms kommun. Underlag till riktlinjen är i huvudsak hämtade från Socialstyrelsens Kunskapsguide.

3. Socialt boende – andrahandskontrakt

Socialt boende i form av andrahandskontrakt är en biståndsbedömd insats riktad till specifika målgrupper enligt avsnitt 3.1. Individen beviljas boende som ett bistånd enligt 4 kap 1 § SoL. Individen ska bedömas vara i behov av en mer långvarig lösning för att i längden vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Syftet med biståndet är att den enskilde på sikt ska ha möjligheter att själv hyra ett boende.

Beslut om socialt boende ska vara tidsbegränsade till sex månader om inte särskilda skäl föreligger för längre tid och fattas enligt socialnämndens delegationsordning. Ett biståndsbeslut kan förlängas i sex månader efter ny utredning och i maximalt tre år sammanlagt. Ett socialt boende i form av kontrakt i andra hand innebär att Borgholms kommun hyr en lägenhet av en fastighetsägare och hyr ut lägenheten i andra hand till den individ som har bedömts ha behov av insatsen.

Hyresförhållandet mellan den enskilde och socialtjänsten regleras genom ett skriftligt andrahandskontrakt vilket betyder att den enskilde betalar hyra till socialtjänsten i Borgholms kommun. Redan vid tecknandet av förstahandskontraktet med fastighetsägaren

ska en överenskommelse göras om att andrahandshyresgästen efter en provotid ska kunna överta förstahandskontraktet.

Andrahandskontraktet ska undertecknas av enhetschef och den enskilde. Innan hyresgästen flyttar in ska en lägenhetsbesiktning upprättas av handläggare inom Arbetsmarknadsenheten tillsammans med hyresgästen. När hyresgästen flyttar ut ska en ny lägenhetsbesiktning utföras för att bedöma om hyresgästen har orsakat några skador i lägenheten som den är ersättningsskyldig för.

3.1 Målgrupp

Det finns regeringsrättsdomar (RÅ 1990 ref.119 och RÅ 2004 ref. 130) som ger viss vägledning i bedömningen vid ansökan om boende. För att tydliggöra grunder och säkerställa likvärdiga bedömningar har socialnämnden i Borgholms kommun fastställt riktlinjer på området. Av dessa riktlinjer framgår att följande tre kriterier ska vara uppfyllda för att en individ ska kunna beviljas bistånd enligt 4 kap 1§ SoL i form av boende:

- Vara helt bostadslös – sakna tak över huvudet.
- Ha speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad (avser speciella svårigheter hos den enskilde, att den enskilde saknar förmåga). Det är kombinationen av olika svårigheter och den individuella prövningen som måste ligga till grund för om man har en speciell svårighet. Enbart ekonomiska skulder är inte grund för att beviljas bistånd till boende. En förutsättning är också att det finns en tung social problematik. Om man enbart är drabbad av bostadsbristen tillhör man inte denna målgrupp.
- Tillhöra en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att anskaffa en bostad - Av rättspraxis framgår att vissa grupper i särskilda fall kan omfattas av rätt till bistånd i form av boende med stöd, hjälp till bostadsanskaffning eller stöd i att söka bostad på egen hand.

3.1.1 Stöd och resursboende

Stöd och resursboendet består av lägenheter och som hyrs av socialförvaltningen. Lägenheterna är främst avsedda att vara ett boende för personer som har genomgått en behandling på ett behandlingshem för ett missbruk och behöver ett tillfälligt boende i avvaktan på ett mer stadigvarande. Boendet ska vid behov ingå i behandlingsplanen vid placering på behandlingshemmet. Boendet ska även kunna användas som ett jourboende för personer som befinner sig i en akut situation enligt 4 kap 1§ SoL om det finns en ledig lägenhet vid det aktuella tillfället.

3.1.2 Socialt utsatta grupper

Av rättspraxis framgår att vissa grupper i särskilda fall kan omfattas av rätt till bistånd i form av boende med stöd, hjälp till bostadsanskaffning eller stöd i att söka bostad på egen hand:

Personer med missbruk

Avser individer där missbruket medför ett behov av stöd i boendet på sin väg mot drogfrihet. Kan även avse individer som behöver stöd i att bibehålla nykterhet. Det är viktigt att bedöma den enskildes motivation och ansvarstagande, att den som söker vill ha hjälp att bli fri från sitt missbruk.

Ett boendebeslut är en del av helhetssynen i rehabiliteringen där boendet kan vara ett stöd för individen att kunna hantera sin situation och sitt missbruk. Missbruket i sig utgör ingen rätt till bistånd i form av boende. Finns det inga speciella svårigheter hos individen har man inte rätt till bistånd.

Personer med funktionsnedsättningar

Socialtjänsten har ansvar för bostadsanskaffning för individer med vissa funktionsnedsättningar som inte klarar av att bo självständigt enligt 5 kap.7 § Socialtjänstlagen. Denna grupps rätt till bistånd avseende boende med särskild service utreds av handläggare inom Myndighetsenheten när det gäller stadigvarande boende.

När det gäller boende i akuta situationer handläggs ansökningarna av socialsekreterare inom Arbetsmarknadsenheten.

Barnfamiljer

Att vara förälder utgör i sig ingen rätt till bistånd i form av boende. Förälders förmåga att söka bostad på egen hand måste utgöra en del i prövningen. Har föräldern inga speciella svårigheter att söka bostad på egen hand, har man inte rätt till bistånd i form av bostad.

Har en familj speciella svårigheter kan rätten till bistånd innefatta att få hjälp till att söka bostad samt rätten till bistånd i form av bostad. Rätten till bistånd i form av bostad avgörs huruvida vederbörande behöver bo med stödinsatser eller inte.

Kan en familj sköta ett boende, det vill säga betala hyran i tid, inte störa sina grannar samt sköta en lägenhet på egen hand utan stöd är det en indikation på att rätten till bistånd i form av bostad kan ifrågasättas. Det hindrar inte att bistånd ändå kan utgå grundat i ett barnperspektiv för att förhindra en akut nödsituation eller utifrån en individuell prövning i ärenden med social problematik.

Hemmaboende ungdomar som har mycket speciella skäl till att flytta hemifrån eller ungdomar som tidigare varit placerade

Enligt allmän praxis är det skäligt att den unge bor hemma fram tills hen har egna ekonomiska möjligheter att flytta till egen bostad. I vissa rättsfall nämns 25 års ålder, men det är ingen absolut gräns. För att en ungdom skall beviljas ekonomiskt bistånd till hyra för att flytta hemifrån skall mycket speciella skäl föreligga. I första hand skall man erbjuda stöd genom att arbeta med problematiken som föranleder ansökan.

Boendebistånd efter kriminalvård

Individer som bedöms behöva stöd i att erhålla en bostad efter avtjänat straff för att minska risken för återfall i kriminalitet kan i vissa fall beviljas bistånd till boende. Bostaden skall i de fallen utgöra en del i en rehabiliteringsprocess. Individer med längre fängelsestraff bakom sig kan ha kommit långt från samhället. Socialsekreterare har ofta ingen kunskap om hur den sökande klarar av ett eget boende. Om den sökande har rätt till bistånd, kan det vara rimligt att bevilja ett socialt boende med högre grad av tillsyn, för att kunna bedöma förmågan att sköta ett boende och behovet av andra stödinsatser. Huvudregeln är att en individ ska söka bistånd i den kommun hen var folkbokförd då vården inom kriminalvården startade.

Våld i nära relation

Avser främst individer där det bedöms finnas behov av skyddat boende. Exempel på insatser i syfte att stödja och hjälpa våldsutsatta individer och barn som bevittnat våld kan vara till exempel ekonomiskt bistånd, hjälp med tillfälligt boende, rådgivande och stödjande samtal, förordnande av kontaktperson, förmedling av kontakter med myndigheter och frivilligorganisationer, hjälp med att söka efter ny bostad, kontakter med polismyndigheter och övriga rättsväsendet vid polisanmälan.

Det är inte bara individens akuta behov av insatser som är avgörande för om hen ska anses beviljas det stöd och den hjälp hen är i behov av. Även behov av stöd och hjälp på kort och lång sikt bör utredas. Möjligheterna att flytta på förövaren i stället för den som är offer bör beaktas i utredningen. Vilka individer som ska anses ha behov av att flytta på grund av våld eller andra övergrepp får avgöras i varje enskilt fall utifrån den enskildes situation, men omfattar i vart fall den som har skyddade personuppgifter.
(prop. 2010/11:49 s. 88 f.)

3.2 Regler och förutsättningar

För andrahandshyresgästen gäller vanliga hyresrättsliga regler om att sköta sitt boende, betala hyra i rätt tid och att inte störa grannar. Utöver detta kan speciellt utformade regler som t.ex. deltagande i missbruksbehandling eller att ta emot stöd för att förhindra dåligt psykiskt mående upprättas.

För dessa regler ska en överenskommelse göras mellan socialförvaltningen och den enskilde och som ska undertecknas av båda parter innan inflyttning sker. Respekt för den enskildes personliga integritet ska dock alltid iakttas.

Om den enskilde inte följer de krav som är förenade med biståndet kan beslutet omprövas och hyreskontraktet komma att sägas upp.

Hyrestiden skrivs på max sex månader i taget och bör inte löpa längre än totalt tre år.

Som andrahandshyresgäst ska individen folkbokföra sig på adressen samt teckna en egen hemförsäkring.

Socialtjänsten kan, enligt rättspraxis, inte ställa krav på att få göra tillsyn i boendet vid beviljande av boendebistånd. Men det är viktigt att diskussion förs med andrahands- hyresgästen om ansvaret att sköta boendet enligt normal standard. Om det inte görs kan fortsatt boendebistånd komma att nekas.

I god tid inför en förlängning av hyresavtalet och när det kan komma att överskrida två år som helhet, ska en ansökan om avstående från besittningsrätten undertecknas och inges till hyresnämnden, särskild blankett finns för detta hos hyresnämnden.

Uppföljning av beviljat bistånd ska ske regelbundet utifrån individuella behov, men bör genomföras med intervaller om högst tre månader.

3.2.1 Boendestöd

Om behov finns ska individen få stöd i att ansöka om boendestöd. Utredning kring behov av denna insats görs inom Myndighetsenheten.

4. Boende i akuta situationer

Insatsen syftar till att kortsiktigt lösa en akut hemlöshet för enskilda individer med speciella svårigheter att skaffa en bostad på grund av att de har en särskilt utsatt social situation. Orsaken kan vara behov av skydd eller vid akut hemlöshet som uppstått på grund av missbruksproblematik, funktionsnedsättning eller andra särskilda psykosociala problem. I samtliga fall gäller att individen saknar resurser att tillgodose det akuta behovet på egen hand.

Ett övergripande kriterium för att beviljas bistånd till socialt boende i akuta situationer enligt 4 kap 1 § SoL är att individen befinner sig i en nödsituation och helt saknar möjlighet att ordna tak över huvudet. Individen skall innan placering kunna redogöra för hur hen själv har försökt att lösa sin situation.

4.1 Jourboende

I första hand beviljas boende i en av lägenheterna inom Stöd & Resursboendet alternativt i kommunens Pottenlägenhet. Boende i jurlägenhet innebär boende i en möblerad lägenhet och under en kortare tid.

4.1.1 Potten-lägenhet

Potten-lägenheten ingår i ett samarbete med övriga kommuner inom länet. Kommunen ska ha en möblerad lägenhet i beredskap för personer som är utsatta för våld i nära relationer och är i akut behov av ett skyddat boende. Adressen till lägenheten hålls hemlig för att öka säkerheten för den som placeras där. Samarbetet innebär att om ett behov uppstår i en kommun så kan en akutplacering göras i andra kommuner i avvaktan på en mer långsiktig lösning.

4.2 Akutboende

Akutboende används vid de tillfällen då boende måste lösas samma dag och det inte finns någon jourlägenhet tillgänglig. Akutboende kan innebära boende på till exempel vandrarhem eller hotell.

4.3 Regler och förutsättningar

För individen gäller de regler som finns vid respektive boendeanternativ samt eventuellt speciellt utformade regler som undertecknas innan inflyttning sker. Om den enskilde inte följer de krav som är förenade med biståndet kan beslutet komma att omprövas.

Uppföljning av beviljat bistånd ska ske regelbundet utifrån individuella behov, men bör genomföras med intervaller om högst två veckor. Bistånd ges för en begränsad tid, en månad i taget, högst tre månader, för att den enskilde ska ges skälig tid att på egen hand finna ett annat boende.

Om den enskilde har egna inkomster ska en hyra tas ut per dag eller månad beroende på varaktigheten i boendet. Hyreskostnaden som individen ska betala är ett självkostnadspris baserat på hyreskostnaden för det aktuella boendet. Kostnaden, oavsett om det är i lägenhet, vandrarhem eller hotell, medräknas som en godtagbar kostnad vid beräkning om rätt till försörjningsstöd. Detta för att den enskilde i högsta möjliga mån ska bidra ekonomiskt till sitt boende.

5. Boende enligt bostättningslagen

Personer som anvisas till kommunen enligt bostättningslagen (Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bostättning) har kommunen ett särskilt ansvar för under etableringstiden. För dessa personer är kommunen skyldig att tillhandahålla ett boende. Under hur lång tid som denna skyldighet varar är inte fastlagt i lagstiftningen. Forskning på senare tid har dock framhållit att ett allt för kort perspektiv hämmar integrationen i samhället.

Vid mottagandet i kommunen ska en lämplig bostad tillhandahållas för den anvisade. Bostaden ska vara möblerad med nödvändiga möbler för en kortvarigt boende och som lånas ut till den anvisade. Den enskilde har som regel möjlighet att söka hemutrustningslån från CSN vilket i första hand ska användas för att möblera boendet. Andrahandshyreskontrakt ska upprättas med den/de nyanlände för ett år, vilket kan komma att förlängas i maximalt tre år. Avstående från besittningsrätten ska upprättas innan tvåårsgränsen har uppnåtts.

6. Arbetsplan

I direkt anslutning till att ett bistånd i form av socialt boende, både i form av andrahandskontrakt och i akuta situationer ska en arbetsplan upprättas. I arbetsplanen ska en planering framåt anges, vad som åligger den enskilde att jobba med samt hens stödbehov. Innehållet i arbetsplanen ska matcha skälen till det beviljade biståndet och följande ska framgå:

- Beslutet
- Syftet med biståndet
- Vad den enskilde ska göra för att lösa sin situation på egen hand, hur hen ska söka bostad på egen hand och hur det ska följas upp.
- Hur och när uppföljning av arbetsplanen och dess innehåll ska ske.
- Vad som händer om den enskilde inte nyttjar platsen eller missköter boendet.

Arbetsplanen ska upprättas i två exemplar och undertecknas i original av den enskilde samt handläggande socialsekreteraren. Biståndet ska följas upp och omprövas regelbundet utifrån behovet i det enskilda fallet.

7. Organisation inom socialförvaltningen

Beslut och uppföljning av bistånd i form av socialt boende avseende vuxna utförs av socialsekreterare på socialtjänstens Arbetsmarknadsenhet.

Utredning kring behov av boendestöd utförs av socialsekreterare inom Myndighetsenheten

Boendestöd verkställs av boendestödjare inom enheten Omsorg om Funktionsnedsatta.

När det gäller hemmaboende ungdomar under 18 år samt ungdomar som tidigare varit placerade utförs viss handläggning av Barn- och Familjeenheten.

Rutiner för detta finns i respektive verksamhet.

8. Barnperspektivet

Barnperspektivet ska alltid beaktas i ärenden om bistånd enligt SoL. Det innebär att socialtjänsten ska värdera vilka följder olika beslut får för barnet, utan att för den sakens skull ta över föräldrarnas ansvar. Det ska särskilt beaktas om det finns några speciella behov hos barnen och hur det i så fall påverkar boendesituationen och vardagen, exempelvis om det finns barn med funktionsnedsättning.

9. Den enskildes ansvar

Bistånd i form av boende kan bli aktuellt om det föreligger ett biståndsbehov och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, till exempel via annan huvudman eller av den enskilde själv. Den enskilde ska själv ta ansvar för sin egen livssituation.

Att söka och få ett eget boende är en process som kan ta lång tid, frånsett vid akuta situationer. När den enskilde vänder sig till socialtjänsten för att söka bistånd i form av boende kommer hen att behöva redogöra för vad hen själv har gjort för att lösa sin situation. Det som socialtjänsten i en utredning bland annat ställer frågor kring och förväntar sig att den enskilde själv har gjort är bland annat;

- Ställt sig i bostadskö hos kommunala bostadsbolag samt anmält sig som bostadssökande till privata hyresvärdar
- Sökt bostad via internet, anslag i affärer med mera
- Sökt boenden även utanför kommunen
- Undersökt alternativ till att bli godkänd som hyresgäst, till exempel undersökt möjligheten till privat borgensman
- Aktivt sökt bostäder på andrahandsmarknaden

Socialt kontrakt

Lagrum SoL	Version 1	Riktlinje för Vuxen och Försörjningsstöd	
Ansvarig för dokumentet Verksamhetschef IFO		Fastställd av Socialnämnd	Fastställt 180502
Nästa revidering senast 200531		Diariennr 2018/43-750	
Plats Insidan: Arbetsmarknad/ Ekonomiskt bistånd			

Riktlinje för handläggning av bistånd i form av socialt kontrakt

Socialt kontrakt

Riktlinje för Vuxen och Försörjningsstöd

Nästa revidering senast 2020-05-31 Fastställd 2018-05-02

Antagen av socialnämnden 2018-05-02

Bakgrund

Socialt kontrakt är en insats främst för barnfamiljer som har stora svårigheter att få och behålla eget kontrakt och därmed riskerar att bli hemlösa. Denna insats är utifrån Barnkonventionen där barnperspektivet skall beaktas. Även individer som har en pågående insats från Socialförvaltningen som är att bedöma att särskilda skäl föreligger för att individen är i behov av ett socialt kontrakt kan vara aktuella.

Det skall dock alltid först uteslutas att den enskilde inte kan få ett boende med eget hyresavtal. Den enskilde skall uppmanas att själv söka boende via fastighetsägare och hyresvärdar.

Aktualisering

När en ansökan om socialt kontrakt inkommer aktualiseras ärendet i Procapita (se separat lathund för Procapita). Bedömning görs om skälig levnadsnivå uppnås i det boende den enskilde har vid ansökningstillfället.

Utredning

Utredning dokumenteras i Procapita i utredning benämnd Boendeutredning.

Inventering görs av faktorer som gjort att tidigare boenden misslyckats, t.ex. hyresskulder, störningar samt hur dessa sett ut, vad de har berott på, hur arbetet ser ut för att dessa problem skall elimineras etc. Inventering görs av även faktorer som bidrar till att förhindra att problem uppstår igen, t.ex. ändrad situation, genomgången behandling, pågående insatser.

Hyresvärdarna och deras skäl för att inte ta emot den enskilde som hyresgäst skall redovisas och utgör en del i underlaget för utredningen.

Utredningsmall, se bilaga.

Beslutsfattare

Ärendet och utredningen görs av aktuell handläggare. Beslut att bevilja eller avslå socialt kontrakt fattas av 1:e socialsekreterare.

Villkor

Socialt kontrakt villkoras med insatsen "God man" eller egna medel om socialsekreteraren gör bedömning att sådant behov finns. I första hand ska då ansökan om "God man" ställas till Överförmyndaren och i andra hand ett "egna medelkonto". Vid god man skall kopia på registerutdrag om ställföreträderskap lämnas och ID-handling skall uppvisas.

Villkor för att få socialt kontrakt är att man tar emot regelbundna inbokade besök genom en insats eller av socialnämndens representant för tillsyn av bostaden.

Socialt kontrakt

Riktlinje för Vuxen och Försörjningsstöd

Nästa revidering senast 2020-05-31 Fastställd 2018-05-02

Kontrakt

Hyreskontrakt upprättas i två exemplar mellan socialnämnden och hyresvärden. Antal mottagna nycklar noteras. Det sociala kontraktet upprättas i två exemplar där såväl den enskilde som socialsekreterare och verksamhetschef undertecknar båda. Den enskilde tilldelas ett exemplar. Upprättade kontrakt lämnas till assistent på administrativa enheten som sätter in dem i pärm, vilken förvaras hos assistenten.

Kontrakt skall skrivas på max ett år i taget och omprövas enligt gällande regler.

Besiktning

Besiktning av bostaden skall alltid genomföras vid in- och utflyttning. Besiktning genomförs av representant för hyresvärden samt för socialsekreteraren.

Inflyttningsbesiktning är av vikt och skall dokumenteras, då den enskilde annars riskerar att bli ansvarig för slitage/skador som tidigare hyresgäst orsakat. Den enskilde skall ta del av besiktningsprotokollet i samband med inflyttningen. Besiktningsprotokollet skall förvaras tillsammans med hyreskontraktet i boendepärmen på socialtjänsten.

Nycklar

Vid boende med socialt kontrakt har socialtjänsten rätt att gå in med nyckel i de fall det finns anledning att befara att det föreligger fara för person eller egendom. Socialtjänsten behåller en av nycklarna som förvaras märkt i socialtjänstens låsta nyckelskåp. Resterande nycklar kvitteras ut i samband med att kontrakt skrivs, alternativt när den enskilde får tillträde till bostaden. Antal utlämnade nycklar skall noteras i kontraktet och på nyckelkvittensen.

Om samtliga nycklar inte återlämnas vid avflyttning, skall byte av lås debiteras den enskilde. Om den enskilde inte fullgör sin betalningsplikt inträder socialnämndens betalningsansvar i egenskap av hyresgäst. För lås byte kontaktas hyresvärd.

Hemförsäkring

Hemförsäkring skall vara tecknad samma dag som inflyttning sker.

Information lämnas vid avtalsskrivningen av socialsekreteraren. Om den enskilde är aktuell för försörjningsstöd lämnas information om att kostnaden är att betrakta som en godtagbar utgift.

Hyresdebitering

Hyresavier skall ställas direkt till Socialförvaltningen som betalar hyran avseende förstahandskontraktet. Assistenten lämnar sedan en faktura avseende andrahandskontraktet antingen till den som ansvarar för egna medel kontot eller till den enskilde direkt.

Assistent skall begära in restlängd från ekonomiavdelningen för att kontrollera att samtliga hyror betalas i rätt tid.

Socialt kontrakt

Riktlinje för Vuxen och Försörjningsstöd

Nästa revidering senast 2020-05-31 Fastställd 2018-05-02

Uppföljning av kontrakt

Kontrakten följs upp vid behov, minst var 6:e månad. Uppföljningen dokumenteras i Procapita. Boka ett hembesök med den enskilde. Innan hembesöket skall socialsekreteraren undersöka om kontraktet behöver förlängas. På hembesöket skall boendet, aktuell situation samt om den enskilde fortsatt har behov av socialt kontrakt följas upp. Vad har den enskilde gjort för att lösa sin bostadssituation? Om socialsekreteraren bedömer att den enskilde har förmåga att ta över förstahandskontraktet skall denne ta kontakt med hyresvärden gällande detta.

Klagomål på hyresgäst

Assistent tar emot inkomna klagomål, vilka antecknas på blanketten "Socialt kontrakt". Därefter tar aktuell handläggare över och handlägger klagomålet, dokumenterar i Procapita och på blanketten, vilken sedan lämnas tillbaka till assistent. Assistent skickar informationen till den klagande. Kopia på blanketten sätts av assistenten in i boendepärmen vid den enskildes kontrakt.

Uppsägning av kontrakt

Uppsägning skall undertecknas på det sociala kontraktet innan utflyttningsdatum. Uppsägningen lämnas till verksamhetschef för underskrift.

Även socialnämndens kontrakt med hyresvärden skall sägas upp, vilket görs på kontraktet. Detta görs av verksamhetschef och skickas därefter av assistent till hyresvärden. När bekräftelse inkommit sätter assistent in denna i pärm benämnd Uppsagda lägenheter.

Vid flytt

Socialsekreteraren beställer besiktning av bostaden och tillser efter flytt att samtliga nycklar returneras av den enskilde. Assistent lämnar nycklar till hyresvärd mot kvittenskvitto.

Den enskilde ansvarar för att bostaden är flyttstädad senast på utflyttningsdagen. Om bostaden vid besiktningen anses vara otillräckligt städad och det inte åtgärdas av den enskilde, kan socialnämnden låta städbolag utföra flyttstädning. Kostnaden debiteras den enskilde. Om den enskilde inte fullgör sin betalningsplikt inträder socialnämndens betalningsansvar i egenskap av hyresgäst.

Målsättning

Målet för den enskilde som beviljats socialt kontrakt är att denne skall kunna klara ett eget boende och så småningom få eget kontrakt på den öppna bostadsmarknaden.

Det sociala kontraktet skall tidsbegränsas och därefter, om möjligt, övergå till den enskilde.

§ 63

Information från äldreomsorgen hemtjänst samt kommunal primärvård (KPV), 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att tacka för informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef för ÄO och KPV ger följande information;

- Att en tillfällig organisationsförändring sker i norr.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Utökning av hemtjänstens bilpark 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

Att utöka fordonsparken med 2 fordon för Hemtjänsten i Norr

Att säkerställa kravställningen inför upphandling av fordon.

Ärendebeskrivning

Verksamheten har under den senaste perioden haft ett ökat vårdbehov, större geografiska upptagningsområden och utvidgade arbetstider. Detta har lett till att nuvarande fordonspark inte längre är tillräcklig för att säkerställa ett effektivt, tryggt och patientsäkert genomförande av hemtjänstinsatser. Både drift, arbetsmiljö och planering påverkas negativt av den nuvarande fordonsbristen. Från maj till september ökar verksamheten ytterligare i och med visstidarna.

Behov

Utökning av fordonsparken i norra området som idag långtidshyr bil från bilpoolen. Inköp/leasing av 2 ytterligare fordon för att säkerställa tillräcklig tillgång och minska sårbarheten i planeringen.

Utbyte av fordon i mellersta området: Byte av 5 elbilar till 5 dieseldrivna fordon, anpassade för verksamhetens faktiska körmönster och geografiska förutsättningar. Kravställning för framtida fordon Säkerställa att kommande fordon uppfyller kraven från verksamhetens behov

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Utökning av hemtjänstens bilpark 2026.

Bedömning

Den sammanlagda bedömningen är att nuvarande fordonspark inte är dimensionerad för verksamhetens behov. Bristerna påverkar:

- Patientsäkerhet, då insatser försenas eller planeras om
- Arbetsmiljö, genom stress, tidsbrist och ökade trafikrisker.
- Verksamhetens effektivitet, då personalresurser går åt till fordonshantering i stället för vårdarbete.
- Ekonomi, genom ökade tidsförluster, milersättning för privata bilar och ineffektiv logistik.

--	--	--	--	--

- En utökning av fordonsflottan är därför nödvändig för att upprätthålla kvalitet, tillgänglighet och en säker arbetsmiljö.

Verksamhetsområdet rapporterar betydande brister i fordonstillgänglighet som påverkar möjligheten att bedriva verksamheten på ett effektivt och kvalitetssäkert sätt.

De utökade arbetstimarna har skapat ett direkt behov av fler bilar, då dag- och kvällspersonal inte hinner dela fordon utan att insatser försenas och planeringen påverkas. Fordonsbristen förvärras av att 1–2 bilar dagligen står på verkstad på grund av service, garantifel, viltolyckor, däckbyten och tvätt. I vissa fall behöver personal åka till Kalmar för att lämna och hämta fordon, vilket medför ytterligare tidsförluster och ineffektivitet.

Elbilarna uppvisar stora begränsningar, framför allt vintertid då batterikapaciteten sjunker kraftigt i kyla. Trots 12 timmars laddning kan vissa fordon starta med mycket låg nivå och förbruka upp till 45 % av sin laddning direkt vid uppstart, vilket gör dem obrukbara i hemtjänstens dagliga drift. Även under övriga året saknar vissa elbilsmodeller tillräcklig räckvidd för ett helt arbetspass, eftersom de förbrukar en stor del av energin direkt vid start.

Under sommarmånaderna ökar behovet ytterligare på grund av visstidare. Därtill förekommer fastkörningar vintertid i områden där fordonen saknar fyrhjulsdraft. Brist på extraljus på flera fordon påverkar också arbetsmiljön och trafiksäkerheten negativt, särskilt under mörka årstider.

Konsekvensanalys

Två nya bilar i norr ger en kostnadsökning om **280 tkr** per år

Byta ut 5 elbilar mot 5 dieseldrivna bilar ger en kostnadsökning om **640 tkr** per år inkl. leasing, skatt samt drivmedel

Kostnaderna bedöms delvis kunna kompenseras genom:

- Minskad personaltidsförlust
- Minskad användning av privata fordon och milersättning
- Bättre fordonstillgänglighet och effektivare hembesök

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Ekonomiavdelningen

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till Socialnämnden

Tjänsteskrivelse – Utökning av hemtjänstens bilpark 2026

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

Att utöka fordonsparken med 2 fordon för Hemtjänsten i Norr

Att säkerställa kravställningen inför upphandling av fordon.

Ärendebeskrivning

Verksamheten har under den senaste perioden haft ett ökat vårdbehov, större geografiska upptagningsområden och utvidgade arbetstider. Detta har lett till att nuvarande fordonspark inte längre är tillräcklig för att säkerställa ett effektivt, tryggt och patientsäkert genomförande av hemtjänstinsatser. Både drift, arbetsmiljö och planering påverkas negativt av den nuvarande fordonsbristen. Från maj till september ökar verksamheten ytterligare i och med visstidarna.

Behov

Utökning av fordonsparken i norra området som idag långtidshyr bil från bilpoolen. Inköp/leasing av 2 ytterligare fordon för att säkerställa tillräcklig tillgång och minska sårbarheten i planeringen.

Utbyte av fordon i mellersta området: Byte av 5 elbilar till 5 dieseldrivna fordon, anpassade för verksamhetens faktiska körmönster och geografiska förutsättningar. Kravställning för framtida fordon. Säkerställa att kommande fordon uppfyller kraven från verksamhetens behov

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Utökning av hemtjänstens bilpark 2026.

Bedömning

Den sammanlagda bedömningen är att nuvarande fordonspark inte är dimensionerad för verksamhetens behov. Bristerna påverkar:

- Patientsäkerhet, då insatser försenas eller planeras om
- Arbetsmiljö, genom stress, tidsbrist och ökade trafikrisker.
- Verksamhetens effektivitet, då personalresurser går åt till fordonshantering i stället för vårdarbete.
- Ekonomi, genom ökade tidsförluster, milersättning för privata bilar och ineffektiv logistik.

- En utökning av fordonsflottan är därför nödvändig för att upprätthålla kvalitet, tillgänglighet och en säker arbetsmiljö.

Verksamhetsområdet rapporterar betydande brister i fordonstillgänglighet som påverkar möjligheten att bedriva verksamheten på ett effektivt och kvalitetssäkert sätt.

De utökade arbetstimmarna har skapat ett direkt behov av fler bilar, då dag- och kvällspersonal inte hinner dela fordon utan att insatser försenas och planeringen påverkas. Fordonsbristen förvärras av att 1–2 bilar dagligen står på verkstad på grund av service, garantifel, viltolyckor, däckbyten och tvätt. I vissa fall behöver personal åka till Kalmar för att lämna och hämta fordon, vilket medför ytterligare tidsförluster och ineffektivitet.

Elbilarna uppvisar stora begränsningar, framför allt vintertid då batterikapaciteten sjunker kraftigt i kyla. Trots 12 timmars laddning kan vissa fordon starta med mycket låg nivå och förbruka upp till 45 % av sin laddning direkt vid uppstart, vilket gör dem obrukbara i hemtjänstens dagliga drift. Även under övriga året saknar vissa elbilsmodeller tillräcklig räckvidd för ett helt arbetspass, eftersom de förbrukar en stor del av energin direkt vid start.

Under sommarmånaderna ökar behovet ytterligare på grund av visstidare. Därtill förekommer fastkörningar vintertid i områden där fordonen saknar fyrhjulsdraft. Brist på extraljus på flera fordon påverkar också arbetsmiljön och trafiksäkerheten negativt, särskilt under mörka årstider.

Konsekvensanalys

Två nya bilar i norr ger en kostnadsökning om **280 tkr** per år

Byta ut 5 elbilar mot 5 dieseldrivna bilar ger en kostnadsökning om **640 tkr** per år inkl. leasing, skatt samt drivmedel

Kostnaderna bedöms delvis kunna kompenseras genom:

- Minskad personaltidsförlust
- Minskad användning av privata fordon och milersättning
- Bättre fordonstillgänglighet och effektivare hembesök

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Ekonomiavdelningen

Maria Svanborg
Verksamhetschef ÄO

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete samt - KIA 2025.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

Att godkänna informationen och skicka den vidare till socialnämnden

Ärendebeskrivning

Arbetsmiljöarbetet inom verksamhetsområdet under 2025 visar på ett stort engagemang och kontinuerlig dialog kring både fysiska och organisatoriska utmaningar. Flera enheter har identifierat konkreta behov av förbättringar kopplade till fastighetsskötsel, säkerhet, arbetsbelastning och intern kommunikation. Samtidigt finns positiva trender i form av ökad facklig närvaro, pågående rutinarbete och förbättrade personalutrymmen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Sammanställning av 2025 års systematisk arbetsmiljöarbete – Årlig uppföljning

Bedömning

Arbetsmiljöarbetet under 2025 har varit aktivt och behovsfokuserat, men verksamheten står inför flera strukturella utmaningar. De mest angelägna åtgärdsområdena är:

- Fastighetsunderhåll och säkerhet – flera brister behöver snabb åtgärd för att minska fysisk risk.
- Tydligare struktur i arbetsmiljöarbetet och verksamhetsstyrning – gemensam linje saknas och mål behöver förtydligas.
- Arbetsbelastning och bemanning – både personal och chefer är hårt belastade, vilket riskerar kvalitet och arbetsmiljö.
- Samordnade rutiner för brandskydd, snöröjning och säkerhet – särskilt viktigt i gemensamma lokaler.
- Fördjupat dialog- och förbättringsarbete – tydlig positiv trend men behöver fortsätta stärkas.

Konsekvensanalys

Om arbetsmiljöbristerna inte åtgärdas riskerar verksamheten ökade arbetsskador, högre sjukfrånvaro, kvalitetsproblem som påverkar brukarnas trygghet, svårigheter att behålla och rekrytera personal, större stress hos både medarbetare och chefer samt möjliga rättsliga

--	--	--	--	--

konsekvenser. Genom att genomföra nödvändiga åtgärder kan verksamheten istället skapa en tryggare arbetsmiljö, höja kvaliteten, stärka arbetsgruppernas stabilitet, förbättra arbetsgivarvarumärket, stärka ledarskapet och samtidigt minska kostnaderna på sikt genom förebyggande arbete.

Dagens sammanträde

Jens Odevall, Tf. socialchef redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse – Sammanställning av 2025 års systematisk arbetsmiljöarbete – Årlig uppföljning

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

Att godkänna informationen och skicka den vidare till Socialnämnden

Ärendebeskrivning

Arbetsmiljöarbetet inom verksamhetsområdet under 2025 visar på ett stort engagemang och kontinuerlig dialog kring både fysiska och organisatoriska utmaningar. Flera enheter har identifierat konkreta behov av förbättringar kopplade till fastighetsskötsel, säkerhet, arbetsbelastning och intern kommunikation. Samtidigt finns positiva trender i form av ökad facklig närvaro, pågående rutinarbete och förbättrade personalutrymmen.

Beslutsunderlag

Sammanställning av 2025 års systematisk arbetsmiljöarbete – Årlig uppföljning

Bedömning

Arbetsmiljöarbetet under 2025 har varit aktivt och behovsfokuserat, men verksamheten står inför flera strukturella utmaningar. De mest angelägna åtgärdsområdena är:

- Fastighetsunderhåll och säkerhet – flera brister behöver snabb åtgärd för att minska fysisk risk.
- Tydligare struktur i arbetsmiljöarbetet och verksamhetsstyrning – gemensam linje saknas och mål behöver förtydligas.
- Arbetsbelastning och bemanning – både personal och chefer är hårt belastade, vilket riskerar kvalitet och arbetsmiljö.
- Samordnade rutiner för brandskydd, snöröjning och säkerhet – särskilt viktigt i gemensamma lokaler.
- Fördjupat dialog- och förbättringsarbete – tydlig positiv trend men behöver fortsätta stärkas.

Konsekvensanalys

Om arbetsmiljöbristerna inte åtgärdas riskerar verksamheten ökade arbetsskador, högre sjukfrånvaro, kvalitetsproblem som påverkar brukarnas trygghet, svårigheter att behålla och rekrytera personal, större stress hos både medarbetare och chefer samt möjliga rättsliga konsekvenser. Genom att genomföra nödvändiga åtgärder kan verksamheten istället skapa en tryggare arbetsmiljö, höja kvaliteten, stärka arbetsgruppernas stabilitet, förbättra

arbetsgivarvarumärket, stärka ledarskapet och samtidigt minska kostnaderna på sikt genom förebyggande arbete.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Chefens namn.

Chefens titel.

Gäller för anställda inom Borgholms kommunkoncern

Årlig uppföljning – Åtgärdsplan

Arbetsgivaren skall årligen göra en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (AFS 2023:1 §14). Uppföljningen sammanfattas i denna åtgärdsplan och ingår som en del i verksamhetens budgetplan och årsrapport. Årlig uppföljning rapporteras till Fosam (Förvaltningsvis samverkansgrupp) och en sammanställning från förvaltningen rapporteras till Cesam (Central samverkansgrupp).

Verksamhetsområde/motsvarande: Socialförvaltningen

Arbetsplats: HTJ,VOBO, KPV, IFO, OFN

Datum: 260305

På vilket sätt har underlaget till årliga åtgärdsplanen tagits fram;

Sammanställning av enheternas skyddsrondsprotokoll

På vilket sätt har arbetsmiljökartläggning genomförts;

LOSAM
Arbetsplatsträffar
Medarbetarsamtal
Skyddsronde
Pulsmätning

Problem/Brister	VAD skall göras	VEM ansvarar för åtgärden	NÄR ska det vara klart	Beräknad kostnad
Eckbacka källare: <ul style="list-style-type: none"> • Ojämnt/sprucket golv mellan Eckbacka och OFN DV. Har ökat mer och mer • Dålig ventilation i källaren/omklädningsrum • Våtrumstapet börjar släppa i fogarna i omklädningsrummen 	<p>Jämna till golvet</p> <p>Se över ventilation- nytt ventilationssystem 2026?</p> <p>Se över våtrumstapet</p>	Fastighet		
Otillräcklig belysning på parkeringen vid Eckbacka	Öka ljusstyrka på belysning - fler belysnings-armaturer. Se över träden – skymmer belysning	Fastighet		
Brandskyddet/återsamling: Fel placering av återsamlingsplats. Otydliga rutiner över lag då flera verksamheter är i samma hus.	Tydliggöra rutiner kring SBA Enhetliga rutiner skapas tillsammans med en (av förvaltningen önskad) Brandskyddsansvarig i kommunen	Fastighet Brandskyddsansvarig EC/VC		
Sekretess – Lyhörda kontor	Ljudisolering – Tätning kring dörrar?	Fastighet VC		
Snöskottning och halkbekämpning utanför: <ul style="list-style-type: none"> • Eckbacka • Åkerbohemmet • Träffpunkter • Rastlokaler Löt • Rastlokal Runsten • Klockaregården 	Se över snöröjning och halkbekämpning	Gata/Park VC		
Eckbacka: Hål i altangolv utanför hemtjänstens/KPV	Reparation av altangolv	Fastighet		

matsal (mellan hemtjänsten och Ekbacka 4)				
Hög arbetsbelastning	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad grundbemanning för att täcka ev. frånvaro • Chefoskop 	Enhetschef HR/Verksamhetschef	Pågår	
Hot och Våld	<ul style="list-style-type: none"> • Larm köps in till nattarbetare samt vid bebov • Rutiner skapas 	Verksamhetschef		
Nivåskillnad i asfalt vid garageport vid Ääerbohemmet - olycksfallsrisk	Åtgärda nivåskillnad eller markera tydligt	Fastighet		
Halkrisk	Golvmattor har släppt i på vissa ställen på Ekbacka	Fastighet		
Verksamhetens el-cyklar förvaras i soprum, Höken	Bygg cykelskjul utomhus	Fastighet och socialchef	Bedöms av fastighetsavd	
Dålig belysning på baksidan av Höken, svårt att uppmärksamma situationen utanför innan tjänsteperson går ut.	Förvaltningssek. Kontaktar fastighetsavdelningen för förslag på lösning av belysning.	Verksamhetschef IFO	Feb 2026	Inväntar konstnadsberäkning från fastighet.
Hot och våld	Rutiner uppdateras och fler personlarm köps in	Verksamhetschef IFO	Jan 2026	
Hög arbetsbelastning inom flera enheter där vakanta tjänster inte har tillsats under längre perioder.	Tillsättning av vakanta tjänster	Enhetschef	Feb 2026	
Hög arbetsbelastning för enhetschefer	Chefoskop Ökat stöd av VC	HR	2026	
Otydliga mål för verksamhet och enhet	Förslag att förändra styrkort. Skapa/förtydliga IFO plan /VP	Socialchef/politik Verksamhetschef IFO	2027 Juni 2026	
Delaktighet - möjlighet för	Öka delaktighet i ex. arbetsgrupper som arbetar	Socialchef och	2026	

medarbetare att påverka beslut och förändring i verksamheten.	med utvecklingsfrågor Tydliga arbetsprocesser och tydliga kommunikationsplaner	verksamhetschefer		
Gruppbostad Åkerhagsvägen Brister i fastighet	När verksamheten påtalar brister till Borgholms hem tar det mycket lång tid innan de får återkoppling på inskickat ärende. Ibland görs åtgärder och ibland inte och återkoppling till verksamheten förklarar inte varför saker inte åtgärdas. Verksamheten efterfrågar bättre och löpande dialog med fastighetsägare/fastighetsskötare för att få insatser som uppkommer åtgärdade.	Enhetschef och Borgholms hem	Frågan om struktur för dialog och åtgärder är ställd av enhetschef till Borgholms hem men de kan inte kunnat möta upp behovet än.	
Boendestöd Personalutrymmen	Personalgruppen har bytt kontor under året och de är nöjda med de nya personalutrymmena på Ekbacka.	Enhetschef	Klart	63000. Kontorsinredning
Bostad med särskild service Gruppbostad Brister i samarbete Brister i rutinarbete Hälsofrämjande insatser Brister i lokaler	Synpunkter och förbättringsområden är inlämnat till enhetschef och verksamhetschef. Arbete pågår med att kartlägga åtgärder och implementera nya rutiner och metoder i arbetsgruppen. Ledning behöver också se över hälsosituationen i arbetsgruppen för att säkra att medarbetarna trivs på sin arbetsplats. Flertalet åtgärder framtagna efter Lex Sarah-utredning. Barnbostad, korttidsvistelse samt korttidstillsyn flyttar från nuvarande lokaler till nya under Q1 – 26.	Verksamhetschef och Enhetschef	Pågår	334 000 för inredning i nya lokaler
Fackliga representanter i verksamheten	Hela verksamhetsområdet har utökat med AO/SO på lokal nivå. Möjligheten finns nu till mer lokala dialoger på arbetsplatserna för att föra arbetsmiljöarbetet framåt.	Enhetschef	Pågår	
Löpande dialog	Arbetsmiljöarbetet lyfts ny kontinuerligt på APT, verksamhetsmöten och i medarbetarsamtal för att synliggöra behovet av arbetsmiljöinsatser och kunna fånga upp dem i ett tidigt skede.	Enhetschef		
Systematiskt arbetsmiljöarbete	Verksamheterna upplever inte att det finns en tydlig linje i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Behöver tas fram 2026.	HR-avdelningen	2026	
Chefsorganisation	Tillfällig chefsorganisation fick etableras under sommaren -25 vilket medfört större områden för 4	Verksamhetschef	2025-2026	

	chefer som får stöd av en bitr. enhetschef. Cheferna har signalerat att de större områdena medför risker i kvalitetsarbetet och en stressigare miljö för dem. Chefsorganisationen behöver ses över skyndsamt när ny verksamhetschef tillträder för att både säkra verksamheternas kvalitet och chefernas arbetsmiljö. Chefoskop			
Otydliga mål för verksamheterna	Skapa/förtydliga plan för OFN	Verksamhetschef	Juni 2026	

Förvaltningschef

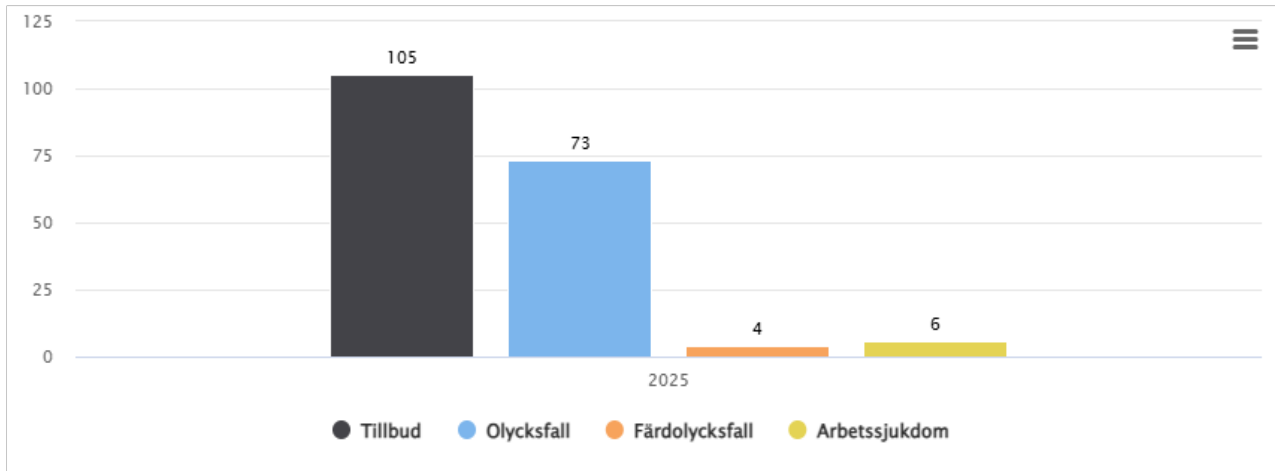
Årlig uppföljning 2025

Händelser, Borgholms kommun Socialförvaltningen, 2025-01-01 - 2025-12-31, Totalt: 188

Inställningar: Händelser som inträffat under perioden där rapportör/skadad person är egen personal/arbetsledd/entreprenör/övrig person. Händelser där vald enhet är händelseenhet/anställningsenhet. Underenheter inkluderade.

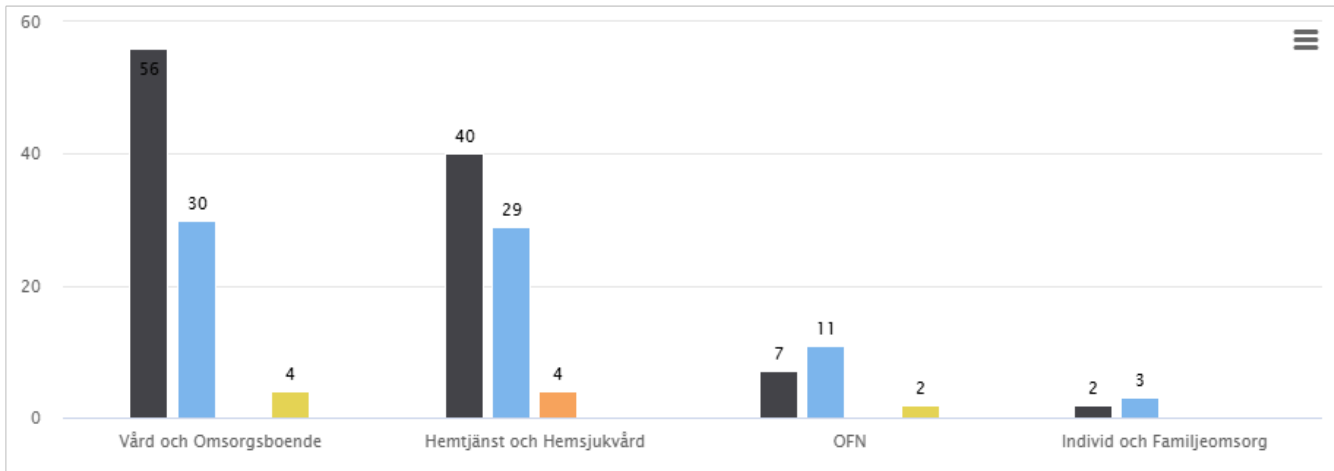
Händelsetyper: Olycksfall, Färdolycksfall, Arbetssjukdom, Tillbud

Händelsetyp / År

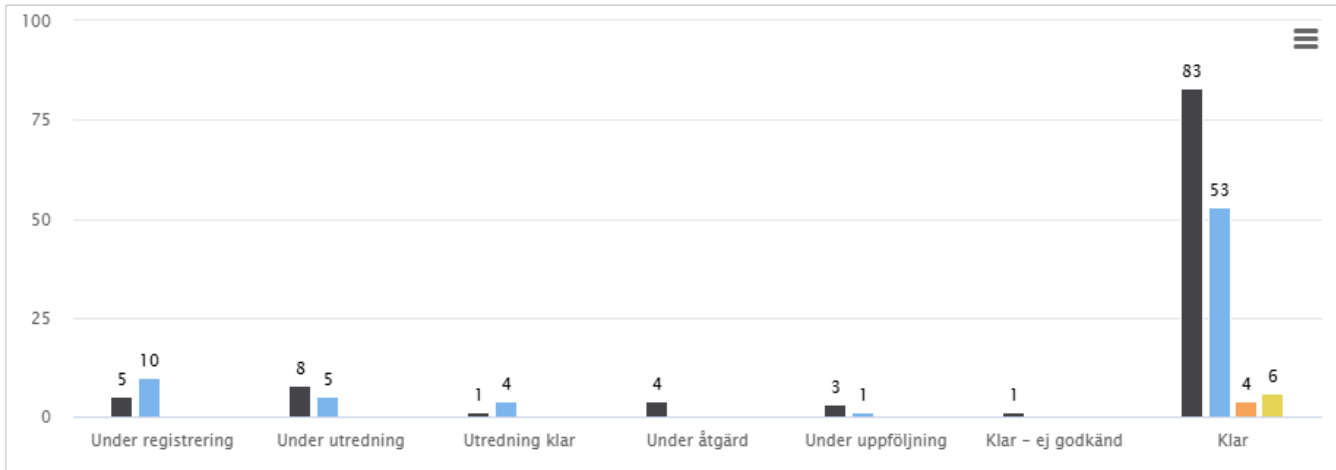
Anställningsenhet (summerad underenhet) / Händelsetyp

188 händelser. Alla 4 val av anställningsenhet (summerad underenhet) visas.

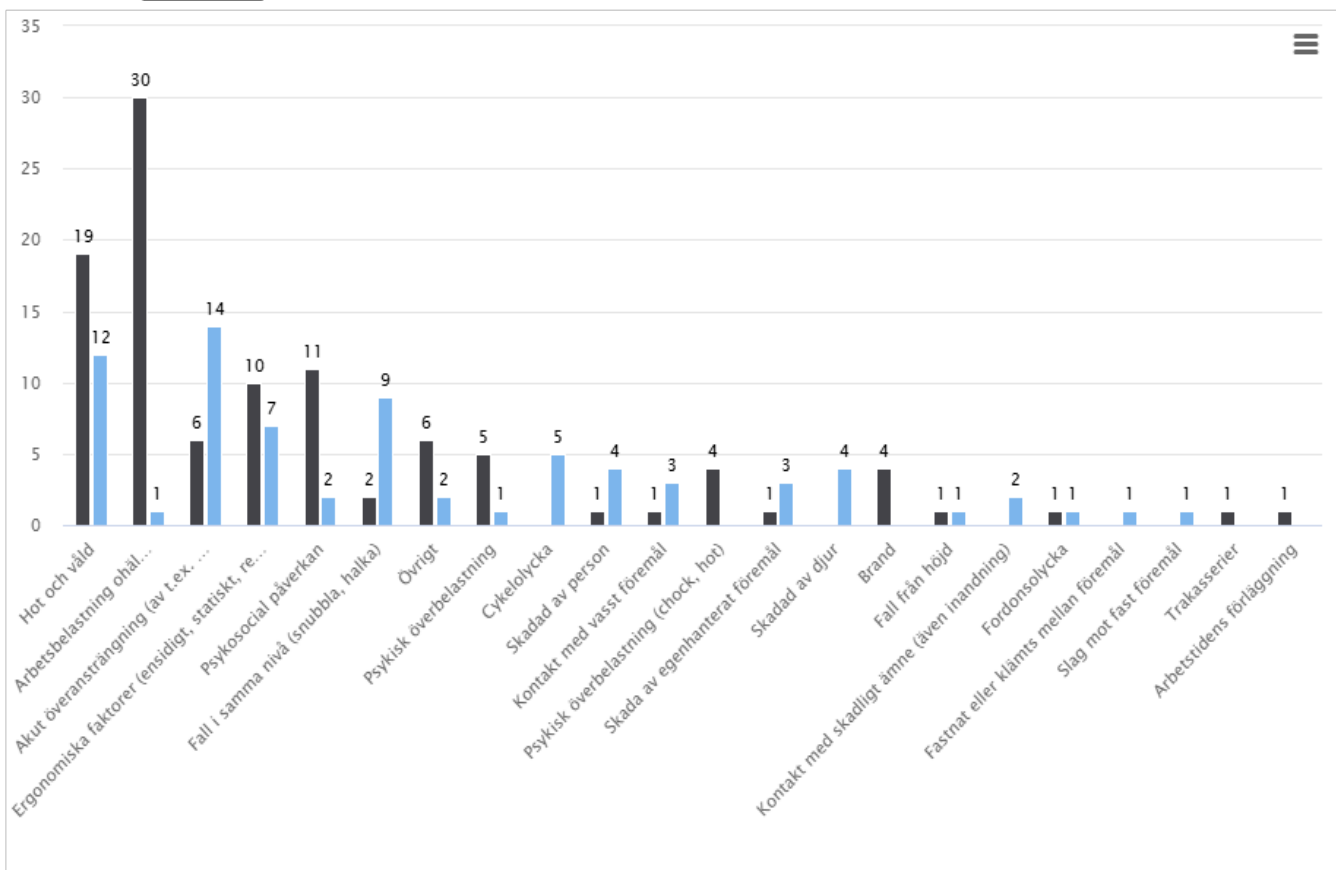
Status / Händelsetyp

188 händelser. Alla 7 val av status visas.

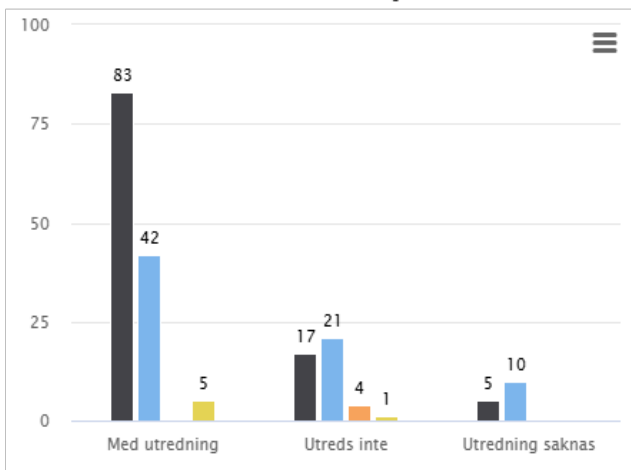
Skadeorsak/Risk / Händelsetyp

177 händelser. Saknas för 11. Alla 22 val av skadeorsak/risk visas.

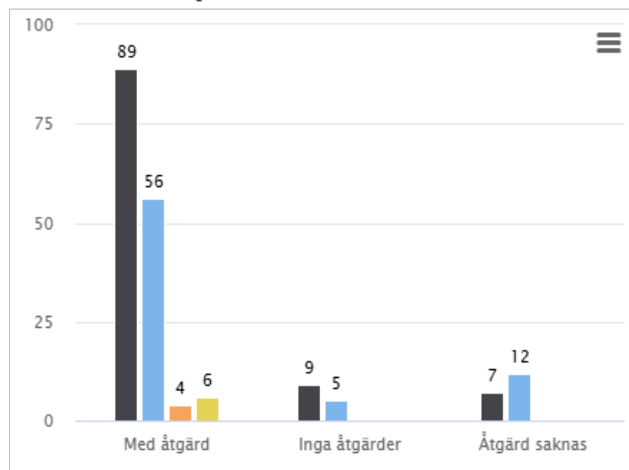
Med/utan utredning / Händelsetyp

188 händelser. Alla 3 val av med/utan utredning visas.

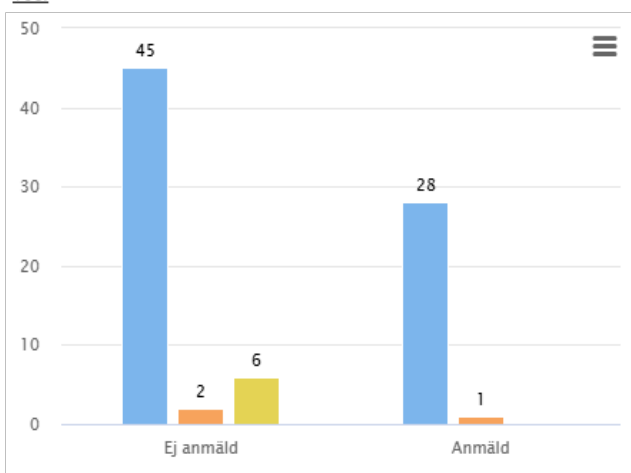
Med/utan åtgärd / Händelsetyp

155 händelser med åtgärd. Saknas för 33.

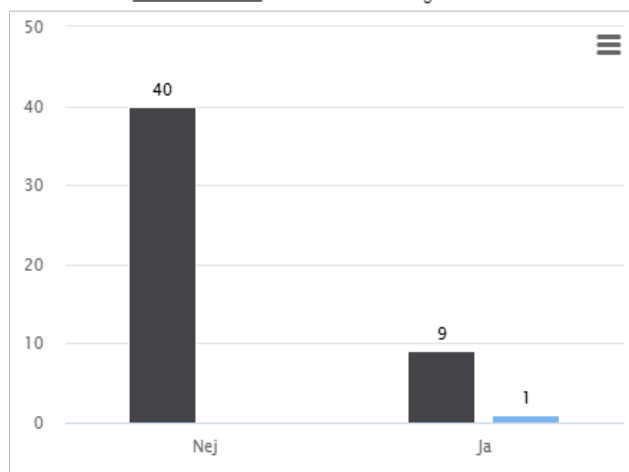
Anmälan FK / Händelsetyp

29 händelser med anmälan fk. 53 händelser utan anmälan fk. Saknas för 106.

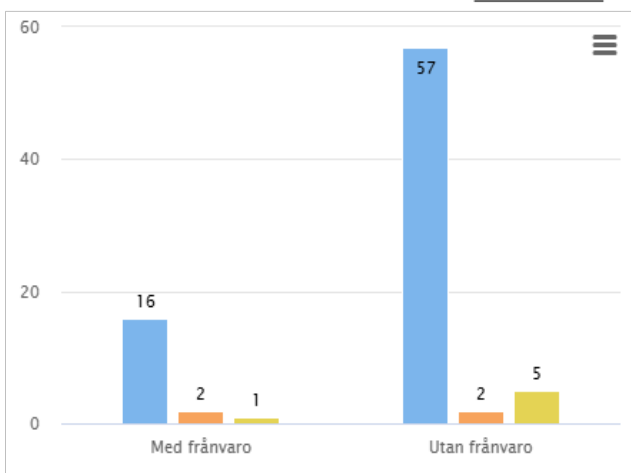
Allvarligt tillbud? / Händelsetyp

50 händelser. Saknas för 138. Alla 2 val av allvarligt tillbud? visas.

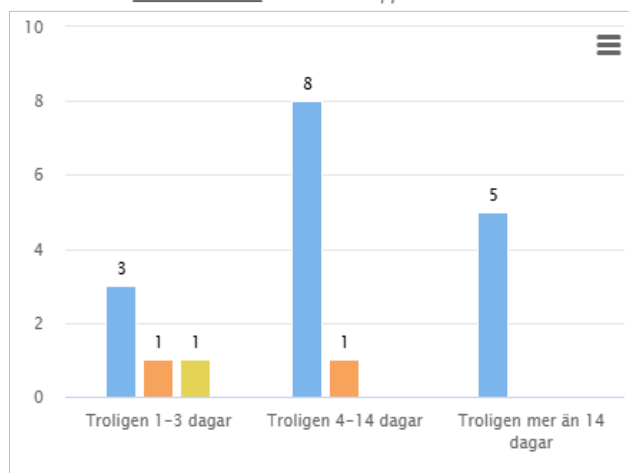
Frånvaro / Händelsetyp

19 händelser med frånvaro. 64 händelser utan frånvaro. Saknas för 105.

Uppsk. frånvaro / Händelsetyp

19 händelser. Saknas för 169. Alla 3 val av uppsk. frånvaro visas.

§ 67

Information från omsorgen om funktionsnedsatta (OFN), 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att tacka för informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Malin Bergman, verksamhetschef för OFN ger följande information;

- Annonser för stödassistent är ute.
- Inkommit begäran om yttrande från IVO, gällande ej verkställt beslut, servicebostad.
- Det görs en tillfällig chefsändring på Guntorp.
- Daglig verksamhet har påbörjat ett samarbete med Himmelsberga.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Utökning av omsorgen av funktionsnedsattas bilpark 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att utöka fordonsparken med 1 fordon för förändrat behov på barnverksamheten (korttidsvistelse och bostad med särskild service)

Ärendebeskrivning

Insatserna bostad med särskild service för barn och ungdomar samt korttidsvistelse utgår från bestämmelser i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Verksamheterna ska enligt lag tillförsäkra barnen goda levnadsvillkor och främja jämlikhet i levnadsvillkor samt full delaktighet i samhällslivet.

I detta ansvar ingår att barnen ges reella möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid samt att delta i kulturella och sociala aktiviteter, i likhet med andra barn. Verksamheten ska inte enbart tillgodose grundläggande omsorgsbehov, utan även aktivt verka för att barnen får tillgång till aktiviteter utanför boendet, såsom fritidsaktiviteter, föreningsliv och kulturutbud.

Vidare är Barnkonventionen, som är svensk lag, vägledande. Den slår fast barns rätt till vila, fritid, lek samt deltagande i det kulturella och konstnärliga livet. Detta innebär att verksamheten har ett ansvar att undanröja hinder som begränsar barnens möjligheter att ta del av dessa rättigheter.

För att kunna leva upp till dessa krav behöver verksamheten säkerställa praktiska förutsättningar för deltagande. Barnens funktionsnedsättningar, behov av stöd samt brister i tillgängliga transportlösningar innebär att deltagande i aktiviteter utanför verksamheten ofta förutsätter tillgång till anpassade och flexibla transportmedel.

I dagsläget är tillgången till sådana transportlösningar begränsad, vilket försvårar möjligheten att fullt ut verkställa verksamhetens uppdrag.

Behov

Utökning av fordonsparken för boendet på Björkviken då det efter sommaren kommer tillkomma behov av transport för omsorgs-, fritids- och kulturella aktiviteter.

Verksamheten behöver frekvent kunna ta sig till och från Kalmar utifrån de individuella behov hos brukarna som finns i dagsläget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Utökning av omsorgen av funktionsnedsattas bilpark 2026.

--	--	--	--	--

Bedömning

Den sammanlagda bedömningen är att nuvarande fordonspark inte är dimensionerad för verksamhetens behov.

Elbilarna som finns i aktuella upphandlingar bedöms inte vara ett alternativ. Detta med anledning av att de trots 12 timmars laddning kan vissa fordon starta med mycket låg nivå och förbruka upp till 45 % av sin laddning direkt vid uppstart, vilket gör dem obrukbara utifrån verksamhetens behov då längre resor kommer krävas. Däremot kan elbil vara aktuellt om annan modell upphandlas som har bättre batterikapacitet samt en räckvidd på minst 50 km per laddning.

Konsekvensanalys

En ny diesel/HVO bil ger en kostnadsökning om ca 112 tkr per år inkl. leasing, skatt samt drivmedel.

En ny elbil ger en kostnadsökning om ca 88 tkr per år inkl. leasing och skatt.

Om beslut fattas att inte utöka barnverksamhetens fordonspark bedöms följande konsekvenser uppstå:

- **Livskvalitet:** Insatser riskerar att försenas, omplaneras eller helt utebli, vilket negativt påverkar barnens rätt till delaktighet i samhällslivet samt till fritids- och kulturaktiviteter.
- **Arbetsmiljö:** Ökad stress, tidsbrist samt potentiellt ökade trafikrisker för personalen.
- **Verksamhetens effektivitet:** Personalresurser behöver i större utsträckning läggas på planering och hantering av transporter i stället för på omsorg och stöd till barnen.
- **Ekonomi:** Indirekta kostnader uppstår genom tidsförluster och ineffektiv logistik.

Vidare påverkar ett uteblivet beslut även kommunens gemensamma bilpool. Barnverksamheten är i dagsläget beroende av att boka fordon under längre sammanhängande perioder, vilket begränsar övriga verksamheter och medarbetares tillgång till poolbilar.

Dagens sammanträde

Malin Bergman, verksamhetschef OFN redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Ekonomiavdelningen

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till Socialnämnden

Tjänsteskrivelse – Utökning av omsorgen av funktionsnedsattas bilpark 2026

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta:

Att utöka fordonsparken med 1 fordon för förändrat behov på barnverksamheten (korttidsvistelse och bostad med särskild service)

Ärendebeskrivning

Insatserna bostad med särskild service för barn och ungdomar samt korttidsvistelse utgår från bestämmelser i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Verksamheterna ska enligt lag tillförsäkra barnen goda levnadsvillkor och främja jämlikhet i levnadsvillkor samt full delaktighet i samhällslivet.

I detta ansvar ingår att barnen ges reella möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid samt att delta i kulturella och sociala aktiviteter, i likhet med andra barn. Verksamheten ska inte enbart tillgodose grundläggande omsorgsbehov, utan även aktivt verka för att barnen får tillgång till aktiviteter utanför boendet, såsom fritidsaktiviteter, föreningsliv och kulturutbud.

Vidare är Barnkonventionen, som är svensk lag, vägledande. Den slår fast barns rätt till vila, fritid, lek samt deltagande i det kulturella och konstnärliga livet. Detta innebär att verksamheten har ett ansvar att undanröja hinder som begränsar barnens möjligheter att ta del av dessa rättigheter.

För att kunna leva upp till dessa krav behöver verksamheten säkerställa praktiska förutsättningar för deltagande. Barnens funktionsnedsättningar, behov av stöd samt brister i tillgängliga transportlösningar innebär att deltagande i aktiviteter utanför verksamheten ofta förutsätter tillgång till anpassade och flexibla transportmedel.

I dagsläget är tillgången till sådana transportlösningar begränsad, vilket försvårar möjligheten att fullt ut verkställa verksamhetens uppdrag.

Behov

Utökning av fordonsparken för boendet på Björkviken då det efter sommaren kommer tillkomma behov av transport för omsorgs-, fritids- och kulturella aktiviteter.

Verksamheten behöver frekvent kunna ta sig till och från Kalmar utifrån de individuella behov hos brukarna som finns i dagsläget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Utökning av omsorgen av funktionsnedsattas bilpark 2026.

Bedömning

Den sammanlagda bedömningen är att nuvarande fordonspark inte är dimensionerad för verksamhetens behov.

Elbilarna som finns i aktuella upphandlingar bedöms inte vara ett alternativ. Detta med anledning av att de trots 12 timmars laddning kan vissa fordon starta med mycket låg nivå och förbruka upp till 45 % av sin laddning direkt vid uppstart, vilket gör dem obrukbara utifrån verksamhetens behov då längre resor kommer krävas. Däremot kan elbil vara aktuellt om annan modell upphandlas som har bättre batterikapacitet samt en räckvidd på minst 50 km per laddning.

Konsekvensanalys

En ny diesel/HVO bil ger en kostnadsökning om ca 112 tkr per år inkl. leasing, skatt samt drivmedel.

En ny elbil ger en kostnadsökning om ca 88 tkr per år inkl. leasing och skatt.

Om beslut fattas att inte utöka barnverksamhetens fordonspark bedöms följande konsekvenser uppstå:

- **Livskvalitet:** Insatser riskerar att försenas, omplaneras eller helt utebli, vilket negativt påverkar barnens rätt till delaktighet i samhällslivet samt till fritids- och kulturaktiviteter.
- **Arbetsmiljö:** Ökad stress, tidsbrist samt potentiellt ökade trafikrisker för personalen.
- **Verksamhetens effektivitet:** Personalresurser behöver i större utsträckning läggas på planering och hantering av transporter i stället för på omsorg och stöd till barnen.
- **Ekonomi:** Indirekta kostnader uppstår genom tidsförluster och ineffektiv logistik.
- Vidare påverkar ett uteblivet beslut även kommunens gemensamma bilpool. Barnverksamheten är i dagsläget beroende av att boka fordon under längre sammanhängande perioder, vilket begränsar övriga verksamheter och medarbetares tillgång till poolbilar.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Ekonomiavdelningen

Malin Bergman
Verksamhetschef OFN

§ 68

Information från äldreomsorgen, vård- och omsorgsboende, 2026

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att tacka för informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Katarina Nilsson Ederam, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende ger följande information;

- Att det är en ny chef på Åkerbohemmet.
- Mer personal till Åkerbohemmet behövs, annonser är ute.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Revidering av socialförvaltningens handlingsplan 2025–2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna socialförvaltningens reviderade handlingsplan 2025–2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

Ärendebeskrivning

Sveriges riksdag har tidigare beslutat om nationella mål och delmål för digitaliseringspolitiken, en komplettering av den nationella strategin Sveriges digitaliseringsstrategi 2025 - 2030, publicerades under 2025. Övergripande mål för Sveriges digitala omställning ska ge en ökad medborgarytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration.

På uppdrag av socialnämnden har en digitaliseringsstrategi för socialförvaltningen tagits fram under 2025. Strategin ska vara ett stöd för att kunna utveckla och bibehålla digitaliseringen inom socialtjänsten i Borgholms kommun. Strategin har sin utgångspunkt utifrån nationella strategier och styrdokument.

Genom digitalisering har socialförvaltningen möjlighet att skapa en effektivare, mer öppen och smartare förvaltning som stödjer innovation och ökar delaktigheten i samhället.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Reviderad handlingsplan 2025–2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

Dagens sammanträde

Jens Odevall, Tf. socialchef redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - revidering av socialförvaltningens handlingsplan 2025–2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna socialförvaltningens reviderad handlingsplan 2025-2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

att

Ärendebeskrivning

Sveriges riksdag har tidigare beslutat om nationella mål och delmål för digitaliseringspolitiken, en komplettering av den nationella strategin Sveriges digitaliseringsstrategi 2025 - 2030, publicerades under 2025. Övergripande mål för Sveriges digitala omställning ska ge en ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration.

På uppdrag av socialnämnden har en digitaliseringsstrategi för socialförvaltningen tagits fram under 2025. Strategin ska vara ett stöd för att kunna utveckla och bibehålla digitaliseringen inom socialtjänsten i Borgholms kommun. Strategin har sin utgångspunkt utifrån nationella strategier och styrdokument.

Genom digitalisering har socialförvaltningen möjlighet att skapa en effektivare, mer öppen och smartare förvaltning som stödjer innovation och ökar delaktigheten i samhället.

Beslutsunderlag

Reviderad handlingsplan 2025–2028 för implementering och införande av digitala arbetssätt och tjänster.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Handlingsplan för implementering och införande digitala arbetssätt och tjänster, rev 260324

Digitalt projekt/ system	2025	2026	2027	2028
SKR Handslaget, Socialförvaltningen deltar	SDK – nov/ dec Välfärdstekniska lösningar	Nya för Soc: GIF – nov/ dec Stand.Verksamhetssystem Välfärdstekniska lösningar	Nya för Soc: GIF Stand.Verksamhetssystem Välfärdstekniska lösningar	Nya för Soc: Stand.Verksamhetssystem
AI - mötesanteckningar - dokumentation,HSL	Omvärldsbevakning	Vidare bevakning, Pilot	Införande?	
Läkemedelautomater	Pilot – hemtjänst, start okt	- Uppföljning - förskrivning via KHS? - Öka införande hemtjänst, OFN	Breddinförande – rutin/ riktlinje VoBo	
Verksamhetssystem, Lifecare (ersätta/ uppdatera befintligt)	Avvikelser – mars Avgifter – nov/ dec IFO – start nov/ dec Medborgartjänst – start nov/ dec	IFO fort – feb Medborgartjänst – feb HSL – sept..... Aktivitetsplanering - sept	- Uppföljning införande	Nytt avtal?

	Besöksuppf – nov/ dec	e-tjänster		
Läkemedelskåp, digitala nycklar	Gruppboende OFN Ordinärt boende	Nytt system se VoBo Gemensamt m hemtjänst		
Trygghetslarm VoBo, OFN - Barnboende	Planering för nytt - Ramavtal via Adda	Nytt system - Sensorer - Digital tillsyn	Fortsättning....	
Verksamhetssystem,			V-vik upphandling, ny leverantör?	
Trygghetslarm, ordinärt boende		- GPS-larm, mobilt - Sensorer - Digital tillsyn, dagtid	Ny leverantör/ förnyat avtal? - Digital tillsyn, dagtid	
E-tjänster	Underhåll befintliga tjänster	Se verksamhetssystem Lifecare - utveckling		
Visio VR	Uppföljning - juni	Utöka användandet		
Digital planering, verksamhet/ enheter Kartlägga behov		OFN VoBo		

Mobiler		Kartläggning behov Skapa rutin för inköp, underlätta för verksamhet		
Surfplattor		Kartläggning behov Skapa rutin för inköp, underlätta för verksamhet		
Laptops		Kartläggning behov Skapa rutin för inköp, underlätta för verksamhet		

Handlingsplaner per verksamhet

Kommunal primärvård, hemtjänst

Digitalt projekt/ system	2025	2026	2027	2028
AI – dokumentation - övrigt	Omvärldsbevakning	Omvärldsbevakning - <i>pågår</i> Bevakning – pilot – <i>höst?</i>	Införande?	
Läkemedelsautomat	Start oktober, pilot - <i>pågår</i> - hemtjänst	Uppföljning – <i>utförd feb</i> Utökat införande - <i>avvakta</i> Förskrivning KHS – <i>info april</i>	Breddinförande?	Standard
VC Appen - <i>app för utbildning av personal, främst delegeringsutbildning.</i>		<i>Inköp – utfört</i> <i>Konfigurering – vår, ansvar KPV.</i> <i>Utbildning, implementering - höst</i>	<i>Uppföljning</i>	
Lifecare – uppdatering, nya moduler	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Avvikelser – kont. uppföljning</i> Besöksuppföljning – <i>utförd</i>	HSL införande - <i>september</i>	Uppföljning implementering	

	<i>Inköp HSL - dec</i>			
<i>Mobil dokumentation, KPV</i> <i>– inköp lap-tops vid utbyte datorer</i>	Rehab har funktionen Utbyte datorer -utfört rehab, ssk start 2026	<i>Uppföljning rehab – vår</i> <i>Utbyte datorer - pågår</i> <i>Undersökning möjlighet till uppkoppling – utfört feb.</i> <i>Manual, rutin uppdateras – pågår</i> <i>Planerad start ssk – vår</i> <i>Uppföljning ssk - höst</i>	<i>Uppföljning samtliga</i>	
<i>Digitala träningsprogram</i> - Träningsprogram i Appva och Lifecare - Filmer i mobilen	Kartläggning behov – utfört, rehab enheten	<i>Inköp - Integration Lifecare – Appva – Exorlive</i> Start vår - pågår	<i>Uppföljning - rehabenheten</i>	
<i>Digitala besök/ tillsyn</i> - dagtid	Omvärldsbevakning	<i>Omvärldsbevakning - pågår</i> Pilot hemtjänst - Avvakta	Införande hemtjänst?	
<i>GPS Trygghetslarm</i>		Finns – implementering, marknadsföring – vår/ sommar?	Uppföljning implementering	

Digitala nycklar	Uppföljning avtal,	Uppföljning – <i>nytt avtal maj/juni. Avrop Adda - pågår</i> Ev. Nya funktioner, uppdaterat system	Uppföljning	
Digital planering – kartlägga behov		Omvärldsbevakning - <i>pausad</i>		

Omsorgen om funktionsnedsatta, OFN

Digitalt projekt/ system	2025	2026	2027	2028
Trygghetslarm gruppboende/ boende - Larm - Sensorer - Digital tillsyn	Omvärldsbevakning	<i>Förlängning av befintligt avtal – Everon jan 2027.</i> <i>Ny Planering för upphandling och nytt avtal inkluderar OFN och VoBo.</i> - <i>Ny leverantör 2027? Avrop Adda?</i>	<i>Nytt avtal, ny leveratör?</i> <i>Uppföljning, utvärdering</i>	
Läkemedelsautomater	(Start okt, pilot: hemtjänst)	<i>Implementering? Höst</i> - Boendestöd? - Övrig OFN?	- Breddinförande - boende?	Standard
Lifecare – uppdatering, nya moduler	Avvikelser, mars 2025 <i>Inköp HSL - dec</i>	- <i>HSL – utbildning av personal höst</i> - <i>Aktivitetsplanering – paus</i>	Uppföljning implementering	

Digitala besök/ tillsyn dagtid	Omvärldsbevakning	<i>Omvärldsbevakning, behovsanalys - pågår</i> - Pilot Boendestöd?	Uppföljning	
Digitala hjälpmedel - Aktivitet, kalender,	- Omvärldsbevakning - Digital planering - Kartlägga behov	- Omvärldsbevakning - Digital planering - <i>paus</i> - Kartlägga behov - <i>höst</i> - Pilot - <i>paus</i>		
Digitala nycklar, läkemedelsskåp	Start oktober/ november - <i>utfört</i> Befintligt äldreomsorgen	Implementering, utbildning - <i>utfört</i> Uppföljning		
GPS Trygghetslarm	Finns i hemtjänst	Kartlägga behov		

Individ och familjeomsorg, IFO

Digitalt projekt/ system	2025	2026	2027	2028
---------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Automatiserat ekonomiskt bistånd – SKR Handslaget	SSBTEK pågår GIF – ersätta SSBTEK	Bevakning – Handslaget GIF – <i>testning pågår av SKR. 1:a versionen publ. Nov/dec.</i>	Införande?	
Lifecare – uppdatering, nya moduler	Avvikelser mars 2025 BoU, Vuxen e-tjänster medborgartjänster	BoU, Vuxen – <i>utfört feb</i> e-tjänster, medborgartjänster – <i>uppdateras vår</i>	Uppföljning	
SDK – SKR Handslaget	Start november/ december - <i>Utbildningar dec - jan</i>	Start feb – <i>samtliga aktuella enheter</i> Uppföljning - <i>höst</i>		
Digitala möten – SKR Handslaget	Bevakning/ planering – <i>Sefos befintligt</i> Nya leverantörer? - <i>paus</i>	<i>Behovsanalys, kartläggning – höst</i> - <i>Implementering</i> Pilot ?	<i>Breddinförande?</i>	
AI	Omvärldsbevakning - Dokumentation, möten	<i>Omvärldsbevakning</i> <i>Dokumentation – journaler</i> - <i>handläggning</i> <i>Transkription - möten</i>		

Vård och omsorgsboende, äldreomsorg

Digitalt projekt/ system	2025	2026	2027	2028
Trygghetslarm boende - Larm - Sensorer - Digital tillsyn	Omvärldsbevakning Planering upphandling/ nytt avtal <i>Avrop Adda – avbruten</i>	<i>Förlängning av befintligt avtal – Everon jan 2027.</i> <i>Ny Planering för upphandling och nytt avtal inkluderar OFN.</i> <i>Ny leverantör 2027? Avrop Adda?</i>	<i>Nytt avtal, ny leveratör?</i> <i>Uppföljning, utvärdering</i>	
Lifecare – uppdatering, nya moduler	Avvikelse mars 2025 - <i>utfört</i> <i>Inköp HSL - dec</i>	HSL start september– <i>utbildning av personal höst</i> Aktivitetsplanering - <i>paus</i> <i>Uppföljning avvikelser - höst</i>	Uppföljning implementering	
Digitala aktiviteter, hjälpmedel	Omvärldsbevakning Digital planering Kartlägga behov	Omvärldsbevakning Digital planering Kartlägga behov	Omvärldsbevakning	
Läkemedelsautomat		Kartläggning, behovsanalys – <i>höst</i>	Breddinförande - boende	

		<i>Pilot? Implementering? Höst</i>		
Visio VR	Uppföljning – juni 2025 Sparsam användning	Uppföljning, - <i>utöka användning - paus</i>		

§ 70

Dataskyddsombudets årsrapport 2025

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Dataskyddsombudets årsrapport 2025

Dagens sammanträde

Jens Odevall, Tf. socialchef informerar om ärendet.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Jenny Nilsson, Info/dataskyddsamordnare

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - Dataskyddets årsrapport 2025 Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets årsrapport 2025

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Jenny Nilsson, Info/dataskyddsamordnare

Therese Åhlander

Förvaltningssekreterare

Ulf Gustavsson, 010-354 71 57
ulf.gustavsson@morbylanga.se

Dataskyddsombudets rapport 2025 för Borgholms kommun

Inledning

Detta är den sista årsrapport jag skriver innan jag avslutar mitt uppdrag som dataskyddsombud den 31 maj 2026. När jag påbörjade uppdraget den 1 januari 2020 var mycket i vår omvärld annorlunda än det är idag. Under de här åren har vi hanterat en pandemi, det är krig i Ukraina, mellanöstern och på andra platser vilket gjort att säkerhetsläget har förändrats radikalt och dessutom har generativ AI gjort sitt intåg med de möjligheter och risker som det innebär.

Allt detta ställer allt större krav på dataskyddet och dataskyddsarbetet i kommunen. Riskerna för de registrerade och för kommunen har ökat under senare år. Cyberattackerna har ökat och därmed även riskerna för att personuppgifter kan komma att användas i skadliga syften. Medborgare vars personuppgifter kommunen hanterar har rätt att kräva att kommunen ska skydda uppgifterna från personer som vill använda uppgifterna för att skada medborgarna. Den här rapporten kommer att påvisa att det fortfarande finns tydliga brister i det skyddet, men också att vissa personuppgiftsansvariga nämnder tar dataskyddet på större allvar än andra.

Händelser i omvärlden

Användningen av AI har exploderat under 2025, på gott och ont. Det har uppmärksammats att de så kallade hallucinationer som är en del av generativ AI har ställt till med stora problem. Människor har dött eller fått sina liv förstörda på grund av sådant som AI har hittat på och som människor har trott på. Samtidigt har studier gjorts som visar att förhoppningarna om effektiviseringar och besparingar med hjälp av AI i många fall än så länge visat sig vara överdrivna. Det är därför nödvändigt att göra ordentliga analyser av nyttan med att införa AI så att den används där nytta faktiskt kan realiseras och inte där nyttan är obefintlig.

Kamerabevakningslagen har förändrats från och med den 1 april 2025. Det som förmodligen uppmärksammats mest är att kravet på tillstånd från IMY för viss kamerabevakning har tagits bort. Men det innebär också att de personuppgiftsansvariga själva måste göra det jobb som IMY tidigare gjorde. Dessutom har ytterligare krav ställts om intresseavvägningar och en särskild förteckning över all kamerabevakning som sker, vilket även omfattar sådan kamerabevakning som tidigare inte krävde tillstånd. Förändringarna innebär en tydligt ökad arbetsbelastning för kommunens del.

Under hösten kom EU-kommissionen med Digital omnibus, ett paket med förslag till förändringar i GDPR, AI-förordningen och annan lagstiftning. Enligt kommissionen syftar förslagen till att det ska bli enklare för bland annat person-

uppgiftsansvariga att hantera personuppgifter men samtidigt föreslås förändringar som riskerar att komplicera situationen. Ett exempel är förslaget att införa ett subjektivitetskriterium för att avgöra om en uppgift är en personuppgift eller inte. Ett sådant kriterium riskerar att leda till svåra bedömningar och även till tvister om en uppgift i ett visst sammanhang är en personuppgift eller inte. Om förslagen i Digital omnibus blir verklighet kommer arbetet med dataskydd att behöva förändras och förstärkas.

Under lång tid har olika risker med att använda amerikanska molntjänster varit aktuella. Det har då främst handlat om risker i form av att viss användning av dessa tjänster skulle vara olaglig men även om att säkerheten för data som behandlas av företagen har ifrågasatts. Under senare tid har en risk som inte tidigare varit så framträdande aktualiserats. Det handlar om risken för att USA skulle förmå amerikanska bolag att sluta leverera tjänster till olika myndigheter och organisationer i Europa. Denna risk har tidigare allmänt ansetts som försumbar eftersom sannolikheten för att det skulle inträffa har betraktats som i stort sett noll. Däremot har nog alla insett att om det ändå skulle inträffa skulle effekterna bli mycket allvarliga. Idag har den risken ökat. Det har redan hänt att Microsoft stängt av både personer och organisationer och delvis ett land från sina tjänster. Till exempel blev den internationella brottsdomstolens chefsåklagare utestängd från Microsofts program, bland annat stängdes e-postkontot ner. Sannolikheten för att det skulle inträffa har ökat men får för närvarande ändå betraktas som relativt låg, vilket ändå innebär en markant ökad risk. Redan en relativt låg risk för något som skulle vara mycket allvarligt om det inträffade bör innebära att åtgärder vidtas för att minska riskerna. Det kan ske både genom att minska användningen av programvara från företag från tredje land, det vill säga länder som inte tillhör EU/EES och genom att ha planer för hur verksamheten ska kunna bedrivas om exempelvis Microsofts tjänster inte längre kan användas. Särskilt bör då beaktas vad som händer om tjänsterna försvinner med mycket kort varsel eller i värsta fall utan något varsel alls.

Dataskyddet 2025

Under 2025 har arbetet med dataskydd utvecklats vidare. Under året anställdes en dataskyddssamordnare som har kommit i gång med att organisera dataskyddsarbetet. Jag uttryckte i årsrapporten för 2024 en förhoppning om att dataskyddsarbetet skulle drivas med större kraft när den nya dataskyddssamordnaren kommit på plats. Den förhoppningen har uppfyllts. En GDPR-grupp har bildats med representanter från de olika förvaltningarna. Dock finns mycket att göra för att få struktur på dataskyddsarbetet i hela kommunen, men det finns anledning att se positivt på framtiden i det här avseendet under förutsättning att dataskyddssamordnaren får fortsätta med det arbete som påbörjats och ges möjlighet att utveckla det vidare under kommande år.

Det är dessutom nödvändigt att samtliga personuppgiftsansvariga ser till att nödvändiga resurser avsätts för dataskyddsarbetet. En dataskyddssamordnare, hur duktig denne än är, kan inte själv åstadkomma ett fullgott dataskydd utan är beroende av att det finns personer ute i de olika verksamheterna som arbetar med frågorna. De som

ingår i GDPR-gruppen behöver prioritera det arbetet. Eller rättare sagt, förvaltningsledningarna måste prioritera det uppdraget så att de som ingår i gruppen verkligen har tid för att fullgöra uppdraget, vilket även inbegriper att arbeta med dataskyddsfrågor i den egna verksamheten. Idag finns oroväckande tendenser att dataskyddsarbetet inte prioriteras på nödvändigt sätt i alla verksamheter. Vid GDPR-gruppens två första möten 2026 i januari och mars var till exempel utöver dataskyddsombud och dataskyddssamordnare endast representanter från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen närvarande.

Det är förmodligen ingen tillfällighet att det är just utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen som är mest aktiva. Dataskyddsarbetet i kommunen är splittrat. Två nämnder och deras förvaltningar, utbildningsnämnden och socialnämnden, bedriver ett systematiskt arbete och visar ett engagemang för de här frågorna, medan övriga nämnder och deras förvaltning inte tycks vara särskilt aktiva inom området. Som jag konstaterat i tidigare rapport är det utbildningsnämnden och socialnämnden som har bjudit in dataskyddsombudet till ledningsgruppen, som har anmält de allra flesta personuppgiftsincidenterna, som prioriterar GDPR-gruppen och som arbetar med riskanalyser och konsekvensbedömningar. Därmed inte sagt att allt är perfekt inom dessa nämnders område, det finns mer att göra och det saknas även där resurser för att fullt ut fullgöra nämndernas skyldigheter inom dataskyddet.

Skillnaden till övriga kommunen är dock påtaglig. Inför arbetet med förra årets årsrapport konstaterade jag att IT-nämnden helt saknade den förteckning över personuppgiftsbehandlingar som enligt artikel 30 i GDPR ska finnas. Det besked jag då fick var att en sådan förteckning snarast skulle tas fram. Med tanke på det beskedet valde jag att nöja mig med att konstatera att en nämnd saknade registerförteckning. Nu har ytterligare ett år gått och jag får besked om att inget har hänt när det gäller IT-nämndens registerförteckning. Det är inte acceptabelt att kommunala nämnder så uppenbart struntar i gällande lagstiftning. Det verkar vara nödvändigt att åter påminna om att det inte är valbart att följa de lagar som stiftas utan det är en skyldighet. I regeringsformens 1 kap. klargörs att myndigheter, oavsett om det är statliga eller kommunala myndigheter, ska följa den lagstiftning som finns. Detta gäller inte bara kravet på en registerförteckning, utan naturligtvis även alla andra regler inom dataskyddet såväl som inom andra områden.

Min uppfattning är, precis som jag skrev förra året, att det finns en vilja hos kommunens anställda att göra rätt och att hantera personuppgifter på ett korrekt sätt som leder till att de registrerade inte utsätts för onödiga risker. Tyvärr verkar det som att delar av ledningen inte alltid tar de här frågorna på samma allvar som många av de anställda gör. Om det är kunskap, vilja eller förmåga som saknas är svårt för mig att avgöra, men jag kan konstatera att det idag inte finns tillräckliga resurser avsatta för att det ska vara möjligt att leva upp till de krav som lagstiftningen ställer, vilket antyder att den högsta ledningen inte tar frågorna på tillräckligt allvar.

En sak som jag flera gånger pekat på är kravet på den personuppgiftsansvarige enligt artikel 38.1 i GDPR att denne ”ska säkerställa att dataskyddsombudet på ett korrekt sätt och i god tid deltar i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter.” Ett sätt att uppfylla det är enligt Europeiska dataskyddsstyrelsens vägledning att ledningsgrupper

på olika nivåer regelbundet bjuder in dataskyddsombudet för information och samtal kring dataskyddsfrågor och planerade behandlingar av personuppgifter. Observera att det enligt lagtexten är den personuppgiftsansvarige som har skyldigheten att se till att dataskyddsombudet involveras. Jag har under flera år försökt hjälpa till genom att påminna de personuppgiftsansvariga om deras ansvar att regelbundet bjuda in dataskyddsombudet till träffar med ledningsgrupper. Ledningsgrupper inom utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har flera gånger bjudit in mig för samtal kring dataskyddsarbetet. I övrigt är resultatet mycket magert. Jag har inte bjudits in till någon ledningsgrupp i kommunen förutom från de två ovan nämnda förvaltningarna under de senaste åren. Det verkar som att flera av de personuppgiftsansvariga i kommunen inte inser vilket ansvar de har.

Denna brist på kommunikation leder till ökade risker eftersom dataskyddsombudet inte involveras i dataskyddsarbetet på det sätt som lagstiftaren förutsatt.

Ett aktuellt exempel på de risker som finns är personuppgiftsincidenten i system som levereras av Miljödata och som drabbat en majoritet av Sveriges kommuner. Borgholms kommun hade turen att inte vara bland de kommuner som fick personuppgifter stulna och publicerade på Darknet. Andra kommuner hade inte samma tur, och uppskattningsvis 1,5–2 miljoner människors personuppgifter gjordes tillgängliga och möjliga att använda för att skada dessas personer. Eftersom många kommuner, inklusive Borgholms kommun, inte uppfyllt sina skyldigheter att gallra i systemen utsattes många fler personer för risker än vad som hade skett om reglerna i GDPR hade följts. Nästa gång (det kommer att bli en nästa gång, vi får inte vara naiva) är det kanske Borgholms kommun som får personuppgifter stulna och då kan konsekvenserna åtminstone begränsas om gällande lagstiftning följs.

En viktig fråga för att kunna uppfylla de krav som ställs när det gäller dataskydd är hur upphandlingsprocessen klarar av att hantera frågor om dataskydd. I artikel 25 i GDPR ställs krav på inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Artikeln ställer krav både på val av system och hur systemen sedan konfigureras och används. Kravet är att endast system som har ett tillräckligt bra inbyggt dataskydd får användas och att de system som används ska vara konfigurerade så att det är lätt att göra rätt och svårt att göra fel. Det innebär bland annat att tydliga krav gällande dataskydd måste ställas i alla upphandlingar av system där behandling av personuppgifter kommer att ske. Idag är det inte ovanligt att system köps in där det saknas analys av hur personuppgifter kommer att behandlas och i vilken utsträckning systemet är byggt för att ge ett bra skydd för personuppgifter. Det förekommer också att system som är avsedda för behandlingar som kräver en konsekvensbedömning både köps in och börjar användas utan att riskanalys och konsekvensbedömning är gjord.

Det är viktigt att processen för upphandling och inköp är tydlig när det gäller vilket förarbete med kravspecifikationer och analyser av kommande personuppgiftsbehandling som behöver göras. Relativt ofta finns möjlighet att avropa det önskade systemet via ett ramavtal. Den möjligheten innebär dock inte att man kan hoppa över att göra en ordentlig kravspecifikation eller en grundlig analys av hur personuppgifter kommer att behandlas. Kraven på inbyggt dataskydd gäller oavsett hur upphandling och inköp går till. I de fall en konsekvensbedömning behöver göras ska den göras

innan upphandling. Att först upphandla och sedan göra en konsekvensbedömning där risken finns att konsekvensbedömningen visar att behandlingen inte får ske med den inköpta programvaran är att arbeta baklänges. Det är viktigt att saker görs ordentligt och i rätt ordning för att inte utsätta vare sig kommunen eller de registrerade för onödiga risker.

AI-system börjar komma in i olika verksamheter allt mer. I Borgholms kommun verkar det finnas en viss försiktighet när det gäller att införa olika AI-system, vilket är ett bra förhållningssätt. Enligt uppgifter jag fått finns det idag i kommunen några system som inbegriper användning av AI. När AI, och då särskilt generativ AI, används är det viktigt att uppmärksamma och hantera de risker som finns, exempelvis att AI hallucinerar, alltså hittar på saker som inte stämmer. Risken för att information kan läcka till obehöriga vid användning av vissa typer av AI-system måste också beaktas och åtgärder måste då vidtas för att se till att känsliga eller sekretessreglerade uppgifter inte hamnar hos fel personer. Rätt använd kan AI vara till stor nytta, fel använd kan AI ställa till med stor skada.

Innan AI-system ges tillgång till dokument i kommunen är det nödvändigt att det som ska gallras verkligen är gallrat och att de dokument som finns i våra system är aktuella och korrekta. AI är inte så intelligent, trots namnet, att den förstår vad som är gammalt skräp och vad som gäller idag. Den utgår från de dokument som finns och exempelvis en AI-chattbot kan lämna svar utifrån helt felaktig eller föråldrad information. Det innebär att även en sådan normalt sett harmlös funktion som en chattbot på hemsidan som svarar på frågor utifrån vad som finns på hemsidan kan svara helt fel om det ligger kvar gamla och felaktiga uppgifter på hemsidan. Det kan vara värt att påminna om att kommunen kan bli skadeståndsskyldig om man lämnar felaktiga svar som leder till att någon drabbas av förmögenhetsskada.

Med tanke på ovanstående är det nödvändigt att se till att det i hela organisationen finns en medvetenhet om att aldrig använda privata konton för verktyg som Copilot, Chat-GPT eller liknande. Det bör vara helt klart för samtliga anställda att endast konton som arbetsgivaren avtalat om får användas och när sådana konton öppnas måste kommunen se till att avtalen ger det skydd för personuppgifter som dataskyddslagarna kräver. Att använda privata konton i jobbet är inte acceptabelt och skulle medföra stora risker både för den personuppgiftsansvarige och för de registrerade.

Kommande år

Eftersom jag avslutar mitt uppdrag som dataskyddsombud behöver samtliga personuppgiftsansvariga som jag är dataskyddsombud för utse ett nytt dataskyddsombud från och med den 1 juni 2026. Det är ett krav enligt GDPR att myndigheter ska ha ett dataskyddsombud. Ett dataskyddsombud ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten och i det här fallet behöver anmälan ske före den 1 juni 2026.

Eftersom ett nytt dataskyddsombud ska börja arbeta senast från och med 1 juni 2026 kommer det att bli en period där arbetsformerna behöver etableras utifrån den nya

situationen. Men redan innan den 1 juni vore det lämpligt att de personuppgiftsansvariga gör klart vilka rutiner som ska gälla för att uppfylla kraven på att involvera dataskyddsombudet i olika processer som har med behandling av personuppgifter att göra.

Det finns ett eftersatt behov av konsekvensbedömningar, vilket jag pekat på vid ett antal tillfällen tidigare. Under våren publicerade IMY mallar för både konsekvensbedömningar och för bedömning av om en konsekvensbedömning behövs. Den senare brukar vi ofta kalla för riskanalysen. De här mallarna är klart bättre än det som tidigare fanns att tillgå och därför är min rekommendation att de används av samtliga personuppgiftsansvariga. Riskanalysen är relativt enkel att göra och min rekommendation är att alltid göra en riskanalys innan man påbörjar eller förändrar en behandling av personuppgifter, skaffar ett nytt system eller gör en större uppdatering av ett system. Det är värdefullt att kunna visa både att man tänkte innan man gjorde förändringen och hur man tänkte. Om man kommer fram till att det inte behövs någon konsekvensbedömning så har man med riskanalysen fått en bra dokumentation av hur man kom fram till detta, vilket då är en viktig del i att uppfylla ansvarsskyldigheten enligt artikel 5.2 i GDPR.

Varje personuppgiftsansvarig behöver se till att skaffa bättre kontroll över de personuppgiftsbiträden som anlitas. Exemplet med Miljödata som nämndes ovan visar att den personuppgiftsansvarige inte kan ta för givet att de personuppgiftsbiträden som anlitas faktiskt följer de avtal som tecknats. I det här fallet var inte Miljödata ett personuppgiftsbiträde till kommunen utan det var Visma som hade den rollen och därför har kommunen ett personuppgiftsbiträdesavtal med dem. Visma hade sedan en skyldighet att teckna ett så kallat underbiträdesavtal med Miljödata där de krav som kommunen ställt på Visma också skulle ställas på underbiträdet, Miljödata. Efter att incidenten inträffat begärde flera kommuner att få ta del av det underbiträdesavtal som fanns mellan Visma och Miljödata vilket då Visma vägrade att lämna ut, trots att det i avtalet med Visma klart och tydligt står att kommunen har rätt att ta del av de underbiträdesavtal som biträdet tecknar. Så småningom och efter påtryckningar från flera kommuner lämnades avtalet ut.

Med tanke på ovanstående är det nödvändigt att de personuppgiftsansvariga ser till att det sker en effektiv uppföljning av de personuppgiftsbiträden som anlitas. Ett sätt kan vara att regelmässigt begära att få ta del av de underbiträdesavtal som kommunens personuppgiftsbiträden tecknar. Man bör också regelbundet begära att få ta del av de årliga revisioner av säkerheten som ska göras enligt de flesta personuppgiftsbiträdesavtal som har tecknats.

Med tanke på de ovan beskrivna riskerna med amerikanska molntjänster behöver de personuppgiftsansvariga försöka hitta svenska eller europeiska alternativ till de amerikanska molntjänstföretag som används idag. Det är inte lätt och det kommer att ta tid att genomföra en sådan förändring, inte minst med tanke på att många verksamhetssystem som används idag har kopplingar till programvara från Microsoft som krävs för att systemet ska fungera. Ett första steg kan vara att inventera vilka beroenden som finns till exempelvis Microsoft och sedan undersöka hur dessa beroenden skulle kunna brytas. I vart fall bör kommunen inte slentrianmässigt anlita

leverantörer av system som är beroende av Microsoft eller andra amerikanska molntjänstföretag, utan i stället aktivt och objektivt undersöka vilka alternativ som finns.

Avslutande reflexioner

Jag har varit dataskyddsombud för de personuppgiftsansvariga i Borgholms kommun i drygt sex år. Just nu samarbetar jag med den femte dataskyddssamordnaren under den här tiden. Vissa dataskyddssamordnare har inte haft tid avsatt för att utföra uppdraget, vilket bidragit till att arbetet har haltat under ganska långa perioder.

Nuvarande dataskyddssamordnare har nu arbetat med de här frågorna i mindre än ett år men redan märks det att dataskyddssamordnarens arbete har bidragit till att dataskyddsarbetet har gått framåt under den här relativt korta tiden.

Kontinuitet är viktigt för att få ett bra dataskydd över tid. Det är därför nödvändigt att det finns anställda som har ett tydligt uppdrag att arbeta med dataskyddsfrågor och att dessa personer får tillräckligt med tid avsatt för arbetet. Det är också nödvändigt att det ges tydliga signaler från ledningen att dataskyddet har hög prioritet. Förhoppningsvis kommer i framtiden representanter från fler personuppgiftsansvariga än utbildningsnämnden och socialnämnden att regelbundet vara med vid GDPR-gruppen träffar. Att så sker är ytterst varje nämnds ansvar.

Det finns ett behov av att de personuppgiftsansvariga nämnderna i kommunen tar sitt ansvar fullt ut och ser till att förvaltningarna får de resurser som krävs för att uppfylla de krav på dataskyddet som lagstiftaren ställer. Det borde dessutom vara en självklarhet att inte utsätta invånarna i den egna kommunen för onödiga risker genom att inte ta dataskyddsfrågorna på allvar. Utöver att avsätta resurser för dataskyddsarbetet behöver nämnderna systematiskt följa upp dataskyddsarbetet för att säkerställa att personuppgifter behandlas på ett sätt som uppfyller lagstiftarens krav och de registrerades rättigheter. För att vara tydlig, uppföljningen inbegriper att varje nämnd regelbundet behöver ha de här frågorna på dagordningen. Det ska synas i nämndens protokoll att nämnden tar sitt ansvar som personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens område.

Ulf Gustavsson
Dataskyddsombud

§ 71

Redovisning över beslutade uppdrag under mandatperioden 2023–2026

Dagens sammanträde

Jens Odevall, Tf. socialchef informerar om redovisningen över beslutade uppdrag under mandatperioden 2023–2026 på socialnämnden den 2026-04-29.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--